

خوش خَبری

إِنْجِيلِ عَيْسَىٰ مَسِيحِ

دَ مُطَابِقِ لُوقَا

مُشخصاتِ كِتَاب:

نامِ كِتَاب: اِنْجِيلِ عِيسَى مَسِيحِ دَ مُطَابِقِ لُوقَا

ناشر: روشن كِتَاب

تعدادِ چاپ: ۲۰۰۰

چاپِ اوّل: ۲۰۰۸/۱۳۸۷

فهرست:

- پیش لفظ ۱
- انجیلِ عیسیٰ مسیح دَ مُطَابِقِ لُوقَا ۴
- معنای لغت های مُشکِل ۱۷۲
- نقشه ۱۹۲

بعضی موضوعات دِ باره کِتَابِ اِنجیل، بخشِ لوقا

پیرِوایِ عیسیٰ مسیحِ اِنجیلِ شریفِ ره "عهدِ جدید" مُوگه. اِنجیلِ شاملِ ۲۷ بخشِ استه. دِ چارِ بخشِ اوّلِ زندگیِ نامهِ عیسیٰ مسیحِ نِوِشته شده. بخشِ لوقا سِومنه بخشِ کِتَابِ اِنجیلِ استه. بخشِ پَنجُمِ اِنجیلِ دِ باره پیرِوایِ مولا عیسیٰ استه که اونا دِ مُطابِقِ اَمْرِ عیسیٰ مسیحِ پیغامِ شی ره دِ هر جای میرَسند. دِیگه بخشایِ اِنجیل، بَغیرِ از بخشِ آخِر، تمام شی خطِ هایِ استه که از طرفِ جانِشینایِ حضرتِ عیسیٰ دِ پیرِوایِ شی دِ مُختَلَفِ جایِ هایِ دُنیا رِبی شده. بخشِ آخِرِ اِنجیلِ دِ باره واقعاتِ آینده پیشگوییِ مونه.

خُدا دِ بعضی پیرِوایِ خُو اَمْر کده که بخشایِ اِنجیلِ ره نِوِشته کنه. ازی خاطرِ تمامِ بخشایِ کِتَابِ اِنجیلِ کلامِ خُدا استه، و نه سُنّت ها و رواجِ هایِ مردُم.

تقریباً دُو هزار سالِ پیش، دِ زمانِ عیسیٰ مسیح، یک شخص دِ نامِ "لوقا"، زندگیِ نامهِ مولا عیسیٰ ره نِوِشته کد. دِ سالِ ۳۳ میلادی عیسیٰ مسیح دِ آسمو رَفْت. بعد ازُو، دِ بَینِ سالِ

های ۶۰ و ۹۰ (م.) لوقا بخشای سَوَم و پَنجَمِ اِنجِيلِ شَرِيفِ ره نِوِشته کد. دَ بَخْشِ پَنجَمِ، لُوقا دَ باره سفرهای جَانِشِينای عیسیٰ مَسِيحِ و پوُلُسِ نِوِشته کد و از آمی نِوِشته ها مو مِیْدَنی که لُوقا کی بُود.

دَمَزُو زَمَانِ دُنیا چَندُو تَرْقی نَکده بُود و چاپ خانهِ مَوْجُود نَبُود. مِگَمِ تَمَامِ کِتَابا حَرْفِ دَ حَرْفِ دَ دِستِ نِوِشته شُدِه. خِیلی کِتَابای که دَ دِستِ نِوِشته شُدُد تا آلی ره مَوْجُود استه. نُسَخه های اَصَلی لُوقا اِگرچه اِمروز مَوْجُود نیه، مِگَمِ نُسَخه های که از اَصَلی کاپی شُدِه بُود، اُونَا مَوْجُود استه. بَعْضی نُسَخه های اِنجِيلِ، مِثْلِ بَخْشِ لُوقا، از سالِ ۱۸۰ (م.) تا آلی ره و جُود دَرِه. و نُسَخه های پُوره اِنجِيلِ از سال های ۳۰۰ و ۴۰۰ (م.) تا آلی ره مَوْجُود استه.

پوُلُسِ، که عیسیٰ مَسِيحِ خُود شی اُو ره وَظِيفه دَدِه بُود، دَ خَطِ های خُو نامِ لُوقا ره نِوِشته کد و اُو ره دَ لَقْبِ "طِيبِ مَحْبُوبِ" مَعْرِفی کد. دَ اُو زَمَانِ غَدْرِ مُتَخَصِّصِین تائید مُوکد که لُوقا یک تَارِیخِ نِوِیسِ خُوبِ بُود.

دَ زِنْدَگیِ نَامِه عیسیٰ مَسِيحِ، بَخْشِ لُوقا، مو چِیزای خَاصِ ره مِیَنگِری، مِثْلًا: مُحَبَّتِ عیسیٰ مَسِيحِ قَدِ مَرْدُمایِ غَرِیبِ،

طَرِيقَه دُعا، فَعَالِيَتِ رُوحِ اَلْقُدُّوسِ دَ دُنْيا، خِدْمَتِ خَاتُونِو دَ عِيسَى مَسِيحِ، يا بَخْشِشِ گُناهاى مَرْدُمِ-

اى ترجمه بخش لوقا از کتاب انجيل دَ زبونِ آزرگى (هزارگى) يك ترجمه تفسيري استه- ترجمانا كوشش كده كه معنای اصلی ره از زبونِ يونانی گرفته دَ لهجه آزرگى ترجمه كنه- ازى خاطر تعدادِ الفاظِ بخشِ لوقا دَ زبونِ يونانی قد تعدادِ الفاظِ ترجمه شده دَ زبونِ آزرگى برابر نيه- مَهْمِ اينى استه كه معنای اصلی انجيلِ بخشِ لوقا از زبونِ يونانی دَ لهجه امروزی مردمِ محفوظ نگاه شده- اُمید استه كه خاينده ها و شِنونده هاى ازى كتاب خوش بشه و خبر شنه كه خُدا دَ كتابِ انجيلِ چى كُفته-

انجیلِ عیسیٰ مَسِيحِ دَ مُطَابِقِ لُوقَا

مَقْصِدِ لُوقَا از نِوِشْتَه کَدونِ
زِنْدَگِیِ نَامِه عِیْسِیٰ مَسِيحِ

۱ تقدیم دَ حُضُورِ عَالِیْجَنَابِ تِیُوفِیْلُوسِ-

غدر کسا کوشش کد که سرگذشتِ زندگی عیسیٰ
مَسِيحِ ره نِوِشْتَه کنه. ۲ ای توره ها دَ زمو از شاهِدونِ عِیْنِی و
تَبْلِیغِ گَرایِ کلامِ خُدا که از اوّل کارا و درسای عیسیٰ ره توخ
مُوکد، رَسیده. ۳ ما ام از شروع تا آخر دَ ای چیزا خوب تَوَجُّه و
مُطَالَعَه کُدم و تَصْمِیْمِ گِرِفْتُم که ای توره‌ها ره دَ زَشْمُو دَ ترتیب
نِوِشْتَه کُنُم، ۴ تا شْمُو بَتْنِیدِ پِی بَفْتِیدِ که چیزای که مردُم قد
شْمُو گُفْتَه، راست استه یا نه.

مُزْدَه تَوَلَّدِ یَحِیٰی

۵ دَ زمانِ حُکُومَتِ هِیْرُودِیسِ، پادشاهِ سرزمینِ یَهُودِیه، یک
پیشوایِ یَهُودِی دَ نامِ زَکَرِیَا زِنْدَگِیِ مُوکد. او از خاندانِ پیشوایو

و از قبیله آبیاه بود و خاتون شی الیزابت نام دشت که از اولاده هارون بود. * ۶ هر دوی شی د حضور خدا درستکار بود و کُل احکام و قوانین خدا ره د صداقت د جای می آورد. ۷ ولیکن اونا اولاد ندشت چراکه الیزابت نازای بود و هر دوی شی سالخورده بود.

۸ یک روز که نوبت خدمت خانه خدا د زکریا از قبیله آبیاه رسید، او وظیفه پیشوایی خو ره د حضور خدا پوره کد. ۹ مطابق رسم و رواج پیشواییو پشک د نام زکریا بر شد که او د مقدس ترین جای خانه خداوند رفته دوده در بدیده. ۱۰ د وخت در ددون دوده که جمعیت مردم د برون خانه خدا مشغول عبادت بود، ۱۱ یک فرشته خداوند خود ره د زکریا نشو دد. فرشته د دست راست چارپایه دوده ایسته بود. ۱۲ زکریا از دیدون فرشته ترس خورد و رنگ از اونگه شی پرید. ۱۳ ولیکن فرشته دزو گفت: "ای زکریا، ترس نخور، چراکه دعاهای تو قبول شده و خاتون تو، الیزابت، بچه د دنیا میره و تو نام شی

* ۵:۱ پیشوا: مطابق تورات کسای که از اولاده هارون بود، اونا ره خدا درجه پیشوای ره دده بود که د خانه خدا خدمت کنه.

ره 'یَحییٰ' بیل. ^{۱۴} او باعثِ خوشی و خوشبختی تو موشه و دَ پَیدا شُدون شی غدر مردُما خوشی مَوکنه، ^{۱۵} چراکه او دَ نَظَرِ خُداوند یک آدمِ بزرگ موشه، و باید هیچ رقم شراب ره اوچی نَکنه. او حتی از رحمِ آبه خو دَ زیرِ رهنمای رُوحِ القُدُوس استه. ^{۱۶} و او بسیاری از بنی اسرائیل ره سُون خُداوند، که خُدا ی ازوا استه، هِدایت مونه. ^{۱۷} او مِثَلِ ایاه پیغمبر پُر از قُدرتِ روحانی پیشلون خُداوند راه موره تاکه آته‌ها و بَچکیچا ره آشتِدِلجی کنه و سرکش‌ها ره دَ راهِ آدمای نیک بیره. دَمزی رقم او بلده خُداوند یک قومِ تابع و کامل تیار مونه.

^{۱۸} زکریا فرشته ره گُفت: "ما و زن مه که غدر پیر شُدے چطور مُمکن استه که صاحبِ بچه شنی؟"

^{۱۹} فرشته دَ جواب شی گُفت: "ما جبرئیل استم که همیشه دَ حُضُورِ خُدا حاضر موشم. او مره رَبی کده تاکه ای خوش خبری ره دَزتو بدم. ^{۲۰} آلی دیگه، هوش کو! ازی بعد، تو گنگه مومنی و هیچ توره گُفته نَمیتنی تا او غَیتیکه ای کار نَشده، چراکه تو دَ تورای مه باور نکدی. و ای چیزا دَ وختِ مَقَرَرِ خو پوره موشه."

^{۲۱} جمعیتِ مردُم که مُنْتَظَرِ بُر شُدون زکریا بود خيرو مند

چراکه اُو دَ مَنے خانِه خُدا دیر کد. ^{۲۲} وختیکه زکریا بُرو آمد اُو قد ازوا توره گُفته نَتَنست. اوخته، مردُم پی بُرد که دَ مَنے خانِه خُدا کُدم چیزی عجیب و غریب ره دیده، و اُو قد ازوا دَ اشاره دِست توره مُوگُفت و گَنگه مند.

^{۲۳} وختیکه خدمت پیشوایی شی دَ خانِه خُدا پوره شد، دَ آغیل خُو پَس رفت. ^{۲۴} چند وخت بعد خاتون شی، اَلیزابِت، حامله شد و تا پنج ماه خود ره از مردُم تاشه کده قد خُو مُوگُفت: ^{۲۵} "خُداوند ای لُطف و مِهربونی ره دَزمه کده تاکه مَره دَ پیشِ مردُم از رسوائی بے اولادی نِجات بَدیه."

خوش خبری تولد شدونِ عیسی دَ مَریم

^{۲۶} دَ ماه ششمِ حاملگی اَلیزابِت، خُدا فرشته خُو جبرئیل ره دَ یکی از آغیلای منطقه جلیلیه که نام شی 'ناصره' بود، ری کد ^{۲۷} تا دَ پیشِ یک دُختر دَ نامِ مَریم بوره. ای دُختر نامزادِ یک آدم دَ نامِ یوسف بود. یوسف از خاندانِ داود پادشاهِ بنی اسرائیل بود. ^{۲۸} فرشته داخل آمده اُو ره گُفت: "سلام علیکم، تُو خوش کده خُداوند استی و خُداوند قد تُو استه."

^{۲۹} ولیکن مَریم از توره فرشته خیلی پریشان شد و دَ چورت

مند که مقصد از ی چى بشه. ^{۳۰} مگم فرشته اوره گُفت: "اى مريم، ترس نخور، چراکه خدا دزتو لطف كده. ^{۳۱} تو حامله شده يك بچه پيدا موني و نام شى ره عيسى بيل. ^{۳۲} او بزرگ استه و بچه حضرت اعلى گفته موشه. خداى متعال تخت اجداد شى داود پادشاه ره دزشى ميديه، ^{۳۳} و او بله اولاده يعقوب، يعنى بنى اسرائيل، تا ابد حكومت موكنه، و حكومت و پادشاهى شى هرگز ختم نموشه."

^{۳۴} اوخته مريم د فرشته گُفت: "اى توره چطور شده مى تنه، د حاليكه تا هنوز دست هيچ مردى دزمه نرسيده؟"

^{۳۵} فرشته جواب دده گُفت: "روح القدس دزتو ميه و قدرت حضرت اعلى بله تو سايه موكنه و تو حامله موشى. و امزى خاطر او نلغه مقدس لقب شى بچه خدا گفته موشه."

^{۳۶} و توخ كو، اليزابت خيشاى تو كه يك خاتون پير استه، ام حامله شده. اره، كسى ره كه مردم نازاى موگفت آلى شش ماه حامله يه، ^{۳۷} چراكه پيش خدا هيچ چيز ناممكن نيه.

^{۳۸} مريم او ره گُفت: "ما بنده خداوند استم. بيل كه هر توره كه تو گفته دزمه پوره شنه." بعد ازو فرشته از بيخ شى رفت.

مَرِيَمَ دَ دِيدُونِ اَلِيْزَابِتِ موره

^{۳۹} و دَمَزُورِ مَرِيَمَ بَلَدِ سَفَرِ كَمَرِ بَسْتِه كَدِه دِستِي دَ يَكِي
 از اَغِيلَايِ كوه بِنْدِ يَهُودِيَه رِفْت، ^{۴۰} و دَ خانِه زَكْرِيَا درآمده
 اَلِيْزَابِتِ رِه سَلامِ دَد. ^{۴۱} و خَتِيكِه اَلِيْزَابِتِ سَلامِ مَرِيَمَ رِه شِنْد،
 نَلِغِه دَ كُورِه شِي لِنِگَكِ زَدِ و اَلِيْزَابِتِ دَ زِيَرِ رَهْنُمَايِ رُوحِ
 الْقُدُوسِ ^{۴۲} قَدِ آوازِ بَلَنْدِ كُفْت: "تُو دَ مِينَكَلِ خاتُونو مُبارَكِ
 استِي و مُبارَكِ استِه نَلِغِه كِه دَ كُورِه تُو يِه. ^{۴۳} چَقَسِ جايِ
 اِفْتِخارِ استِه كِه اَبِه مَولايِ مِه دَ دِيدُونِ از مِه آمده! ^{۴۴} و امِي
 كِه آوازِ سَلامِ تُو دَ گوشِ مِه رَسِيد، نَلِغِه از خوشِي دَ كُورِه مِه
 پِيچَكِ زَدو رِه شُروعِ كَد. ^{۴۵} خوشا دَ حالِ تُو كِه باوَرِ مُونِي
 كِه واعدِه خُداوندِ دَزتُو پُورِه موشِه!"

بَيْتِ مَرِيَمَ

^{۴۶} و مَرِيَمَ كُفْت:

"ما خُنِ تَمَامِ جانِ خُو خُداوندِ رِه ستايشِ مُونِمُ

^{۴۷} و رُوحِ و روانِ مِه دَ خُدايِ نِجاتِ دِهِنْدِه مِه خوشِي

مُونِه،

^{۴۸} چراكِه اُو دَزْمِه مِه رِبُو استِه

دَ حَالِيكِه مَّا بَنَدِه نَاجِيْزِ شِي اسْتَم-
 اَزِي بَعْدِ هَرِ نَسْلِ مَرِه خُوشْبَخْتِ وَ مُبَارَكِ مُوْگِه،
 ۴۹ چَرَاكِه خُداوندِ قَادِرِ مُطْلَقِ كَارَايِ كَثِه كَثِه رِه بِلْدِه مِه
 كَدِه-

أَوْ مُقَدَّسِ اسْتِه-

۵۰ وَ رَحْمَتِ شِي بَلِه كَسَايِ كِه اَزِ شِي مِي تَرَسِه
 پُشْتِ دَ پُشْتِ مُومَنِه-

۵۱ خُداوندِ دَ وَاَسْطِه قُدْرَتِ خُو

أَدْمَايِ كِبْرِي رِه قَدِ خِيَالَاتِ دِلِ شِي تَيْتِپَرَكِ كَدِه-

۵۲ وَ زُورْتُوها رِه اَزِ تَخْتِ هَايِ شِي تَا اَنْدَخْتِه

وَ اَدْمَايِ بِي كِبَرِ رِه سَرِبَلَنْدِ كَدِه-

۵۳ أَوْ كُشْنِه هَا رِه قَدِ چِيْزَايِ خُوبِ سِيرِ كَدِه

وَ لِيَكِنْ دَوْلْتَمَنْدَا رِه دِسْتِ خَالِي رِي كَدِه-

۵۴ أَوْ خَادِمِ خُو إِسْرَائِيلِ رِه كُومَكِ كَدِه

وَ رَحْمَتِ وَ وَاَعِدِه خُو رِه دَ يَادِ أَوْرَدِه،

۵۵ اَمُو رَقْمِيكِه قَدِ بَابِه كَلُونِ مَو

إِبْرَاهِيمِ وَ أَوْلَادِه شِي قَوْلِ اَبْدِي كُدُد-

۵۶ مَرِيْمِ تَقْرِيْباً سِه مَاهِ دَ پِيْشِ اَلِيْزَابِتِ مَنَدِ وَ بَعْدِ اَزُو دَ

خانِه خُو پس رفت.

تَوَلَّدِ يَحْيَى

^{۵۷} وختِ زِيدونِ اَلِيزابِتِ رَسِيدِ و اُو يِکِ بچَّه دَ دُنْيا اُورِدِ.
^{۵۸} وختِیکه هِمسايِگو و خانوارِ شِی اِی رِه شِنْدِ کِه خُداوندِ
 چَقَسِ لُطْفِ کُتِه رِه بِلدِی شِی کِدِه، اُونَا دَ خوشحالی شِی
 شَرِیکِ شُدِ.

^{۵۹} دَ رُوزِ هَشْتَمِ وختِیکه خانوارِ شِی اَمَدِ تا کِه نِلغِه رِه سُنْتِ
 کِنِه، مَرْدُمِ خاهِشِ کِدِ کِه نامِ اَتِه شِی، یِعینی زِکْرِیا رِه سرِ شِی
 بیلِه. ^{۶۰} و لیکِنِ اَبه شِی، اَلِيزابِتِ وَا رِه کُفْتِ: "نَه، نامِ شِی
 بایِدِ یَحْيَى ایشْتِه شُنِه."

^{۶۱} اُونَا دَزُو کُفْتِ: "مِگَم دَ خانوادِه تُو هِیچِ کَسِ اِی رِقْمِ
 نامِ نَدَرِه." ^{۶۲} اِیمِ کَرْتِ اُونَا دَ اِشارِه اَزِ اَتِه شِی اوگَلِ کِدِ
 کِه: "کُدَمِ نامِ رِه بِلِی نِلغِه بیلِی؟" ^{۶۳} زِکْرِیا اَزِوا يِکِ تَخْتِه
 رِه طَلِیبِستِ و نِوِشْتِه کِدِ: "نامِ شِی 'یَحْيَى' اِستِه." مَرْدُمِ
 تَعَجُّبِ کِدِ. ^{۶۴} و فَوْرِی دَانِ زِکْرِیا وَازِ شُدِ و اُو دَ توره کُفْتو
 اَمَدِه خُدا رِه ستایشِ کِدِ.

^{۶۵} پِگِ مَرْدُمایِ کِه دَ نَزْدِیکِ اَزِوا زِندگی مَوکِدِ وَا مَتُو شُدِ و

ای توره ها دَ کُلَّ مَنطِقَه کوهبندِ یهودیه دَ سِرِ زِیونِ مَرْدُم بُود.
 ۶۶ و هر کسی که ای توره ره شنده بُود چورت زده مُوگفت:
 ”ای بچه چی جور مُوشه؟“ دَ حقیقت خُداوند قد شی بُود و
 او ره یاری مُوكد.

پیشگوئی زکریا

۶۷ آتِه یحیی، یعنی زکریا، دَ رَهْنمایِ رُوحِ القُدُّوس
 پیشگوئی کد:

۶۸ ”خُداوند، یعنی خُدایِ بَنیِ إِسْرَائیلِ ره سپاس باد،

چراکه او دَ بَنَدگونِ خاصِ خُو یاری کده

و سببِ آزادیِ ازوا شُده،

۶۹ و از پُشتِ داودِ بَندهِ خُو

یک نجات دهنده زورتو ره بلده از مو ریی مونه.

۷۰ آره، امورقم که خُداوند تَوَسُطِ اَنبِیایِ کِرامِ خُو

پیشلو دَ بَنیِ إِسْرَائیلِ گُفتُد که

۷۱ مو ره از دِستِ دُشمنوایِ مو نجات می دیه،

نجات از دِستِ پگِ ازوایِ که از مو نَفَرَتِ دره،

۷۲ تاکه بله بابَه کلونایِ مو لُطفِ کنه

و واعدِه پاک خُو ره که خُن ازوا کُدُ پُرْمُشت نَکنه.

۷۳ قَسَمی ره که خُن بابه کلون مو

إبراهیم کُدُ امی بُود،

۷۴ که مو ره از دِسْتِ دُشمونای مو آزاد کنه

تاکه مو بَدُونِ تَرَسِ خُدا ره خِدْمَت کنی.

۷۵ اَر، دَ پاکِی و صِدَاقَتِ دَ حُضُورِ شی آمده

هَمیشِه اُو ره خِدْمَت کنی.

۷۶ و زِکْرِیا دَ یَحِیٰی گُفت:

” و تُو بچّه مه، پیغمبرِ حضرتِ اعلیٰ گُفته موشی،

چراکه تُو پیشاپیشِ خُداوند موری

تاکه راهِ شی ره تیار کنی.

۷۷ تُو بَنیِ إِسْرَائِیلِ ره از نِجَاتِ خُداوند خبردار مونی.

اَر، اُمُو نِجَاتِی که از طَرِیقِ بَخْشِشِ گُناها پَیدا

مُوشه،

۷۸ ازی که خُدايِ مو رحمان و رحیم استه.

مِثْلِ که اَفْتُو از اَسْمُو دُنیا ره روشو مونه،

اُو تَوَسُطِ مَسِیحِ چیمِها و دِلِهایِ مو ره روشو مونه.

۷۹ اَر، چیمِها و دِلِ کسایِ ره روشو مونه

که دَ تریکی و سایه مرگ شِشته
 و مو ره دَ راهِ صلح و صفا هِدایت مونه.^۱
^{۸۰} او بچه کنه شد و صاحبِ رُوح قوی گشت، و تا اُمو
 روزی که بله قوم اسرائیل خود ره ظاهر کد، دَ بیابو زندگی
 مَوکد.

تَوَلَدِ عِيسَى مَسِيحِ

۲ ' و ایطور شد که دَمزُو روزا 'اوغسُطس' امپراطورِ
 رومی حُکم دد که نفوسِ تمامِ کِشورا حساب شنه که دَ
 زیر دِستِ امپراطوری روم استه. ^۲ ای اولین سر شماری بُود
 که دَ زمانِ 'کَرینیوس' والی سوریه انجام شد. ^۳ و پگِ مردم
 بلده ازی که دَ سر شماری ثبتِ نام شنه، دَ منطِقِه خودن خُو
 رفت. ^۴ امزی خاطرِ یوسف ام از آغیلِ ناصره منطِقِه جَلیلیه،
 دَ آغیلِ داود که بیتِ اَلحم نام دشت، دَ منطِقِه یهودیه رفت،
 تاکه دَ اُونجی خودن خُو ره ثبتِ نام کنه، چراکه او از پی و
 نَبیره داود بُود. ^۵ او نامزاد خُو مَریم ره ام قد خُو بلده ثبتِ نام
 اُورد؛ و مَریم حامله بُود. ^۶ و ختیکه اونا دَ اُونجی بُود، زمانِ
 زیدونِ مَریم رسید، ^۷ و او بچه اولباری خُو ره دَ دنیا اُورد.

مَرِيَمَ أَوْ رَه دَ قُنْدَاقِ پِيچِ كَدَه دَ آوخورِ خَاوَدِلجِي كَدِ اَزِيكِه دَ
مُسَافِرِ خَانِه بَخشِه اَزوا جَاي نَبُودِ.

چوپونو و فرشته‌گو

۸ دَ نَزْدِيكَايِ امزُو آغِيلِ چوپونو بُودِ كِه رَمِه خُو رِه شَاو دَ
بِيَابُونِي اَيْمُوگَنْدِ. ۹ دَمزُو غَيْتِ يَكِ فَرِشْتِه خُداوندِ خُودِ رِه دَزُوا
نِشُو دَدِه وَ نُورِ جَلَالِ خُداوندِ گِرْدَاگِرْدِ اَزوا جَلجَلِ مُوكَدِ. اُونَا
خِيَلِي تَرَسِ خُورْدِ. ۱۰ وَلِيكِنِ فَرِشْتِه دَزُوا كُفْتِ: "نَتَرَسِيْدِ، مَا
اَمْدِيْمِ كِه دَزَشْمُو يَكِ خُوشِ خَبْرِي كِنِه بَدْمِ كِه بِلْدِے خُوشِي
پَكِ مَرْدُمِ اسْتِه: ۱۱ اِمْرُوزِ دَ شَارِ دَاوِدِ يَكِ نِجَاتِ دِهِنْدِه بِلْدِے
شْمُو پِيْدَا شُدِه كِه اُو مَوْلَا، يِعْنِي مَسِيْحِ نِجَاتِ دِهِنْدِه اَزِ طَرْفِ
خُدا اسْتِه. ۱۲ نِشَانِي شِي اِي اسْتِه كِه شْمُو نِلْغِه رِه قُنْدَاقِ پِيچِ
وَ دَ مَنِّے آوخورِ پِيْدَا مُونِيْدِ."

۱۳ وَ بِي بِلْغِه قَدِ اَزُو فَرِشْتِه يَكِ لَشْكِرِ آسْمَانِي ظَاهِرِ شُدِ كِه
حَمْدِ خُدا رِه مُوكَدِ وَ مُوكُفْتِ: ۱۴ "خُدا رِه دَ بِلَنْدَتَرِيْنِ مَقَامِ
آسْمُونَا جَلَالِ بَادِ، وَ بِلْدِے كَسَايِ كِه مَوْرِدِ خُوشِي خُدا اسْتِه دَ
رُويِ زَمِي اوماغِ صُلْحِ وَ سِلَامْتِي بَادِ!"

۱۵ وَ خَتِيكِه فَرِشْتِه گُو اَزِ حُضُورِ اَزوا پَسِ دَ آسْمُو رِفْتِ چوپونو

خُن یكدیگه خُو گُفت: ”ببید که دَ بَیتِ اَلحم بوری، تا کارای ره بِنگری که خُداوند مو ره از شی خبر دلجی کده.“^{۱۶} اونا دَیده دَیده دَ اُونجی رسید مَریم و یوسف ره پیدا کد و دید که نلغه دَ مَنے آخور خاو کده.^{۱۷} امو وختیکه نلغه ره دید اونا بُر شُده رفت و تورای ره که دَ باره شی شنیده بُود تیت کد.^{۱۸} و هر کسی که ای توره ره از چوپونو شنند خیر و مند.^{۱۹} مگم مَریم پگ امزی توراره دَ دِل خُو نِگاه کده دَ باره شی فکر مُو کد.^{۲۰} بعد ازو چوپونو پس دَ جای خُو رفت، و خُدا ره مُطابقِ توره که شنُدد و توح کُدد تعریف کده حمد و ثنا مُوگُفت.

^{۲۱} دَ روزِ هَشتم که وختِ خَتنه شُدون شی رسید یوسف و مَریم مُطابقِ گُفته فرشته نام شی ره عیسی اِشت، امو نام ره که پیش از حامله شُدون مَریم فرشته دَ زشی گُفتد.

بُردونِ عیسی دَ خانه خُدا

^{۲۲} مُطابقِ شریعتِ موسی وختیکه چل روزگی ازوا پوره شُد، یوسف و مَریم نلغه ره دَ اورشَلیم اُورد تاکه او ره دَ خُداوند پیش کش کنه.^{۲۳} چون دَ شریعتِ خُداوند نِوشته شُده که ”هر بچّه

اُولبَارِی که پیدَا مُوشه وَقَفِ خُداوند خاندِه مُوشه. " ۲۴ اونا
 ام آمد که مَرِیم مُطَابِقِ شَرِيعَتِ خُداوند یک جورِه قُمری یا دُو
 چُوچه کَوَتَر ره قُربانی کنه. *

۲۵ دَمَزُو زمان دَ اورُشَلِیم یک شخص دَ نامِ شَمعونِ زَندگی
 مُوکد. او یک آدمِ صَادِقِ و پرهیزگار بُود و اِنْتِظَارِ نِجاتِ
 اِسْرَائِیل ره دشت. رُوحِ القُدُوسِ او ره رَهْنَمایِ مُوکد ۲۶ و
 دَزُو خَبر مِیْدَد که "تا وَخْتِیکه مَسِیح، یعنی پادشاهِ تَعینِ شُدِه
 مَره نَنگَری تُو نَه مومُری. " ۲۷ و شَمعون دَ هِدایتِ رُوحِ
 القُدُوسِ دَ خانِه خُدا آمد. وَخْتِیکه یوسُف و مَرِیم، عیسیای
 ریزگِک ره دَ داخِلِ اُورْد تا کارای که مُطَابِقِ شَرِيعَتِ بُود،
 پُوره کنه، ۲۸ شَمعون نِلغِه ره دَ بَغْلِ خُو گِرِفْت و خُدا ره
 تَعْرِيفِ کده گُفْت:

۲۹ "اَی خُداوند! اَلِی خَادِمِ خُو ره مُطَابِقِ توره خُو

دَ آرامی اِجازِه رِفْتو از اِی دُنیا ره مِیدی،

۳۰ چَراکه ما قَد اوقرایِ خُو نِجاتِ دِهِنْدِه تُو ره دِیدِم؛

* ۲۴:۲ قُربانی چَل روز بعد از تَوْلِدِ یِگ نِلغِه لازم بود

تا که پاک شُنه.

۳۱ آره، امو نجات دهنده ره که تو د حضور تمام مردم ظاهر کده،

۳۲ نوری که افکار قومای دیگه ره روشو مونه

و سبب سر بلندی قوم انتخاب کده تو اسرائیل موشه.

۳۳ آته و آبه نلغه از تورای که د باره شی گفته شدد خیر و

مند. ۳۴ و شمعون بلده از وا دعای خیر و برکت کد و مریم

یعنی آبه نلغه ره گفت: "توخ کو! خدا ای بچه ره د اسرائیل

سبب سقوط و سرفرازی غدر کسا تعین کده و او از طرف خدا

نشانی استه که مردم زیاد او ره رد موکنه. ۳۵ ای مریم! درد

و غم دزتو میه مثل یک خنجر که دل تو ره پاره مونه، و امزی

سبب راز دل غدر کسا معلومدار موشه.

۳۶ د اونجی یک زن د نام حنا که نبیه بود زندگی موکد. او

دختر فنوئیل از طائفه آشیر بود و خیلی پیر شدد. بعد از طوی

خو مدت هفت سال دیگه قد شوی خو زندگی موکد ۳۷ و بعد

ازو که شوی شی فوت کد تا عمر هشتاد و چار سالگی ره

بیوه مند که از خانه خدا خود ره دور نه می ایشته، بلکه شاو

و روز قد دعا و روزه خدا ره عبادت موکد. ۳۸ دمرو وخت

حنا د حضور ازوا آمده خدا ره شکر کد و د پگ مردم که

دَ اورشَلیمِ اِنْتِظارِ نِجاتِ رِه دشت توره گُفت: ”نِجاتِ دِهنده امی نِلغه استه.“

۳۹ بعد ازی که یوسُف و مَریمِ تمامِ فرائِضِ شریعتِ خُداوند رِه دَ جای اُورد اونا پَس دَ مَنطقَه جَلیلیه اَمده دَ شارِ خود خُو، یعنی دَ ناصِرِه رَسید. ۴۰ پَس عیسیٰ کُته و چینه تُو شُد. اُو پُر از حِکمت بُود و فیضِ خُدا دَ بلے شی بُود.

عیسای دوازده ساله دَ اورشَلیم

۴۱ آته و آبه عیسیٰ هر سال دَ وختِ عیدِ فِصحِ دَ اورشَلیمِ مورفت، یعنی امو عیدِ که بنی اسرائیل آزاد شُدون خُو رِه از دِستِ مِصری ها دَ یاد میره. ۴۲ وختیکه عیسیٰ دوازده ساله شُد اونا مُطابقِ رواجِ هر ساله باز دَ اورشَلیمِ بلدے عیدِ آزادی رفت. ۴۳ بعد ازی که روزای عید تیر شُد اونا پَس رِبی شُد، ولیکن عیسیٰ دَ اورشَلیمِ باقی مند، دَ حالیکه آته و آبه شی ازی توره بے خبر بُود. ۴۴ از ای که اونا فِکر مُوكد که عیسیٰ دَ بَینِ قافلَه مَوْجُود استه، اونا تقریباً یک روزه منزل رِه طی کُدد که دَمزُو غَیت از قوما و آشنایو اُو رِه اوگل کد. ۴۵ وختیکه عیسیٰ دَ مَنے قافلَه پَیدا نَشُد اونا دَ اوگل کدون شی دُوباره دَ

اورشلیم پس رفت۔^{۴۶} بعد از سہ روز او رہ د مَنے خانہ خُدا پیدا کد۔ عیسیٰ د مینکلِ مُلایونِ یھودی شِشتہ د تورای ازوا گوش میدد و ام از وا سوال مُوکد۔^{۴۷} ہر کسی کہ تورای شی رہ گوش مُوکد از پی بُردو و از جوابای شی خیر و مُومند۔^{۴۸} وختیکہ آتہ و آبہ شی عیسیٰ رہ د اُونجی دید تعجب کد، و آبہ شی او رہ گُفت: ”بچہ مہ! تُو چرا ای کار رہ کدی؟ ما و آتہ تُو د چی پَریشانی تُو رہ اوگل کدے۔“

^{۴۹} عیسیٰ جواب ددہ گُفت: ”آبی! چرا شُمو مَرہ اوگل کدید؟ شُمو باید موفامیدید کہ ما حتماً د خانہ آتہ خُو استم۔“

^{۵۰} لیکن اونا تورای شی رہ ہیچ پی نَبُرد کہ چی گُفت۔^{۵۱} پس اُو قد ازوا د شارِ ناصرہ رفت و از اونا اطاعت مُوکد۔ و آبہ شی پگِ ازی تورہ ہا رہ د دلِ خُو نگاہ مُوکد۔^{۵۲} عیسیٰ د بیبہ و حکمت کتہ شد و مَوردِ خوشی خُدا و مردم بُود۔

پیغامِ یحییٰ پیغمبر

۳^{۲-۱} د پوزدہمین سالِ دَورِ حُکومتِ تِبریوسِ امپراطورِ روم، پیغامِ خُدا د یحییٰ، بچہ زکریا د بیابو نازل شد۔ دَمزُو مَجَلِ پُنطیوسِ پیلاطوسِ والیِ ولایتِ یھودیہ، ہیرودیس

والی ولایتِ جَلیلیه، برارشی فیلیپس والی ولایتِ ایثوریه و از منطقه تراخونیتس، و لیسانیاس والی ولایتِ آپیلین بود. و آناس و قیافا پیشوایون بزرگ بود. ^۳ پس یحییٰ دَ تمامِ منطقه دَورا دورِ دریای اَرْدُن رفته تبلیغ مَکد: "توبه کنید و بلده نشانی از توبه واقعی خُو غُسلِ تعمید بگیرید تا که خُدا گناهای شُموره ببخشه." ^۴ امی رقمِ یحییٰ توره که دَ کتابِ اشعیا پیغمبر نوشته شده پوره کد:

"آوازِ کسی که دَ دشت و صحرا چیغ زده مَگه:

'دل‌های خوره بلده آمدون خُداوند تیار کنید

راه ره بلده آمدون شی سیده کنید

^۵ هر قول پُر موشه،

هر کوه و تپه خَم موشه،

کجی‌ها راست و سیده موشه،

جایای قرت قورت آوار موشه.

^۶ و تمامِ بشر نجات دهنده ره که خُدا ربی کده

مینگره."

^۷ اوخته یحییٰ جمعیتِ مردم ره که بلده غُسلِ تعمید پیش

شی مورفت گفت: "او نسلِ شیطو! شُموره کی اخطار دده

که از قار و غَضَبِ خُدا دَ روزِ قِیامَتِ دُوتا کُنید؟ آیا شُمو فِکر مُونید که غُسلِ تَعْمیدِ آدمِ رِه بَعِیر از توبِه واقِعی از گُناه پاک مونه؟^۸ توبِه خُو رِه دَ عمل و کِردار خُو نشو بَدید، و دَ دِل خُو فِکر نَکنید که 'مو اولادِه اِبراهیم تَنها دَ نام از او، بَعِیر از عمل نیک، نِجات پَیدا مونی.' 'ما دَزشمو مُوگم: خُدا مِیتنه که ازی سنگ ها ام اولادای غدر بخشه اِبراهیم جور کنه.
^۹ اَره، تیشه بله ریشِه درخت ایشته شُده و هر درختِ که ثمرِ خوب بار نیره قَیله شُده دَ آلو آندخته موشه."

^{۱۰} جمعیتِ مَرْدُم از شی پُرسان کد: "دِیگه، مو چی کار کنی؟"

^{۱۱} یَحییٰ گُفت: "کسی که دُو پیرو دره، بیل که یک شی رِه دَ کسی بَدیه که هیچ ندره، و کسی که نان دره ام اموطُور کنه."

^{۱۲} جَزیه گِیرا ام اَمُدُ که از شی غُسلِ تَعْمید بَگیره. اونا از شی پُرسان کد که: "اُستاد، پس مو چی کار کنی؟"

^{۱۳} یَحییٰ وا رِه گُفت: "امو قدرِ که بلدِ شُمو مقرر شُده، زیادتر نَگیرید."

^{۱۴} عسکرا ام از شی پُرسان کد که: "بلدِ از مو چی

حُكْمِ اسْتِه؟ مَوْجِی كَارِ كَنِی؟“ أَوْ دَزَوَا كُفْت: ”مَرْدُمِ آزَارِی نَكْنِید، وَ نَهْ اَمِ كَسِی رِهْ دَ تَهْمَتِ نَاحَقِ بَگِیْرِید وَ هَرِ قَدْرِ كِهْ حَقِّ شُمُو یِهْ دَمَزُو قِنَاعَتِ كُنِید.“

۱۵ مَرْدُمِ دَ دِلِ خُو چَوْرَتِ مِیَزِدْ كِهْ ”آیَا، یَحِیْیَا اُمُو مَسِیْحِ نِجَاتِ دِهِنْدِهْ اَزِ طَرَفِ خُدا اسْتِه یَا نَهْ؟“

۱۶ یَحِیْیَا دَ تَمَامِ اَزَوَا جَوَابِ دَدِهْ كُفْت: ”مَا خُو شُمُو رِهْ فِقْطِ خُنِ أَوْ غُسْلِ تَعْمِیدِ مِیْدُمِ. وَ لِیَكِنِ كَسِی مِیِهْ كِهْ مَقَامِ اَزِ أَوْ اَزْمِهْ كَدِهْ بِلَنْدَتَرِ اسْتِه وَ مَا حَتِیْ لِیَاقَتِ اَزِی رِهْ نَدَرُمِ كِهْ بَنْدِ چِپَلِی شِی رِهْ وَازِ كَنَمِ. أَوْ بَعْضِی كَسَا رِهْ دَ رُوحِ الْقُدُوسِ تَعْمِیدِ دَدِهْ پَاكِ مُونِهْ وَ بَعْضِی كَسَا رِهْ جَزَا دَدِهْ دَ سَرِشِی آتِشِ غَلِیْلِی مُونِهْ. ۱۷ شَاخِی شِی دَ دِستِ شِی اسْتِه تَاكِهْ خِرْمُونِ خُو رِهْ پَاكِ كَدِهْ گَنْدُمِ رِهْ دَ خَانِهْ كَنِهْ وَ لِیَكِنِ بَنْدَكِ شِی رِهْ دَ آتِشِ نَا گُلِ شُدْنِی دَرِ بَدِیِهْ.“

۱۸ یَحِیْیَا دَ هَرِ طَرِیْقِ مَرْدُمِ رِهْ نَصِیْحَتِ كَدِهْ خُوشِ خَبْرِی مِیْدَد. ۱۹-۲۰ وَ خَتِیَكِهْ هِیْرُودِیْسِ وَ الِی وَ لَایَتِ جَلِیْلِیِهْ، اِیْنِگِهْ خُو، هِیْرُودِیَا رِهْ گَرَفْت، یَحِیْیَا أَوْ رِهْ مَلَامَتِ كَدِ چِرَاكِهْ بَرَارِ شِی تَاهَنُوزِ زِنْدِهْ بُوْد. اَزِ اِیْ خَاطِرِ هِیْرُودِیْسِ یَحِیْیَا رِهْ دَ بَنْدِی خَانِهْ اَنْدَخْتِهْ وَ گَنَاهَاِیْ خُو رِهْ اِضَافِهْ كَدِ.

يَحْيَىٰ عِيسَىٰ رَهْ غُسْلِ تَعْمِيدِ مِيدِيه

۲۱ پیش از بندی شدنِ یحییٰ غدر مردُم غُسلِ تَعْمِيدِ گرفت.
 عیسیٰ ام تَعْمِيدِ گرفته و دَمَزُو غَیْتِ که دُعَا مُوَكِدِ آسْمُو وَاز
 شُد ۲۲ و رُوحُ الْقُدُّوسِ دَ شَکْلِ یَکِ کَفَتَرِ از آسْمُو دَ بَلِے عِيسَى
 تا شُد. دَمَزُو غَیْتِ یَکِ آوَازِ از عَالَمِ بَالَا آمَدَه دَزْشِیِ گُفَت:
 ”تُو فِرْزَنْدِ دِلْبَنْدِ مِهِ اسْتِیِ کِه از تُو رَاضِیِ اسْتَم.“

شجره نامہ عیسیٰ

۲۳ و عیسیٰ قَرِیْبِ قَرِیْبِ سِیِ سَالِه بُوَد کِه مَامُورِیْتِ خُو رَه
 شُرُوعِ کَد، و دَ گَمَانِ مَرْدُمِ اُو بَچَّه یُوسُفِ گُفْتَه مُوشُد کِه اُو
 بَچَّه ایلِیِ، ۲۴ بَچَّه مَتَاتِ بَچَّه لَوِیِ بَچَّه مَلْکِیِ بَچَّه یِنَائِیِ بَچَّه
 یُوسُفِ ۲۵ بَچَّه مَتَاتِیَاسِ بَچَّه آمُوسِ بَچَّه نَاخُومِ بَچَّه حِسْلِیِ
 بَچَّه نَجِّیِ ۲۶ بَچَّه مَخَثِ بَچَّه مَتَاتِیَاسِ بَچَّه شَمَعِیِ بَچَّه یُوسِخِ
 بَچَّه یُودَا ۲۷ بَچَّه یُوحَنَّا بَچَّه رِیْسَا بَچَّه زَرُوبَابِیْلِیِ بَچَّه شَالْتِیْلِیِ
 بَچَّه نِیْرِیِ ۲۸ بَچَّه مَلْکِیِ بَچَّه اَدِّیِ بَچَّه قُوسَامِ بَچَّه ایلْمَادَامِ
 بَچَّه عِیْرِیِ ۲۹ بَچَّه یُوشَعِ بَچَّه ایلِیعَاذِرِ بَچَّه یُورِیْمِ بَچَّه مَتَاتِیِ
 لَوِیِ ۳۰ بَچَّه شَمَعُونِ بَچَّه یَهُودَا بَچَّه یُوسُفِ بَچَّه یُونَانِ بَچَّه
 ایلِیَاقِیْمِ ۳۱ بَچَّه مَلِیَا بَچَّه مِیْنَانِ بَچَّه مَتَاتَا بَچَّه نَاتَانِ بَچَّه دَاوَدِ

۳۲ بچّه یَسّی بچّه عوبید بچّه بو عز بچّه سلمون بچّه نحشون
 ۳۳ بچّه امیناداب بچّه آرام بچّه حصرون بچّه فارص بچّه یهودا
 ۳۴ بچّه یعقوب بچّه اسحاق بچّه ابراهیم بچّه تاریح بچّه ناحور
 ۳۵ بچّه سیروج بچّه رعو بچّه فالج بچّه عبر بچّه صالح ۳۶ بچّه
 قینان بچّه ارفکشاد بچّه سام بچّه نوح بچّه لامیک ۳۷ بچّه
 متوشالچ بچّه جنوخ بچّه یارد بچّه مهلل ایل بچّه قینان ۳۸ بچّه
 انوش بچّه شیث که بچّه آدم بود و آدم از خدا بود.

عیسیٰ بلے وَسَوَسَه‌های شیطو کامیاب موشه

۴ و عیسیٰ دَ قَدَرَتِ رُوحِ الْقُدُوسِ از دریای اُردُن پس
 آمد و رُوحِ الْقُدُوسِ اُو ره تا چل روز دَ بیابو رهنمای
 کد، ۲ و دَ اُونجی شیطو اُو ره وَسَوَسَه مَوکد. و دَزی مُدّت
 عیسیٰ هیچ نان نَخورد و اَخِرکار گُشنه شد.
 ۳ بعد شیطو اُو ره گُفت: "اگه تُو بچّه خدا استی ای سنگ
 ره حُکم کُو که نان جور شنه."
 ۴ عیسیٰ دَ جواب شی گُفت: "دَ کلامِ خُدا نُو شته شده که
 'زندگی انسان تنها دَ خوردو نیه.'"

۵ بعد از شیطان او ره دایک بلندی برده دایک کیرپک زدو پگی ملکای دنیا ره دزو نشو دد ۶ و گفت: "کُلُّ مُلْکَا رِه قَد شان و شوکت شی دزتو میدم، ازی که ما صاحب اختیار شی استم، و دهر کسی که دل مه شنه میدم. ۷ پس اگه تو مره سجده کنی پگ شی از تو موشه."

۸ ولیکن عیسی د جواب شی گفت: "د کتاب تورات نوشته شده: 'تو تنها خداوند ره که خدای تو استه سجده کو، و تنها او ره خدمت کو!'"

۹ و شیطان عیسی ره د شار اورشلیم برده و د بله بام خانه خدا او ره ایستلجی کده گفت: "اگه تو بچه خدا استی خود ره از اینجی تا پورته کو، ۱۰ چراکه د کلام خدا نوشته شده که 'خدا ملایکه های خو ره حکم موکنه تا که تو ره نگاه کنه' ۱۱ و 'اونا تو ره د دستای خو میگیره که حتی پای تو ام د سنگ دکه نکنه."

۱۲ ولیکن عیسی د جواب شی گفت: "د کلام خدا نوشته شده که 'تو خداوند ره که خدای تو استه آزمایش نکو!'"

۱۳ وختیکه پگی وسوسه های شیطان تامو شد او تا یک فرصت دیگه از شی دور رفت.

عیسی دَ مَنْطِقَه جَلِيلِه

۱۴ و عیسی دَ قَدْرَتِ رُوحِ الْقُدُّوسِ پَسِ دَ مَنْطِقَه جَلِيلِه اَمَدِ
و دَ تَمَامِ مَنْاطِقِ دَوْرَادَوْرِ مَشْهُورِ شُد. ۱۵ اُو دَ عِبَادَتِ خَانِه
هَای اَزوا تَبْلِيغِ مُوَكِدِ و هَر کَسِ اُو رِه تَعْرِيفِ مُوَكِدِ.

مَرْدُمِ نَاصِرِه عِيسَى رِه رَدِ مُونِه

۱۶ و اُو دَ شَارِ نَاصِرِه، دَمَزُو جَای کِه کَتِه شُدَد، اَمَدِ.
رَقْمِ اَزُو پِيشِ اَلَى کِه رُوزِی شَنِبِه، يَعْنِي رُوزِی اَرَامِ، دَ
عِبَادَتِ خَانِه مَورَفَتِ، اَمُو شَنِبِه اَمِ دَ اُونَجِي رَفْتِه اِيسْتِه
شُد کِه کَلَامِ مَقَدَّسِ رِه بَخَانِه. ۱۷ صَحِيفَه اِشْعِيَا پَيَغْمِبِرِ رِه
دَزُو دَدِ و عِيسَى اُو رِه وَازِ کَدِه اَمُو جَای رِه پَيِدَا کَدِ کِه
مُوَكِدِه:

۱۸ "رُوحِ خُدَاوندِ قَدِ مِه اِسْتِه و مَرِه يَارِي مُونِه،

اَزِي کِه اُو مَرِه اِنْتِخَابِ کَدِه

تَاکِه خُوشِ خَبَرِي رِه بِلْدِے غَرِيْبَا اِعْلَانِ کُنْمِ.

اُو مَرِه رَيِي کَدِه تَا خَبَرِ اَزَادِي رِه دَ بَنْدِيَا

و بَيْنَائِي رِه دَ کُورَا بَدْمِ،

و مَظْلُومَا رِه اَزِ شَرِّ ظَالِمَا خَلَاصِ کُنْمِ.

۱۹ اَر، اَو مَره رَی کده تاکه ایطُور وختی ره اعلان کنم

که خُدا بَنده های خُوره یاری مونه و نجات میدیه. * ”

۲۰ بعد ازو صَحیفه ره لوله کده دَ خادِمِ عِبادت خانه دد و خود شی شِشت تاکه مردُم ره تَبلیغ کنه. تمامِ مردُم مَنه عِبادت خانه عیسیٰ ره بلُوق بلُوق توخ مُوکد ۲۱ و اَو توره خُوره شروع کد: ”امروز اُمو پیشگوئی که دَ باره ازمه شُدُد، دَ شندون شُمو پُوره شُد.”

۲۲ تمامِ مردُم تعریف شی ره مُوکد و دَ تورای خوب شی خَیرو مند و کُفت: ”اینمی آدم بچّه یوسف نیه؟”

۲۳ عیسیٰ وا ره کُفت: ”شُمو حتماً ای مَثل ره بله از مه مُوگید که اَو طَیب، تُو خود خُوره شفا بدی! و ای ره ام مُوگید که مو از کارای تُو که دَ شارِ کَپرناحوم

* ۱۹:۴ هر ۵۰ سال دَ مُطابقِ تورات یگ سالِ آزادی اعلان موشُد. و ای سال تَوسُطِ شَیپور یا طَلو دَ مردُم اعلان موشُد. دَ اَو وخت قرضدار از قرضداری، غلام از غلامی، مَظَلوم از چنگِ ظالمِ نجات پیدا موکد.

کدے شنیدے۔ امو کارا ره که امونجی کدے اینجی ام
 کو دیگه!“^{۲۴} و عیسیٰ گفت: ”ما دز شمو توره
 موگم که هیچ پیغمبر نیه که منطقه خود شی او ره قبول
 کنه۔^{۲۵} از حقیقت دز شمو موگم که د دورون ایلاس
 پیغمبر سه و نیم سال بارش نکد و قحطی و گشنگی
 تمام زمی ره گرفتند۔^{۲۶} دمزو زمان اگرچه بیوه زن ها
 د ملک اسرائیل کلو بود، مگم خدا ایلاس پیغمبر ره د
 کومک هیچ کدم از وا ری نکد به جز یک بیوه زن
 بیگنه که د شار صرفت د ملک صیدون زندگی موکد۔
^{۲۷} و امی رقم د زمان ایشع پیغمبر ام خیلی از مردم
 بنی اسرائیل د مرض کولی گرفتار بود، ولیکن بغیر از
 نعمان که از ملک سوریه بود، دیگه هیچ کس جور و پاک
 نشد۔“

^{۲۸} و تمام کسای که د منے عبادت خانه بود وختیکه ای
 تورا ره شنند اونا غدر قار شی آمده^{۲۹} بال شد و عیسیٰ ره
 از شار برو بر کد، و او ره د لب تپیه که شار ازوا د بلے شی
 جور شدد برد، تاکه او ره از اونجی پورته کنه۔^{۳۰} ولیکن او
 از مینکل ازوا تیر شده رفت۔

عیسیٰ یک آدمِ دیونه ره شفا میدیه

۳۱ بعد ازو عیسیٰ دَ کپرناحوم که یکی از شارای مَنْطِقَه جَلیلیه استه رفت، و دَ روزِ شنبه دَ عِبَادَتِ خانِه تَبْلِیغِ مُوکد.

۳۲ مردُم دَ تَبْلِیغِ شی خیرو مند، چرکه تورای شی خیلی پُر قُدْرَت بُود. ۳۳ و دَ عِبَادَتِ خانِه یک آدمِ جندی قد آوازِ بَلَنَد چیغ زده گُفت: ۳۴ "ای عیسیای ناصره! تُو دَ مینکل از مو چی کار درے؟ آیا آمدے که مو ره تَباه کنی؟ ما موفامم که تُو کی استی، ای مَسِیحِ مُقَدَّسِ خُدا." ۳۵ عیسیٰ او ره سرزنش کده گُفت: "چپ شو و از شی بُر شو!" وختیکه جن او مردک ره دَ حُضُورِ ازوا دَ زمی زد، بدون ازی که دَزُو آدمِ ضَرَرِ بَرَسَه از شی بُر شد. ۳۶ و تمامِ مردُم خیرو منده قد یکدیگه خُو مُوگُفت که: "ای چی رقم کار استه که او ای قس قُدْرَت و زور دره و جن ام از آید شی مُوشه؟" ۳۷ و عیسیٰ دَ دَوْرادَوْرِ ازو مَنْطِقَه مَشْهُور شد.

شفا دَدونِ ناجورا

۳۸ عیسیٰ از عِبَادَتِ خانِه بُر شده دَ خانِه شَمْعون رفت و خُسْرِ مادرِ شَمْعون کلو تاو تیز دشت. خانوارِ شَمْعون از

عیسیٰ خاهش کد که اوره شفا بیدیه. ^{۳۹} و او د بلے سرشی آمده د تاو امر کد که اوره ایله کنه و تاو او ره ایله کد. فوری خُسَر مادرِ شمعون از جای خو باله شده د خدمت از وا مَشْغُول شد.

^{۴۰} بعد از اَفْتَو شِشْتَو یعنی که روزِ شنبه خلاص موشد، کسای ره که دُچارِ رقم رقمِ ناجوری ها بود پیشِ عیسیٰ اُورد و او دِستایِ خو ره بلے هر کُدم شی ایشته و ره شفا دد. ^{۴۱} و جنیات ام د امرِ عیسیٰ از غدرِ مردُم بُر شده چیغ می زد: "تو بچه خُدا استی!" لیکن عیسیٰ و ره هَبِیت کده نه ایشته که دزی باره توره بگه چراکه جنیات پی بُردد که عیسیٰ اُمُو مَسِیح واعده شده استه.

عیسیٰ د دیگه جای ها تبلیغ مونه

^{۴۲} صَبای شی عیسیٰ بُر شده د یک جای بیابو رفت. مردُم از پُشت شی بُر شده او ره او گل کد. وختیکه او ره پیدا کد از او غدر خاهش کده گُفت: "موره ایله نگو! قد از مو باش و نرو." ^{۴۳} و لیکن عیسیٰ دزوا گُفت: "ما باید د دیگه شارا ام خوش خبریی امدون پادشاهی خُدا ره پَرَسَنُم، چراکه بلدے

امزی مقصد خدا مره ربي كده. " ۴۴ امی رقم او د عبادت خانه های مناطق يهوديه و جليليه تبليغ كده ربي بود.

يارای اول عيسى مسيح

۵
 ۱ يك روز كه عيسى د لب جيل جليليه ايسته بود مردم د تشه و تيله گرداگردش جَم شد تاكه كلام خدا ره گوش كنه. * ۲ و عيسى دُو كِشتی د لب جيل ديد كه ماهی گيرا از درون شی بر شده جالهای خوره موشيه. ۳ و او د يك كِشتی، كه از شمعون بود، باله شده از او خواهش كد كه كِشتی ره يك كمی از لب جيل دور كنه و خود شی د منے شی ششته مردم ره تبليغ موكد. ۴ و ختيكه توره های خوره خلاص كد د شمعون گفت كه: "كِشتی ره سون چقوری او ببر و جالهای خوره د منے او بندزيد تاكه ماهی بگيريد." ۵ شمعون د جواب شی گفت: "استاد! امشاو مو زياد زحمت كشيدي، ليكن هيچ چيز گرفته ننتیستی. مگم آلی كه تو موگی مو بسم جالها ره د او ميندزی."

* ۱: ۵ جهيل جليليه يعانی جهيل جنيسارت

۶ وختیکه ای کار ره کد، ایقس ماهی گرفت نزدیک بُود
 که جالهای شی پاره شنه. ۷ و اونا همکارای خو ره که د
 کِشتی دیگه بُود، بلدے کومک کوی کد و اونا آمده یک جای
 هر دُو کِشتی ره ایقس پُر کد که کِشتی‌ها نزدیک غرق شُدو
 بُود. ۸ وختیکه شمعون پطرس ای مُعجزه ره دید خود ره د
 بلے پای عیسی پورته کده گُفت: "آی مولا! از پیش مه دُور
 بورو، چراکه ما گناه‌کار استم و لایق ایسته شُدو ره د پیش
 تُو ندرم." ۹ از بس که اونا غدر زیاد ماهی گرفت شمعون
 پطرس و رفیقای شی آورده شُد. ۱۰ و همکارای شی، یعقوب
 و یوحنا (بچه های ذبدی) ام خيرو مندَد. و عیسی د شمعون
 گُفت: "تُرس نخور! ازی بعد تُو ماهی گرفتو ره ایله کده
 دل های مردُم ره طرفِ ازمه مایل مونی." ۱۱ و اونا کِشتی‌ها
 ره د خُشکی اُورد و تمام چیزا ره ایله کده د پُشت شی ری
 شُد و پیرو شی جور شُد.

شفای یک آدمِ کولی

۱۲ یک روز عیسی د یک شار بُود که بے بلغه یک آدمِ کولی
 خود ره د پیش پای شی پورته کده د زاری دزشی گُفت: "آی

مَولا! اگه بِخاهی تُو می تَنی مَره از ای ناجوری شفا دده پاک کنی. " ۱۳ عیسیٰ دِسْت خُو ره دَ بَلِے شی ایشته اُو ره گُفت: " اَرِے، ما میخایم! پاک و جور شو. " و فَوری مَرَض اُو ره ایله کد. ۱۴ و عیسیٰ اُو ره حُکْم کد که " دَ ای باره قد کس توره نَگوی! دَ دِیرِ پِیشوا بورُو که تُو ره معاینه کنه تا معلوم شنه که شفا پَیدا کده پاک شُدِے. و مُطابِقِ تَوْرَاتِ مُوسٰی دَ خانِه خُدا بِلدِے شُکر گُذاری یک نَذر کُو تا تمامِ مَرْدُم بِنَگره. ۱۵ و عیسیٰ ازی کده ام غدر مَشهُور شُدِے رفت و زیادی مَرْدُم میمَد تاکه تورای شی ره گوش کنه و از ناجوری های خُو شفا پَیدا کنه. ۱۶ و لیکن عیسیٰ بِلدِے عِبَادت و دُعا کدو دَ بیابو مورَفَت.

جور شُدونِ یک آدمِ شَل

۱۷ یک روز عیسیٰ مَشغُولِ تَبْلِیغِ مَرْدُم بُوَد. و یک تعدادِ مَرْدُم از فِرَقِه مَذْهَبِ فَرِیسی و عُلَمای دِینی یَهُودی ام از آغیلای و لایت های جَلیلیه و یَهُودیه و از شارِ اورشلیم دَ اُونجی اَمُدَد. و دَمُو غَیْتِ عیسیٰ دَ قُدْرَتِ خُداوندِ ناجورا ره شفا مِیَدَد. ۱۸ دَ اُو وخت چند نفر یک آدمِ فَلَج ره بَلِے

کمپل ایشته خُن خُو اُورده کوشش کد او ره دَ پیشِ عیسیٰ
دَ مَنے خانه بَرَسَنَه. ^{۱۹} مگم اونا از خاطرِ جمعیتِ مردُم
مَریض ره اُورده نَتَنِست، و دَ بلے دیوال بُر شُدَه سَلاخ کد و
مَریض ره دَ پیشِ عیسیٰ قد کمپل تا کد. ^{۲۰} زمانیکه عیسیٰ
ایمان ازوا ره دید او دَ مَریض گُفت: "آی مَرَد! گُناهای
تُو بَخشیده شُد." ^{۲۱} "عُلمای دینی و فَرِیسیا خُن یکدیگه
خُو گُفت: "ای آدم کی استه که کُفر گوئی مُونه؟ غیر از
خُدا دیگه کی می تَنه گُناهِ اِنسان ره بُبخشه؟" ^{۲۲} و عیسیٰ
دلیل های از اونا ره پی بُرده دَزوا گُفت: "چرا دَ دِل خُو
توره از مه ره کُفر آمیز می دَید؟" ^{۲۳} کُدم توره آسوتر استه
که بُگم: 'گُناه های تُو بَخشیده شُد' یا ای که بُگم: 'باله
شُو و راه بورُو؟' باور کُنید: تا زمانیکه قُدرتِ خُدا قد یک
نفر مَوْجود نَبشه، او گُناه کس ره بَخشیده نَمیتنه. دَمزی
رقم کسی که قُدرتِ خُدا قد شی نَبشه، دَزی ام کس گُفته
نَمی تَنه که 'باله شُو و راه بورُو.' ^{۲۴} و لیکن ما ای آدم ره
شفا مِیدُم تاکه شُمو پی بُبرید که این آدم اِختیارِ بَخشیدون
گُناه ره از طرف خُدا دَ رُوی زِمی دره. "و عیسیٰ دَمزُو آدم
فَلج گُفت: "تُو ره مَوگم: 'بال شُو و کمپل خُو ره گِرَفته

دَ خانِه خُو بورو! " ۲۵ و فوراً دَ حُضُور از وا بال شُدِه و کمپل ره که دَ بلے شی خاو بُود گِرِفْتِه، خُدا ره شُکر کُفْتِه، طرف خانِه خُو رفت. ۲۶ و تمامِ مَرْدُم حَیرو منده خُدا ره دَ تَرَس و لَرز شُکر کده مُوگُفْت: "اِمروز چیزای عَجیبی ره دیدے۔"

لاوی مالیه گیر یارِ عیسیٰ موشه

۲۷ بعد از او عیسیٰ از امزو خانه بُر شُدِه یک مامورِ مالیه ره دَ نام 'لاوی' هوش کد که دَ جای مالیه گیری خُو شِشْتُد. عیسیٰ او ره کوی کده گُفْت: "دَ پُشتِ از مه بیا۔" * ۲۸ اوخته لاوی بال شُدِه تمام چیز خُو ره ایله کده از پُشتِ عیسیٰ رَی شد. ۲۹ و لاوی دَ خانِه خُو یک مهمانی کُتّه بلدے عیسیٰ گِرِفْت. و دَ سرِ دِسترخو یک بُلُوکِ مالیه گیرا و مَرْدُمای دِیگه خُن ازوا شِشْتُد. ۳۰ پس چند نفر از فِرَقِه مَذْهَبِ فَرِیسی و عُلَمای ازوا سرِ یارای عیسیٰ قار شی آمده گُفْت: "چرا شُمو قد مالیه گیرا و دِیگه گُناه کارا قَتی سرِ یک دِسترخو

* ۲۷:۵ لاوی ام دَ ناممَتی مشهور بود. (لوقا ۶: ۱۵).

می‌شنید؟” ^{۳۱} عیسیٰ دَزُوا جواب دده گفت: ”کسای که جور استه داکتر ضرورت ندره، بلکه داکتر د کسی ضرورت استه که ناجور بشه. ^{۳۲} ما آمدیم تاکه گناه‌کارا ره بلده توبه کدو دعوت بدّم، نه بلده ازی که مردّمای صادق ره توبه دلجی کّم.”

د باره روزه

^{۳۳} و چند نفر او ره گفت: ”پيروای يحيى پيغمبر اکثراً روزه نذر می‌گیره و هر وخت عبادت کده دُعا مونه. و پيروای فریسیا امی رقم مکنه. اونا واقعاً آدمای پرهیزگار استه. ولیکن پيروای تو هیچ وخت روزه نذر نمی‌گیره.” ^{۳۴} عیسیٰ یک مثال آورده دَزُوا گفت: ”آیا د روز طوی که داماد قد داماد خیلی استه، شمو می‌تنید داماد خیلی ره بگید که روزه بگرید؟ هرگز نه! امی رقم، وختیکه ما قد پيروای خو استّم، اونا روزه نمی‌گیره. ^{۳۵} ولیکن او روز آمدنی استه که ما از پیش ازوا گرفته موشم. پس دمزو روزای سخت اونا روزه می‌گیره.”

^{۳۶} عیسیٰ یک مثل دیگه ره آورده دَزُوا گفت: ”آیا کس ای

کار ره مونه که از لباسِ نو خُو یک ثوئه گرفته دَ لباسِ کونه خُو او ره پینه کنه؟ هرگز نه! چون اگه ای کار ره کنه لباسِ نو ره خراب کده و لباسِ کونه‌شی ام عله بَلَق معلوم موشه. ^{۳۷} و امی رقم ام شرابِ تازه ره هیچ کس دَ منے مَشکِ کونه نَمیندزه. و اگه بندزه شرابِ نو مَشکِ کونه ره می ترقنه چراکه مَشکِ کونه نرم نیه. دَ آخِرکار هر دوی شی خراب موشه. ^{۳۸} ارے، شرابِ تازه باید دَ مَشکِ نو آندخته شنه. * ^{۳۹} هیچ کس بعد از خوردونِ شرابِ کونه، شرابِ نو ره نمیخایه چراکه او مَوگه: "کونه شی از نو کده خوبتره." **

* ۳۸:۵ دَمزی رقم، پیرِوای عیسیٰ مسیح مجبور نیه که هر رواجِ قدیمی ره عملی کنه چراکه مولا عیسیٰ دَزوا یک فکر و رواجِ نو دده.

** ۳۹:۵ مِثال دَ باره شرابِ ای معنی ره دَره: مردُمِ یهودی اوّل شرابِ کهنه ره وُچی مَوکد و هرگز شرابِ نو ره نمی‌خاست، چراکه شرابِ کهنه مزهدار و دلکش استه. امی رقم ام جامعِه از مردُمِ یهودی رواجِ کهنه ره از رواجِ نو کده زیادتَر خوش دشت و میخاست که او ره نگاه کنه.

روز آرام بلدے خوشبختی مردّم استه، نه که بلدے بدبختی

۶ یک روزِ شنبه عیسیٰ قد یارای خُو از منے کِشت
های گندّم تیر موشُد۔ یارای شی دَ مُطابقِ رسم و رواج
مردّم خوشای گندّم ره کنده دَ قَفِ اَلْغِه خُو مَلیده و پاک کده
مُوخورد۔^۱ و بعضی پیروای فرقه مَذْهَبِ فَرِیسی مَوگفت:
”روزِ شنبه سَبیدِ روزا یه۔ چرا دزی روز کار مُونید؟ آیا شَمو
نَمی دَنید که کنده کدو و مَلیدونِ خوشای گندّم مِثَلِ دَرُو کدو
استه؟ و کار کدو دَ روزِ شنبه حرام استه۔“^۲ و عیسیٰ جواب
دَد: ”مگم شَمو نَخاندید که حضرتِ داود دَ زمانِ که خود شی
و رفیقای شی گُشنه بُود چیز کار مَوکد؟“^۳ اُو دَ خانه خُدا
داخل شُدِه نانِ مَخْصُوصِ ره دَ اِجازِه پیشوا گِرَفْتِه خورد و دَ
رفیقای خُو ام دَد، اگرچه خوردونِ نانِ خاصِ بَعَیْرِ از پیشوایو،
دِیگه کس اِجازِه نَدشت۔“^۴ بسم عیسیٰ دَزوا گُفت: ”ابنِ
آدم صَاحِبِ روزِ شنبه استه۔“

عیسیٰ بسم دَ روزِ شنبه شفا میدیه

۶ عیسیٰ یک روزِ شنبه دِیگه دَ عِبَادَتِ خانه داخل شُدِه دَ

تَبْلِغِ کدو مَصْرُوفِ شُد. و یک آدم دَ اُونجی بُود که دِستِ راست شی خُشک شُدُد. ^۷ عِلْمای دِینی و یک تعداد مَرْدُمِ فِرَقِه مَذْهَبِ فَرِیسی عِیسی ره دَ زیرِ نَظَرِ دشت که 'اُو دَ روزِ شنبه شفا میدیه، یا نه؟' اونا میخواست که یک سَنَد یا شَاهِدِ دَ ضِدِ اَزُو پَیدا کنه، ازی که کار کدو دَ روزِ شنبه حرام بُود. و ای مَرْدُمِ عَقِیده دشته که شفا دَدو خود شی یک کار استه. ^۸ لیکن عِیسی مَقْصَدِ اَزوا ره پَی بُرد و دَزُو آدم که دِست شی خُشک شُدُد گُفت: "بال شو و دَ پیش از مو بیا." اُو ایسته شُد و پیش آمد. ^۹ و عِیسی دَزوا گُفت: "از شُمویک سوال درُم: آیا، دَ روزِ شنبه نیکی کدو روا استه یا بدی کدو، جانِ انسان ره نجات دَدو یا از بَین بُردو؟" ^{۱۰} اُو مَرْدُمای گِرِداگِرِد خُو ره توخ کد و دَزُو آدم گُفت: "دِست خُو ره دِراز کُو." اُو دِست خُو ره دِراز کده جور شُد. ^{۱۱} لیکن اونا غدر قار شی آمد و قد یکدیگه خُو گُفت: "آلی قد عِیسی چیز کار کنی؟"

دوازده جانشین عیسی

^{۱۲} دَ یکی امزُو روزا عِیسی بلده دُعا کدو دَ کوه رفت. اُو تمامِ شاو ره دَ عِبَادت و دَ دُعا کدو تیر کد. ^{۱۳} وختیکه روز شُد

اوپیروای خوره د پیش خو کوی کد و از مینکل ازوا دوازده نفر ره انتخاب کده اونا ره د صفت 'جانشین' خومقرر کد. نامهای ازوا اینیا بود: ^{۱۴} شمعون که عیسی نام شی ره 'پطرس' یعنی 'سنگ' ایشته، اندریاس که برار شمعون بود، یعقوب، یوحنا، فیلیپس، برتولما، ^{۱۵} متی، توما، دیگه یعقوب که بچه حلفی بود، دیگه شمعون که د نام 'وطن پرست' مشهور بود، * ^{۱۶} یهودا بچه یعقوب، و یهودای اسخریوطی. و امی یهودای اسخریوطی د آخرکار قد عیسی نمک حرامی کده او ره د گیر مخالفین شی دد.

^{۱۷} و او قد ازوا از کوه تیلو آمده د یک میدانی ایسته شد. تعداد زیاد پیروای شی و دیگه مردم که از گرداگرد تمام مناطق یهودیه د شمول اورشلیم، و از شارای ساحل صور و صیدون آمدد، حاضر بود ^{۱۸} تا که تورای شی ره گوش کنه و از مریضیها جور شنه. کسای که جندی بود اونا ام جور شد. ^{۱۹} و هر کس کوشش موکد که د

* ۱۵:۶ متی که ام د نام لاوی مشهور بود؛ د فصل ۵،

آیه ۲۷ رجوع کنید.

عیسی دِسْت بَزَنه، چِراکه قُدْرَت و بَرکَت اَزُو مَرْدُمَا رِه شِفا مِیْدَد.

خوشی و غم

۲۰ پَس عِیْسَى رُوی خُو رِه سُون یَارای خُو دُور دَدِه گُفَت:

”نِیک دَ رُوی شُمُو که فِقیْر اسْتِیْد،
چِراکه دَوْلَتِ خُدا اَز شُمُو یِه.

۲۱ نِیک دَ رُوی شُمُو که آلی گُشَنه اسْتِیْد،
چِراکه سِیْر مُوشِیْد.

نِیک دَ رُوی شُمُو که دَمَزی غَیْت وویسِ مُونِیْد،
چِراکه وختی میه که شُمُو اَز خوشی خَنده مُونِیْد.

۲۲ نِیک دَ رُوی شُمُو که اَز خَاطِرِ اِبْنِ آدَم
مَرْدُم اَز شُمُو بَد شی میه

و شُمُو رِه اَز مِیْنِکَل خُو بُر مُونِه

و شُمُو رِه بَسِ عِزَّت کده بَد نام مُونِه.

۲۳ اَرِه، دَمَزُو رُوز شُمُو خوشی کده قِرْتِک و خِیْزِک
بِزَنِیْد،

اَزی که اَجْر و ثَوَابِ شُمُو کَنه یِه،

چراکه اجدادِ ازوا قد پیغمبرای قدیم ام امی رقم بدرفتاری
مُوکد.

۲۴ ولیکن وای دَ حال از اُونای که دَوْلَتِ دُنیا دره!

چراکه اونا روزای راحت ره دَ ای دُنیا تیر کده.

۲۵ وای دَ حال از شُمو که سیر استید،

چراکه وختِ گُشنگی شُمو می رسه.

وای دَ حالِ شُمو که امروز خوش و بے غم استید،

چراکه غم و غُصّه دَ انتظارِ شُمو یه.

۲۶ وای دَ حالِ از شُمو

که مردُم از شُمو تعریف و صِفَت مونه،

چراکه بابه کلونای ازی مردُم

خُن انبیای دروغی ام امی رقم خوب رفتار مُوکد.

۲۷ مگم شُمو که تورای مَره گوش می گیرید، ما دَز شُمو مُوگم

که دُشمنوی خُوره دوست دشته بشید، و کسایکه از شُمو نَفرت

دره قد شی خوبی کنید. ۲۸ کسایکه شُمو ره دَو میزنه و نالت

مونه بلده ازوا از خُدا دُعای خیر طلب کنید. و کسایکه شُمو

ره آزار می دیه بلده ازوا دُعای نیک کنید. ۲۹ اگه کسی دَ

یک طرفِ رُوی تُو چپاق میزنه، اوخته دیگه طرفِ رُوی خُوره

ام بلدے شی دُور بدی۔ و اگه کسی واسکٹ تُو ره گرفته بُبره، اوخته، بیل که پیرون تُو ره ام بُبره۔^{۳۰} و هر کسی که از تُو کدَم چیز ره طلب کنه دُزُو بدی۔ و کسی که کدَم چیز تُو ره بُرده بَشه از شی پَس طلب نکُو۔^{۳۱} خُلاصه، امو رقمیکه تُو از مردُم خوبی می خاهی، تُو ام خُن ازوا اموطور خوبی کنُو۔

^{۳۲} اگه شُمو تنها کسای ره دوست درید که اونا ام شُمو ره دوست دره، پَس ای بلدے شُمو چی جای اِفْتِخار استه؟ چراکه گناه کارا ام دوستدارای خُو ره دوست دره۔^{۳۳} و اگه شُمو تنها خُن کسایکه بلدے شُمو نیکی مونه ام نیکی مونیِد، اوخته ای بلدے شُمو چی جای اِفْتِخار استه؟ چراکه گناه کارا ام امی رقم مونه۔^{۳۴} اگه شُمو فقط کسای ره قرض می دید که اُمیدِ پَس گرفتون شی ره دشته بَشید، اوخته ای بلدے شُمو چی ثواب دره؟ چراکه حتی گناه کارا اگه بفامه که قرضدار قرض ره پَس میره، و ام یکدیگه خُو ره قرض میدیه۔

^{۳۵} و لیکن دُشمنوی خُو ره دوست دشته بَشید، قد ازوا نیکی کنید۔ قرض یا امانت بدید بدونِ ازی که اُمیدِ پَس گرفتون شی ره دشته بَشید۔ ای اعمالِ نیک بلدے شُمو ثواب کُنه دره و شُمو دَ حضرتِ اعلیٰ اُموقس نَزْدیک و دوست موشید مثلِ که یک

اولاد د آتِه خُو نَزْدِيک و دوست استه، چراکه خُدا بله نَشْکرا و بَدکارا ام مِهْرَبو استه. ^{۳۶} آرے، اُمُو رَقْمِيکِه پدَر آسْمَانِي شُمُو مِهْرَبو استه، شُمُو ام بايد مِهْرَبو و دِلْسوز بَشِيْد.

دَ سِرِ دِيگَا اِنْتِقَادِ نَكْنِيْد

^{۳۷} دَ سِرِ دِيگِه کَس اِنْتِقَادِ نَكْنِيْد تا دِيگَا دَ سِرِ شُمُو اِنْتِقَادِ نَكْنِه. کَسِي رِه مَحْکُوْمِ نَكْنِيْد تا که خُوْدُنِ شُمُو مَحْکُوْمِ نَشْنِيْد. خَطَاهاِي دِيگَا رِه بُبْخَشِيْد تا که از شُمُو ام بَخْشِيْدِه شْنِه. ^{۳۸} بَدِيْد و خُدا ام شُمُو رِه دُوچَنْد مِيْدِيْدِه. آرے، دَمَزُو اَنْدازِه که شُمُو دَ دِيگَرُو مِيْدِيْد، دَز شُمُو ام بے حِسَاب، تا مَذْبُورِ سِرِ رِيْزِي کَدِه، دَدِه مَوْشِه.

^{۳۹} اوختِه، عِيْسِيْ يَک مَثَلِ اَوْرَدِه دَزُوا کُفْت: ”آيا، يَک اَدَمِ کورِ مِيْتَنِه که کورِ دِيگِه رِه کوتلِ کَنِه؟ مَگَمِ هَر دُوِي شِي دَ چُقُورِي تا نَمُوْفْتِه؟ ^{۴۰} هِيچِ شَاگَرْدِ از اُسْتادِ خُو بَالِهْتَرِ نِيِه، و لِيکِنِ هَر کَسِيکِه خُوبِ تَرِيْبِه شْنِه اوختِه اُو مَثَلِ اُسْتادِ خُو مَوْشِه.

^{۴۱} چَرَا پَرِ کاهِ رِه که دَ چِيْمِ بَرارِ تُو اَسْتِه تُوخِ مُوکْنِي و لِيکِنِ کُنْدِه چِيو رِه که دَ چِيْمِ خُوْدِ تُو اَسْتِه هُوْشِ نَمُونِي؟ ^{۴۲} چِي

رقم می‌تنی که برار خُو ره بُگی: 'برار، مَره بیل که پَر کاه ره از چیم تُو بُر کنم' دَ حالیکه کُنْدَه چپوی که دَ چیم خود تُو استه هیچ نَمینگری؟ آی ریاکار، اَوّل کُنْدَه چپو ره از چیم خود خُو بُر کُو. اُو غیت خوب دیده میتنی که پَر کاه ره از چیم برار خُو بُر کنی.

درخت و میوه شی

۴۳ "هرگز درختِ خوب میوه بد نمیدیه و درختِ بد ام میوه خوب نمیدیه. ۴۴ امی رقم هر درخت از روی میوه خُو شنخته موشه، چراکه مردُم آنجیر ره از مینکلِ درختِ خار جَم نمونه و انگور ره ام از مینکلِ بوئه خار نمی‌چینه. ۴۵ از آدم نیک و نیک، ولیکن از آدمِ بد بدی میه. چیزیکه دَ دلِ آدم استه دَ دان شی میه.

تادو قوی و ضعیف

۴۶ چرا مَره 'مولا، مولا' گفته کوی مَونید، دَ حالیکه بله تورای مه هیچ عمل نموکنید؟ ۴۷ کسی که پیش مه میه و توره مَره گوش گرفته دَزُو عمل مونه، ما بلده شمو

نِشُو مِیْدُم کِه اُو مِثْلِ کِی اَلِی اِستِه: ^{۴۸} اُو رِقْمِ اَمْرُو اَدَمِ
 اَلِی اِستِه کِه دَ وِخْتِ خَانِه جُور کِدُو زِمِی رِه خِیْلِی عَوجِ
 کِنْدِه بُنِیادِ شِی رِه بَلِی سَنگِ اِیشت. اوختِه، دَمْرُو غِیْتِیکِه
 بَارِشِ سِیْلِ رِه اُورْدِ اُو جَرِ دَ بَلِی خَانِه بَالِه شُد، مِگَمِ سِیْلِ
 اُو اَمُو خَانِه رِه چِپِه نَتَنِسْت، چِرَاکِه تَادُو شِی غَدْرِ مَحْکَمِ
 بُود. ^{۴۹} مِگَمِ کَسِیکِه تُوْرَایِ مَرِه گُوشِ کِدِه و دَزُو عَمَلِ نَمُونِه
 مِثْلِ اَدَمِی اِستِه کِه خَانِه خُو رِه دَ زِمِیْنِ بَی تَادُو جُور کِدِ و
 وِخْتِیکِه سِیْلِ اُو دَ بَلِی خَانِه شِی اَمْدِ خَانِه چِپِه و خَاگَاوَارِ
 شُد.

شَفَایِ غُلامِ قَوْمَنْدَانِ رُومِی.

۱ بعد اَزُو کِه عِیْسِی تُوْرَایِ خُو رِه دَ مَرْدُمِ رَسَنْدِ دَ
 شَارِ کِپَرِنَاخُومِ رِفْت. ^۲ دَمْرُو شَارِ غُلامِ یِکِ قَوْمَنْدَانِ
 نِظَامِی رُومِی سَخْتِ نَاجُورِ و نَزْدِیْکِ دَ مَرْدُو بُود. و اُو قَوْمَنْدَانِ
 غُلامِ خُو رِه غَدْرِ دُوسْتِ دِشْت. ^۳ وِخْتِیکِه قَوْمَنْدَانِ رُومِی اَزِ
 اَمْدُونِ عِیْسِی خَبْرِ شُد اُو رِیْشِ سَفِیْدُونِ یَهُودِی رِه دَ پِیْشِ شِی
 رِی کِدِ تَاکِه اَزِ شِی خَاهِشِ کِنِه کِه بِیِه و غُلامِ شِی رِه
 شَفَا بَدِیِه. ^۴ اُونَا دَ پِیْشِ عِیْسِی اَمْدِه غَدْرِ عُدْرِ و زَارِی

کده گُفت: "ای یک آدمِ خوب استه و آرزیش کومک از تُو ره دره،^۵ چراکه اُو مو مردُمِ یهودی ره دوست دره و یک عبادت خانه ام بخشه از مو جور کده." "و عیسیٰ قد از وا ریی شد. دَ حالیکه اونا نزدیکِ خانه رسیدد قومندان دَ دست دوستای خُو پیغام ریی کده گُفت: "مولا! خود ره زحمت ندی چراکه ما آرزیش ازی ره ندرُم که تُو دَ خانه از مه بیی. ^۷ امزی خاطرِ خود ره لایق ازی ندیدُم که پیش تُو بییم. فقط امزونجی امر کُو، و غلام مه جور موشه. ^۸ چراکه خود مه زیر فرمان دیگه کس استُم و دَ زیر فرمان مه عسکرا استه که اگه بگُم 'بورو!' اونا موره، و اگه بگُم 'بیا!' اونا میه. و اگه دَ غلام خُو بگُم 'اینی کاره بکُو!' اُو عمل مَوکنه."

^۹ وختیکه عیسیٰ ای تورا ره شنید، تعجب کد و دَ جمعیتِ مردُم که از پُشت شی میمد رُوی خُو ره دَور دده گُفت: "باور کنید که حتی دَ منے قومِ بنی اسرائیل ایطور یک آدمِ ایماندار ره مثل امزی نفرِ غیرِ یهودی ندیدُم." "وختیکه ایلچی ها پس دَ خانه قومندان رسیدد دید که غلام شی جور شده.

زنده کدونِ بچه یک بیوه زن

۱۱ بعد ازو عیسیٰ دَ یک شار دَ نام نائین رفت. یارای شی و یک جمعیتِ کتّه مردُم قنجیغِه شی رفت. ۱۲ امی که او نزدیکِ درگه شار رسید، دید که یک جنازه از اونجی تیر موشه. او جنازه بچه یک بیوه زن بود، که دَ زندگی خُو فقط اُموره دشت. و غدر مردُم شار از پُشتِ جنازه مورفت. ۱۳ وختیکه مولا عیسیٰ او ره دید اوخته دل شی دَ بیوه زن سوخت و دزو گُفت: ”دیگه وویے نکو.“ ۱۴ او نزدیک آمده دست خُو ره بلے تابوت ایشت، و نفرای که تابوت ره دَ سرِ شانه خُو موبُرد ایسته شد. اوخته عیسیٰ گُفت: ”ای جوان، ما تو ره موگم، ورخی!“ ۱۵ اُمو مُرده زنده شده ورخیسته ششت و دَ گپ زدو شد. و عیسیٰ او ره دَ آبه شی تسلیم کد.

۱۶ اوخته، مردُم ره خیلی وام گرفت و اونا خُدا ره حمد کده گُفت: ”دَ مینکلِ از مویک پیغمبرِ غدر بزرگ آمده!“ و ”خُدا دَ یاری بندگونِ خاص خُو آمده!“ ۱۷ و خبر امزی مُعجزه دَ تمام ولایتِ یهودیه و مناطق چاردور تیت شد.

يَحْيَىٰ از بَنَدی خانه نفرای خُو ره دَ پيشِ عيسی رِبی مونه

۱۸ پيروای يَحْيَىٰ از پگِ کارای عيسی بلدے بادر خُو خبر
اورد. اوخته او دُو نفر از پيروای خُو ره کوی کده ۱۹ واره
پيشِ عيسی رِبی کد که ازو پُرسان کنه: "آيا تُو امو کسی
استی که از طرفِ خُدا آمدنی استه و یا مو چيم دَ راهِ کسِ
ديگه بَشی؟"

۲۰ ای دُو نفر دَ پيشِ عيسی رسیده از شی پُرسان کد: "مو
ره يحيای تعمید دهنده دَ حُضُورِ از شمو رِبی کده تا پي بُره
که: "آيا تُو امو مَسِيحِ نجات دهنده استی که از طرفِ خُدا
آمدنی یه، یا ای که مو چيم دَ راهِ ديگه کس بَشی؟"

۲۱ دَمَزُو مَجَلِ عيسی غدر مردُم ره که گرفتارِ ناجوری ها،
بلاها و جنیات بود شفا دده و غدر کورا ره پينا کد. ۲۲ و
عيسی دَ ایلچی ها از طرفِ يَحْيَىٰ جواب دده گفت: "پَس
بورید و يَحْيَىٰ ره از چیزای که دیدید و شنیدید خبر بدید. بگید
که کورا مینگره، شلها راه موره، کولیها جور و پاک موشه،
گرها میشنوه، مُردهها دُوباره زنده موشه، و دَ غریبا خوش

خبری میرسه۔^{۲۳} نیک دَ رُوی کسی که ازمه بد شی نَمیه و ایمان دره که ما اُمُو نِجات دِهِنده از طرفِ خُدا استُم۔”

شاهِدی عیسیٰ دَ باره یَحییٰ

^{۲۴} بعد ازی که ایلچِیای یَحییٰ رفت عیسیٰ قد مرُدُم گُفت:

”شُمُو دَ بیابو بلدے توخ کدُونِ حضرت یَحییٰ رفتید۔ آیا دَ فِکِرِ شُمُو اُو مِثَلِ نِی اَلِی ضَعِیف بُود که باد اُو ره گاهی ای سُو گاهی اُو سُو حَم مُوکد؟^{۲۵} اگه بلدے توخ کدُونِ ازی نَرَفَتید، پس بلدے چیز رفتید؟ آیا بلدے دیدونِ یک آدم که کالای دُولی دَ جان شی بُود؟ نه! مگم کسایکه کالای دُولی مُوپوشه و عیاشی مونه اونا دَ قصرها زندگی مونه۔^{۲۶} پس بلدے توخ کدُونِ چیز خیل بُورو رفتید؟ که یگو پیغمبر ره بِنگرید؟ آرے، ما شُمُو ره مُوگم که یَحییٰ از پیغمبر کده ام بَزُرگتر استه۔^{۲۷} یَحییٰ اُمُو پیغمبر استه که خُدا اُو ره رِی کد تاکه راه بلدے نِجات دِهِنده تیار کنه۔ خُدا دَ کلام خُو دَ ای باره مُوگه:

’اوخته، ما ایلچی خُو ره پیشلونِ از تُو رِی مُونُم،
که راهِ تُو ره پیش تُو تیار کنه۔‘

۲۸ تورای مَره پئی بُرید: دَ تمام دُنیا هیچ کسی از یحییٰ کده بزرگتر نیه. و باوجود ازی، ریزه‌ترین شخص پادشاهی خُدا ازو کده بزرگتر استه.

۲۹ عیسیٰ گُفت: "تمام مردُم و حتی مالیه‌گیرا تورای یحییٰ ره شنند، و پیغامِ خُدا ره قبول کده خُدا ره شکر گُفت و یحییٰ اونا ره غُسلِ تعمید دد. ۳۰ ولیکن مردُمای فرقه مذهبِ فریسی و علمای دینی از یحییٰ غُسلِ تعمید نه گرفت و امی رقم اونا دعوتِ خُدا ره قبول نه کد. ۳۱ مردُمای ای زمان ره دَ چی برابر کنم؟ اینا مثلِ چی آلی استه؟ ۳۲ اینا مثلِ بچکیچای استه که دَ کوجه ششته از یکدیگه خو گله مونه: 'مو بلده شُمو ڈول زدی، شُمو بازی نه کدید! مو بلده شُمو نوحه خاندی، شُمو ووبی نه کدید!'

۳۳ معنای از ای مثلِ اینی استه: یحییای تعمید دهنده شراب و نانِ خوب مثلِ دیگا آلی نَمو خورد. اوخته، شُمو مُوگفتید که او دیبونه یه. ۳۴ ابنِ آدم آمده که مثلِ آدمای دیگه آلی مُوخوره و اوچی مونه و شُمو دَ باره از او مُوگید: 'اینه، توخ کنید، ای آدمِ پُرخور و شرابی دوستِ جزیه‌گیرا و گناه‌کارا استه! ۳۵ ولیکن باوجود ازی که بعضی مردُم پیغامِ خُدا ره

قبول ندره، حکمتِ خدا دَ وَسَيِّلَهْ اُو کسا ثابتِ مُوشه که اُو ره دوست دره و از آید شی مُوشه.

زَنِ بَدکارِ بَخْشِیده مُوشه

۳۶ و یک آدم از فرقه مذهب فریسی از عیسی خواهش کد که دَ خانه شی مهمو شنه. اوخته عیسی دَ خانه ازو رفته سر دسترخون شی شست. ۳۷ دَمَزُو شارِیکِ زَنِ بَدکار ام زندگی مُوکد. وختیکه اُو شند که عیسی دَ خانه فریسی مهمو استه اُو یک عطردانی سنگی ره پُر از عطر خُن خُو اورد. ۳۸ اُو دَ پشتِ سرِ عیسی نَزْدِیکِ پایای شی آمده ایسته بُود و وُیے مُوکد و اُو دیده شی پایای عیسی ره تر کد. بَسْمِ اُو زَنِ قَدِ مُویای خُو اُو دیده ره پاک مُوکد و پایای شی ره ماخ کده عطر مُومَلِید.

۳۹ ولیکن امو فریسی، یعنی صاحبِ خانه، دَ دِلِ خُو فکر کد: "اگه ای آدم یک پیغمبر موبود حتماً پی موبرد که ای زَنِ که اُو ره دست میزنه کی استه و چی کار مونه." ۴۰ اوخته، عیسی دَزُو جواب دده گفت: "شَمعون! ما قد از تو یک گپ درم."

اُو گفت: "بُگی اُستاد."

۴۱ عیسیٰ گفت: "دو نفر از یک آدم قرضدار بود، یک شی پنچ صد دینار و دیگری شی پنجاه دینار. ۴۲ ازی که هیچ کدم ازوا قرض خو ره آدا نه تنست، او قرض هر دو نفر ره بخشید. آیا کدم ازوا زیادتر او ره دوست دره؟"

۴۳ شمعون جواب دده گفت: "د نظر ازمه امو کسی که زیادتر قرضدار بود."

عیسیٰ او ره گفت: "جواب از تو بیخی درست استه." ۴۴ و روی خو ره سون ازو زن دور دده شمعون ره گفت: "آیا تو ای خاتو ره مینگری؟ ما د خانه تو آمدم ولیکن تو اموقس مره پیشامد نکدی که بلده ششتون پای مه او بیری. مگم ای خاتو پایای مره خن آو دیده خو ششته قد مویای خو خشک کد. ۴۵ تو حتی مطابق رواج روی مره ماخ نکدی، مگم او از وختیکه ما د اینجی آمدم پای مره ماخ کده ربی استه. ۴۶ تو سر مره قد روغو چرب نکدی، مگم ای خاتو حتی د پایای مه عطر قیمتی زد. ۴۷ امزی خاطر تو ره موگم که از تو کده ای خاتو مره کلو دوست دره. پس محبت زیاد شی ثابت مونه که گناهای شی بخشیده شده. ولیکن از کسی که کمتر بخشیده شده محبت شی ام کمتر استه."

۴۸ اوخته، عیسی دَزُو خاتو گُفت: "گناهای تُو بَخشیده شده."

۴۹ دیگه مهمونای سرِ دِسترخو از یکدیگه خو پُرسان کد: "ای کی استه که حتی گناها ره موبخشه؟" ^{۵۰} بسم عیسی دَمزُو خاتو گُفت: "ایمان تُو، تُو ره نجات دده! بورو به خیر."

خاتونوی که عیسی ره پیروی موکد

۱ بعد ازو عیسی شار د شار و آغیل د آغیل رفته خوش خبری ره د باره پادشاهی خُدا اعلان موکد و دوازده یارای شی ام قد شی بُود. ^۲ چند خاتون که عیسی اونا ره از شر جنیات خلاص کده و مریضی های شی ره شفا ددد ام قد شی قتی بُود. د بین ازوا مَریمِ مَجْدَلِیه بُود که عیسی او ره از شر هفت جن خلاص کدد، ^۳ و یونا خاتون خوزا - رئیس قصر هیرودیس - سوسن و یک بلوک دیگه زنا بُود. اونا د خوشی و رضایت از مال و دارای شخصی خو د عیسی و یارای شی کومک موکد.

مَثَلِ تُخْمِ زَدُونِ دِيغُو

۴ وختیکه جمعیتِ زیادِ مردم از شارای دَوَرادور دَ پیشِ عیسی آمد، اوخته، او یک مَثَل آورده گفت: ۵ "یک دیغو دَ سرِ کِشتِ خُو بلده تُخْمِ زَدُو رفت. امی که تُخْمِ ره پاش میدد یک مقدار شی دَ راه رَو اُفتده پایمال شد، و مُرغکو آمده اونا ره خورد. ۶ و یک مقدارِ دیگه شی دَ زمینِ سنگلاخ اُفتد و سوز کد. مگم زمینیکه نم نداشت اونا پَرْمرده شده خُشک شد. ۷ و یک اندازه شی دَ بَینِ خارا اُفتد. وختیکه خارا قد شی یک جای کته شد اونا ره قَپه کد. ۸ مگم یک مقدار از تُخْما دَ زمینِ خوب اُفتد، و سوز کده صد برابرِ حاصلِ دد."

پَس عیسی خُن صدای بلند گفت: "هر کسی که توره مره گوش کده، خوب هوش خُو ره بگیریه!"
۹ یارای عیسی از شی پُرسان کد که "معنای ازی مَثَلِ چی یه؟"

۱۰ عیسی گفت: "پي بُردونِ اِسرارِ پادشاهی خُدا بلده شُمو بَخشیده شده، و بلده دیگرو ای چیزا دَ مَثَلِ گفته شده،

لیکن دزوا معلومدار نیه۔ امی رقم کلامِ خدا که نوشتہ شدہ پوره شد، که مَوگه:

اونا توخ مونه و نمینگره
و گوش مونه لیکن پی نموبره۔

تفسیرِ مثلِ دیغو

۱۱ آلی معنای ازی مثل اینی استه: تُخما، پیغامِ خدا استه۔ ۱۲ او تُخمای که دَ راهرو اُفتد مِثلِ کسای استه که گوش مَوکنه مگم شیطو آمده کلام ره از دل شی بُر مونه تا نَشنه که باور کده نجات پیدا کنه۔ ۱۳ اُونای شی که دَ زمینِ سنگلاخ اُفتد سوز کده و لیکن ریشه نمِیگیره۔ اونا مِثلِ ازوای استه که توره ره گوش کده دَ خوشی او ره قبول مَوکنه و تا یک مَجَل ره باور مونه۔ مگم دَ وختِ آزمایش اونا ایمان خو ره از دست میدیه۔ ۱۴ و تُخمای که دَ مینکلِ خارا اُفتد مِثلِ کسای استه که توره خدا ره گوش مونه ولیکن پسانتر دَ تشویشِ روزگار، دولت و عیش و عِشرتِ دُنیا بند مومنه و ایمانِ ازوا کامل نموشه و اونا ثمرِ کارِ های نیک ندره۔ ۱۵ مگم اُونای که دَ زمینِ خوب موفته

مِثْلِ كَسَايِ اسْتَهْ كَهْ اَزِ دِلِ پَاكِ خُو تورهْ رِهْ گوشِ مِيگيرهْ،
كَلَامِ رِهْ مَحْكَمِ دَ دِلِ خُو نِگَاهْ كَدِهْ دَ صَبْرِ وِ حَوْصِلَهْ ثَمْرِ
ميرهْ.

مِثْلِ چِراغِ

۱۶ هِيچِ كَسِ چِراغِ رِهْ رُوشَنِ كَدِهْ اَوْ رِهْ دَ مَنَهْ قُطِي تَاشَهْ نَهْ
مُونَهْ يَا دَ زِيرِ كُدَمِ چَارِپَايِي نَهْ مِيلَهْ، بَلَكَهْ اَوْ رِهْ دَ بَلَهْ چِراغِ
دَانِي مِيلَهْ تَا كَسَايِكَهْ دَاخِلِ خَانَهْ مِيَهْ بَتْنَهْ بِنِگَرَهْ. ۱۷ چِراكَهْ
هِيچِ چِيژِ تَاشَهْ نِيَهْ كَهْ آخِرِ رُوشُو نَشْنَهْ، وِ هِيچِ تورهْ تَاشَهْ نِيَهْ
كَهْ آخِرِ پِي بُرْدَهْ نَشْنَهْ.

۱۸ پَسِ دَمَزُو چِيژَايِ كَهْ مَا مُوگَمِ خُوبِ هُوشِ خُو رِهْ بِيگِيرِيْدِ:
كَسِي كَهْ چِيژِي دَرِهْ، دَزُو دِيگَهْ اَمِ دَدَهْ مُوشَهْ. وِلِيكِنِ كَسِي
كَهْ هِيچِ نَدَرِهْ، اَمُوقَسِ كَهْ گُمانِ مُوكُنَهْ كَهْ دَرِهْ، اَمُو اَمِ اَزِ
شِي گَرِفْتَهْ مُوشَهْ.

آبَهْ وِ بَرَارَايِ عِيْسِيْ

۱۹ آبَهْ عِيْسِيْ قَدِ بَرَارَايِ شِي اَمَدِ كَهْ اَوْ رِهْ بِنِگَرَهْ وِلِيكِنِ اَزِ
خَاطِرِ زِيَادِي مَرْدَمِ دَ حُضُورِ شِي رَسِيْدَهْ نَهْ تَنِسْتِ. ۲۰ اوخْتَهْ

کسا آمده دَزُو کُفت: "آبه تُو خُن برارای تُو د بُورو ایسته یه و میخایه که تُو ره بِنگره." ۲۱ "مگم عیسی دَزوا جواب دده کُفت: "کسای که کلام خُدا ره گوش کده عمل مونه اونا مثل آبه و برارای مه استه."

آرام کدونِ طوفان

۲۲ یک روز عیسی خُن یارای خُو د کِشتی ریزه سوار شده دَزوا کُفت: "بیید که د اُو لبِ جیل بوری." و اونا ربی شد. ۲۳ دَمَزُو غَیتِ که کِشتی دَرُو مورفت عیسی خاو رفت. و یک طوفان تیز آمد، تا حدی که کِشتی از او پُر موشد و اونا د خَطَر غرق شدو بُود. ۲۴ اوخته، اونا عیسی ره بیدار کده کُفت: "اُستاد، اُستاد! مو غرق موشی."

پس عیسی بال شده طوفان ره هیبت کد، تا ایسته شنه، و طوفان آرام شد. ۲۵ او از یارای خُو پُرسان کد: "ایمان شمو کجا شده؟" و اونا خیرت زده قد یکدیگه خُو موکُفت: "ای چی رقم آدم استه که حتی باد و او ره حُکم مونه و اونا از آید شی موشه."

خارجِ کدونِ جنیات از آدمِ جندی

۲۶ پس اونا دَ سرزمینِ گرسین رسید که او لبِ آوی جلیلیه
 استه. ۲۷ و امی که عیسی دَ خشکی تا شد، او خُن یک
 آدمِ جندی از امزو شار رُوی دَ رُوی شد که از غدر دیر لُج
 و بے خانه دَ قبرستو زندگی مَوکد. ۲۸ وختیکه عیسی ره
 هوش کد اوخته، چیغ زده خود ره دَ پیش شی دُوگ دده گُفت:
 ”ای عیسی، تُو که بچّه خُدای مُتعال استی، دَزمه چی غرض
 دری؟ دَرتُو عذر مَونم که مَره عذاب نکنی.“ ۲۹ جن ای توره
 ره گُفت چراکه عیسی او ره امر کدُد که از او شخص بُر شنه.
 اکثرِ وختا امو آدم ره جن می گرفت و اگرچه مردُم دست و پای
 شی ره بَسته کده او ره پیره مَوکد ولیکن باز ام او زنجیرای
 خُو ره پاره کد و جن او ره دَ بیابو بُور کد.
 ۳۰ پس عیسی از شی پُرسان کده گُفت: ”نام تُو چی
 یه؟“

آدمِ جندی گُفت: ”لشکر.“ چراکه کلو جنیات دَ جان شی
 مَوجود بُود. ۳۱ اوخته، جنیات دَ پیشِ عیسی زاری کد: ”مو
 ره دَ تاترین دوزخ نندَز.“

۳۲ دَمَزُو غَيْتِ يَكِ گِلِه كِنِه خُوكِ دَ بَغْلِ تِيپِه مِي چَرِيْدِ-
 جِنِيَاتِ از عِيْسِي خَاسْتِ كِه اُونَا رِه اِجَازِه بَدِيه تَا دَ پُوسْتِ
 از اُو خُوكِهَا دَاخِلِ شُنِه. عِيْسِي وَا رِه اِجَازِه دَد. ۳۳ اوخْتِه
 جِنِيَاتِ از وِ اَدَمِ بُر شُدِه دَ پُوسْتِ خُوكِهَا دَر اَمَدِ وِ تَمَامِ گِلِه
 تَوْر خُورْدِه، از بِلَنْدِي تِيپِه خُودِ رِه دَ مَنِه جِيْلِ پُورْتِه كَدِه
 غَرَقِ شُد. ۳۴ وَخْتِيكِه چوپونو اِي كَارِ رِه دِيْدِ، اُونَا دُتَا
 كَدِه خَبَرِ رِه دَ شَارِ وِ اَغِيْلَايِ اطْرَافِ تِيْتِ كَد. ۳۵ مَرْدُمِ
 بُر شُدِه رَفْتِ تَا تُوخِ كَنِه كِه چِي شُدِه. اُونَا كِه دَ پِيْشِ
 عِيْسِي رَسِيْدِ، دِيْدِ كِه اُمُو اَدَمِ دِيُونِه از شَرِّ جِنِيَاتِ خَلَاصِ
 شُدِه دَ هُوشِ اَمَدِه، كَالِه دَ جَانِ شِي دَ پِيْشِ پَايِ عِيْسِي
 شِيْشْتِه. وَخْتِيكِه مَرْدُمِ اِي چِيْزَا رِه دِيْدِ وَا رِه وَا مِ گَرَفْت. ۳۶ وِ
 كَسَايِ كِه اِي وَاقِعِه رِه دَ چِيْمِ خُو دِيْدِه بُوْدِ، دَ دِيْگَا نَقْلِ
 كَدِ كِه چِي رَقْمِ اُمُو اَدَمِ جِنْدِي جُورِ شُد. ۳۷ اوخْتِه مَرْدُمِ
 سَرزَمِيْنِ گَرَسِيْنِ وِ اَغِيْلَايِ چَارْدَوْرِ شِي از عِيْسِي خَاسْتِ كِه
 از مِيْنَكَلِ اَزْوَا دَ جَايِ خُو پَسِ بُوْرِه چِرَاكِه وَا رِه خِيْلِي وَا مِ
 گَرَفْتَد.

پَسِ عِيْسِي دَ كِشْتِي سِوَارِ شُدِ كِه بُوْرِه. ۳۸ وِ اُمُو اَدَمِ كِه از
 شَرِّ جِنِيَاتِ خَلَاصِ شُدِ پِيْشِ عِيْسِي زَارِي كَدِ كِه اُو رِه اَمِ قَدِ خُو

بیره۔ مگم عیسیٰ او ره پس ری کده گُفت: ^{۳۹} "دَ خانِه خُو
پَس بورُو و نقل کُو که خُدا بلدے تُو چی قس کارِ کتّه کده۔"
اوخته او دَ جای خُو پَس رفته دَ تمامِ شار دَ مینکل مردُم
اعلان کد که عیسیٰ چی قس کارِ کتّه بلدے شی کده۔

جور شُدونِ خاتُونِ مَرِیض و زنده کدونِ دُخترِ یایِرُس

^{۴۰} وختیکه عیسیٰ دَ مَنْطِقَه جَلیلیه پس آمد، زیاد مردُم
دَ راهِ شی آمده قد شی جور پُرسانی کد چراکه اونا
تمام مُنْتَظِر شی بُود۔ ^{۴۱} اوخته، یک نفر دَ نامِ یایِرُس
که رهبرِ عِبادتِ خانه بُود آمده خود ره دَ پیشِ پای
عیسیٰ اَنَدخته زاری کد که دَ خانِه شی بیه، ^{۴۲} چراکه
امو آدم دَ زندگی خُو فقط یک دُختر دشت که تقریباً
دَ عُمَرِ دوازده سالگی بُود و قریب بُود که از دُنیا
بوره۔

و امی که عیسیٰ دَ راه بُود او از خاطرِ تعدادِ زیادِ مردُم
تُشّه و تیله موشُد۔ ^{۴۳} دَمزو غیت یک خاتُو که مُدّتِ دوازده
سال تَکلیفِ خُونریزی زَنانه دشت ام دَ بَینِ ازوا بُود۔ باوجودِ

که کُلّ دارای خُو ره بلدے علاج خُو خرچ کُدد مگم مگم
هیچ کس نَتَنست که او ره علاج کنه. * ۴۴ وختیکه امُو خاتُو
از پُشتِ عیسیٰ آمد و کالای شی ره دِست زد خُونریزی شی
فوری بند شد. ۴۵ و عیسیٰ گفت: "کی مره دِست زد؟"
وختیکه تمام انکار کد اوخته پطرس و دیگرونیکه قد شی
بود گفت: "اُستاد! جمعیتِ مردُم از گردوبرِ تُو تَشّه و تیله
مونه." ۴۶ و لیکن عیسیٰ گفت: "کسی حتماً مره دِست زده
و ما پی بُردُم که قدرت از مه سرِ کسِ دیگه تأثیر کد."
۴۷ وختیکه او خاتُو فامید که از عیسیٰ تاشه شده نمی تَنه،
دَ ترس و لرز آمده دَ بلے پای شی اُفتده و دَ حُضورِ تمامِ
مردُم اقرار کد که چی رقم او ره دِست زد، و چطور فوری
جور شد.

۴۸ اوخته عیسیٰ او ره گفت: "ای دُختر مه! ایمان تُو، تُو
ره شفا دهه. به خیر و سلامت بورو."
۴۹ تا هَنوز عیسیٰ توره خُو ره تامو نکُدد که از خانه یایرس

* ۴۳:۸ از خاطرِ خُونریزی شی او خاتُو ناپاک بود و دَ مطابقِ
امرِ تورات هیچ کس ره او دِست زده نمی تَنست.

نفر آمده دزشی گفت: "دختر تو مُرد. آلی دیگه اُستاد ره زحمت ندی." ^{۵۰} وختیکه عیسی ای توره ره شنید، اوخته د یایرس گفت: "یایرس، نترس! تو فقط اِخلاص کو و او خوب موشه."

^{۵۱} مَجلی که عیسی د خانه یایرس درمید او بَعیر از پطرس، یوحنا، یعقوب، آته و آبه ازو دختر دیگه کس ره نه ایشته که قد شی داخل خانه بوره. ^{۵۲} کسای که د اُونجی بود بلده ازو دختر ووی و مخته موكد، ولیکن عیسی وا ره گفت: "ووی نکنید، او نمرده، بلکه خاواسته." ^{۵۳} اوخته اونا سر عیسی ریشخندی کد چراکه اونا فامید که او دخترک مرده. ^{۵۴} ولیکن عیسی دست دختر ره گرفته او ره د زور کوی کده گفت: "ای دختر، باله شو!" ^{۵۵} رُوح دختر دزشی پس آمد، و او یک دم ورخیست. اوخته عیسی امر کد: "ایره کدم چیزی خوردنی بدید که بخوره." ^{۵۶} و آته و آبه شی حیرو مند، مگم عیسی وا ره تاکید کده گفت: "ازی توره کسی ره خبر نکنید."

وَضَيْفَهُ دَوَاذِدَه جَانِشِينِ عَيْسَىٰ

۹ عَيْسَىٰ دَوَاذِدَه جَانِشِينِ خُو رَه دَ پِيش خُو طَلَب كَدَه
 وَا رَه قُدْرَت دَد تَاكَه مَرْدُم رَه اَز شَرِّ جِنِيَاتِ خَلَاص
 كَنَه وَ نَاجُورَا رَه شِفَا بَدِيَه. ۲ بَعْد اَزُو اَوْنَا رَه رَبِّي كَد
 تَاكَه پَادشَاهِي خُدا رَه اِعْلَانِ كَنَه وَ دَ نَاجُورَا شِفَا بَدِيَه.
 * ۳ دَزُوا كُفْت: "دَ سَفَرِ خُو هِيچ چِيَز نَبْرِيد: نَه تَيَاق، نَه
 تَوْبِرَه، نَه نَان، نَه پَيْسَه، وَ نَه كَدَمِ كَالَايِ اِضَافِي. ۴ وَ
 دَ هَر خَانَه كَه قَد شَمُو رَوِيَه نِيك كَنَه دَمُونَجِي بُمْنِيد تَا
 وَخْتِيكَه دَمَرُو شَار اسْتِيد. ۵ وَ اَكَه مَرْدُم كَدَمِ شَار قَد
 شَمُو رَوِيَه نِيك نَكَد، اَوخْتَه، خَاكِ پَايَايِ خُو رَه تُك زَدَه
 اَز اُونَجِي بُر شُنِيد. اِي دَ خَلَاْفِ اَزُوا يَكِ ثُبُوتِ جُور
 مَوْشَه."

۶ وَ اَوْنَا رَبِّي شُدَه، اَغِيلِ دَ اَغِيلِ خُوشِ خَبْرِي رَه اِعْلَانِ
 مَوْكَد وَ دَ هَر جَايِ مَرْدُمِ رَه شِفَا مِيدَد.

* ۲: ۹ پَيغامِ پَادشَاهِي خُدا يَعْنِي پَيغامِ نِجَاتِ اَز جَزَايِ

رُوزِ اَخْرَتِ

تَشْوِيشِ هِيرُودِيسِ حُكْمَرَانِ

۷ وختیکه هیرودیس والی ولایتِ جَلیلیه از تمامِ کارای عیسیٰ خبر شد او خیلی پَریشان شد، چراکه بعضیِ مردُم مُوگفت که "یحیای تعمید دهنده پس زنده شده." ^۸ و بعضیِ مردُم مُوگفت که "الیاس پیغمبر ظهور کده" و بعضیِ دیگا ام مُوگفت که "یکی از انبیای زمانِ قدیم پس زنده شده."
^۹ ولیکن هیرودیس گفت: "ما خود مه حُکم کدُم که یحییٰ اعدام شنه. مگم ای کی استه که ما دَ باره شی ای تورا ره میشنوم؟" و او کوشش کد که عیسیٰ ره بنگره.

نان دَدو دَ پَنج هزار

۱۰ وختیکه جانشینای عیسیٰ پس آمد اونا احوالِ کارای خُو ره دَ زشی گفت. و عیسیٰ وا ره از دیگرو جُدا کده قد خُو دَ یک شار دَ نام 'بیت صیدا' بُرد. ^{۱۱} و لے جمعیتِ مردُم که از رفتونِ عیسیٰ خبر شد از پُشت شی ریی شد. او خُن ازوا منده نَشینی کد و دَ باره پادشاهی خُدا پیغام دده مَریضا ره شفا دد.
^{۱۲} نَزدیکِ اَفَتو شِشتو اَمو دوازده یار دَ حُضور شی آمده گفت: "مردُم ره رُخصت کُو تاکه اونا رفته دَ آغیلا و آیلایه

چاردور بخشے خودن خُونان و جای خاو پیداکنه، چراکه ای منطقه بیابو استه.

۱۳ عیسی د جواب ازوا گُفت: "خودن شُمو وا ره نان بدیدا!"

یارا دزشی گُفت: "مو کُو فقط پنج نان و دو ماهی درے. اکو تو میخاهی که بوری و بلده پگ امزی مردم نان بخری؟" ۱۴ تعداد مردا د حدود پنج هزار نفر بود. پس عیسی د یارای خو گُفت: "اونا ره د دل های پنجاه نفری بشندید." * ۱۵ و اونا تمام مردم ره شند. ۱۶ و عیسی امو پنج نان و دو ماهی ره گرفته سون آسموتوخ کده دعای خیر و برکت کد و بعد ازو نان ره میده کده د یارای خو دد تاکه د مردم بدیه. ۱۷ و تمام مردم خورده سیر شد، و از تی بخشی مردم دوازده سبَد پُر شد.

اقرارِ پطرس د باره عیسی

۱۸ یک روز عیسی تنهای خو دعا مُوکد که یارای شی ام امونجی بود. اوخته او از اونا پرسان کد: "مردم د باره ازمه

* ۱۴:۹ بَعِیْرِ خَاتُونُو و بچکِیچَا تَعْدَادِ مَرْدَا دَ پَنجِ هَزَارِ

چی مُوگه، که ما کیِ اسْتُم؟^{۱۹} اونا کُفت: ”بعضی کسا مُوگه که تو یحیای تعمید دهنده استی، و بعضی کسای مُوگه که تو الیاس پیغمبر استی، و بعضی مردُم دیگه مُوگه که یکی از پیغمبرای قدیم پس زنده شده و تو امو استی.“^{۲۰} و عیسیٰ ازوا پُرسان کد: ”پس شمو چی مُوگید: ما کیِ اسْتُم؟“

پطرس جواب دده کُفت: ”تو امو مسیحِ نجات دهنده از طرفِ خدا استی.“

عیسیٰ د باره مرگ خو پیش گوئی مونه

^{۲۱} لیکن عیسیٰ د یارای خو کُفت: هوش کُنید که ای توره ره بلده هیچ کس نگوید.^{۲۲} لازم استه که این آدم خیلی عذاب شنه و ریش سفیدای یهودی، پیشوایون بزرگ و علمای دینی او ره قبول نکنه، و او باید کشته شنه و د روز سوم پس زنده شنه.“

^{۲۳} پس د پگِ مردُم کُفت: ”اگه کسی میخایه که مَره پیروی کنه او باید خواهشای نفسانی خو ره ایله کنه و هر روز مثلِ که یک آدم خون خو ره د قفِ الغه خو بگیریه، او باید صلیبِ مرگ خو ره د شانِه خو بال کده از پُشت مه بیه.^{۲۴} کسی که

می‌خایه جان خُو ره نجات بَدیه اُو جان خُو ره از دِست می‌دیه، مگم کسی که از خاطر از مه جان خُو ره از دِست بَدیه اُمو نفر جان خُو ره از جزای آخِرَت نجات می‌دیه. ^{۲۵} اگه یک انسان تمام دارای دُنیا ره حاصل کنه و لیکن دَ زندگی اَبدی نرسه چی فایده دره؟ ^{۲۶} اگه کسی مَره و تورای مَره قبول ندره، وختیکه ابنِ آدم دَ جلال و عَظْمَت از خود خُو، و دَ جلالِ پروردگار و از فرشته‌گونِ مُقَدَّس دَ ای دُنیا پس میه، اُو ام اُموره قبول ندره. ^{۲۷} مگم ما از حقیقت دَ زَشْمو مُوگم: کسای دَ بَین از ای مردُم ایسته یه که لُغمه اَجَل ره قُرت نَموکنه تا اُو غَیتِ که پادشاهی خُدا ره ننگره.

شِکوه و عَظْمَتِ مَسِيح

^{۲۸} هَشت روز بعد از ی تورا، اُو پِطْرُس، یوحَنَّا و یعقوب ره قد خُو گرفته دَ یک کوه رفت تا که دُعا کنه. ^{۲۹} و اُمی که عیسی دُعا مُوکه چهره شی نورانی شُد، و کالای شی اُو قدر سفید شُد که بَلَق میزد. ^{۳۰} و بے بلغه دُو نفر ظاهر شُد خُن شی توره گُفت که اونا مُوسی و اِلیاس پیغمبر بُود. ^{۳۱} اونا دَ بزرگی و عَظْمَتِ ظاهر شُد و دَ باره رفتونِ مَسِيح از ای دُنیا،

کہ دَ اورشَلیم واقع شُدنی بُود، تورہ مُوگفت۔

^{۳۲} مگم پطرس، یعقوب و یوحنا سخت خاو رفتد۔ وختیکہ

اونا از خاو بال شد نور و عَظَمَتِ عیسیٰ و اُو دُو نفر رہ کہ

دَ حُضُور شی ایستہ بُود، دید۔ ^{۳۳} دَ حالیکہ اُو دُو نفر از

حُضُورِ عیسیٰ رُخصت مُوشد پطرس اُو رہ گُفت: ”اُستاد،

خوب استہ کہ مو دَ اینجی بُمنی۔ بیا کہ سہ دانہ سایہوو

جور کنی: یک شی بلدے از تُو، یک شی بلدے حضرت

مُوسیٰ و یک شی ام بلدے حضرت ایاس!“ پطرس ہیچ

نَمُوفامید کہ چی مُوگہ۔ ^{۳۴} تا آلی رہ اُو تورہ خُو رہ تامو

نہ کدُد کہ یک اُوور آمدہ سرِ ازوا سایہ کد و غیتِ کہ

اُوور اونا رہ پوشند یارا رہ وام گرفت۔ ^{۳۵} و یک آواز از

منے اُوور آمدہ گُفت: ”ای فرزندِ مہ استہ۔ ما ای رہ

اِنْتِخاب کدُم کہ پیغام از مرہ دَ مردُم برسنہ۔ از آید شی

شنید!“

^{۳۶} وختیکہ آواز بند شد، اونا دید کہ عیسیٰ تنہا منده۔ و

اونا ای تورہ رہ دَ دلِ خُو نگاہ کده، دَمزُو روزا قد ہیچ کس

دیگہ نقل نکد کہ چیز کار شدہ۔

جور شدونِ آدمِ جندی

۳۷ روزِ دیگه‌شی وختیکه عیسیٰ و امو سه یارای شی از کوه پس آمد یک جمعیتِ کتّه مردُم دَ پیش عیسیٰ آمد. ۳۸ اوخته، یک نفر از مینکلِ مردُم چیغ زده گُفت: ”اُستاد، ما پیش تو زاری مُونم که بچه مَره یکدفعه توخ کو، چراکه فقط امی بچه ره درم. ۳۹ او ره جن گرفته، یک دم بچه مه چیغ میزنه. بسم دَ سر شی حمله آمده از دان شی قف میه، و جن او ره کلو دَ سختی ایله مونه. ۴۰ دَ یارای تو عذر کدم که ای ره از شرِ جن خلاص کنه، مگم اونا نتنست.“ ۴۱ عیسیٰ دَ جواب شی گُفت: ”ای نسلِ بے‌ایمو و گمراه! تا کی ما قد شمو عذاب شنم؟ بچه خو ره دَ پیش مه بیار.“

۴۲ غیتِ که بچه سون عیسیٰ ری بود جن او ره باله کده دَ زمی زد، لیکن عیسیٰ جن ره هیبت کده بچه ره شفا دد، و او ره تسلیمِ آتّه‌شی کد. ۴۳ و پگِ مردُم از قدرت و بزرگی خُدا خیر و مند.

عیسیٰ بسمِ دَ باره مرگ خو پیشگوئی مونه

دَ حالیکه مردُم از کارای عیسیٰ تعجب کد، اوخته او دَ یارای خو گُفت: ^{۴۴} "توره ره که ما دَ زشمو مومگم خوب گوش بگیری: ابنِ آدمِ تَوَسُطِ نَفَرِ خَیْنِ دَ گِیرِ مردُم دده موشه!" ^{۴۵} مگم یارای عیسیٰ توره شی ره هیچ پی نبرد چراکه ای چیزا از پیش اونا پُت شده بود. و اونا ترس خورد که ای گپ ره از شی پُرسان کنه.

کی دَ مینکلِ مردُم بزرگ استه؟

^{۴۶} یک کلمکل دَ بِنِ ازوا پیدا شد که دَ مینکلِ ازوا کی بزرگ بشه. ^{۴۷} وختیکه عیسیٰ کبر و غرور ازوا ره فامید اوخته یک بچکیچه ره گرفته دَ پالوی خو ایستلجی کده ^{۴۸} دَ زوا گُفت: "هر کسی که یگو بچکیچه ریزه ره مثلِ از ای دَ نامِ ازمه قبول کنه، دَ حقیقت او مَره قبول دره، و کسی که مَره قبول کنه، او اموکسی ره قبول دره که مَره ریی کده. پس کسی که دَ مینکلِ شمو بے کبر و شکسته یه امو آدم دَ حقیقت کته ترین تمام استه."

کسی کہ دَ ضِد شُمُو
نَبَشَه، اُو قَد شُمُو استَه۔

۴۹ و یوحنا گفت: ”استاد، مو یک نفر ره دیدی که د نام تو مردم ره از شر جنیات خلاص موكد۔ اوخته، مو او ره منع کدی، چراکه او از دل از مو نبود۔“ ۵۰ لیکن عیسی دزو گفت: ”او ره ازی کار منع نکنید، چراکه کسی که د ضِد شُمُو نیه او از شُمُو یه۔“

تعصبِ مردمِ سامِره

۵۱ زمانِ رفتونِ عیسی د عالمِ بالا نَزْدِیک موشد و او خن عزمِ محکم سون اورشلیم ریی شد۔ ۵۲ او ایلچییای خوره پیشلو ریی کد، و اونا د یکی از آغیلای منطقه سامره رفت تاکه بلده آمدون شی تیاری بگیریه۔ ۵۳ مگم مردمِ سامره عیسی ره منده نشی نکد چراکه او سون اورشلیم ریی بود و اونا شار اورشلیم ره یک شارِ مقدس نمی دَنست۔ ۵۴ یعقوب و یوحنا، از جمله یارای شی، ای ره که شنید گفت: ”مولا، آیا تو می خواهی که مو آتش ره از آسمو بله ازیا طلب کنی تاکه اینا ره از بین بیره، امو رقم که ایلاس پیغمبر کد؟“

۵۵ لیکن عیسیٰ رُوی خُو ره دَور دده واره ملامت کد ۵۶ و او قد یارای خُو دَ یک آغیلِ دِیگه رفت.

شَرط‌های پیروی از عیسیٰ

۵۷ وختیکه اونا دَ راه ریی بُود، یک نفر دَ عیسیٰ گُفت: "هر طرفِ که موری ما از پُشت تُو مییم." ۵۸ و عیسیٰ اُو ره گُفت: "روباها و مُرغکونِ آسمو وار دره، مگم اینِ آدمِ جای سر ایشتو ندره."

۵۹ پس اُو یک نفرِ دِیگه ره گُفت: "از پُشت مه بیا." مگم اُو نفر جواب دد: "مولا! بیل که ما اَوّل آته خُو ره دَفن کنم." ۶۰ ولیکن عیسیٰ دَزُو گُفت:

"مردُم که دَ راهِ خُدا نیه اونا مِثلِ آدمای مُرده یه؛ بیل که اونا خودُن شی مُرده های خُو ره دَفن کنه. مگم خود تُو بورُو و خوش خبری پادشاهی خُدا ره دَ مردُم برسن."

۶۱ و یک آدمِ دِیگه ام اُو ره گُفت: "مولا، ما حتماً از پُشت تُو مییم، ولیکن مره اجازه بَدی که اَوّل بورُم تاکه از خانوار خُو خُداحافظی کنم."

۶۲ ولیکن عیسیٰ او ره گُفت: "کسی که دست شی د قلبه یه و د پُشتِ سر خو توخ کده ریی استه و د کار هوش خو ره نَمیگیره، او قلبه گر خوب نیه. امی رقم یک نفر که پیروی از مه موشه و دودله یه، او ام لایق خدمت پادشاهی خدا نیه."

رَبی کدون هفتاد نفر پیرو

۱ بعد از او مولا عیسیٰ هفتاد نفر دیگه ره تعیین کد تا که دو دو نفر ره پیشلون خو د شارا و منطقای که خودشی رفتنی بود ریی کنه. ۲ پیش از ریی کدون پیروا، عیسیٰ دزوا مثال دده گُفت: "کشت رسیده زیاد استه ولیکن دزوگر کم. امزی خاطر از مالکِ زمی بخاهید که مزدور زیادتر ریی کنه. ۳ بورید، و د یاد شمو بَشه که ما شمو ره مثل باره گو آلی د مینکلِ گرگو ریی مونم. ۴ قد خو هیچ چیز اضافی مثلِ امبوچه، توبره یا چپلی نبرید. و د راه قد هیچ کس دورمه دراز سلام علیکی نکنید.

۵ د منے هر خانه که در میید از تمام پیش بگید: 'خدا خوشی و سلامتی ره دزی خانه برسنه. ۶ اگه کدم آدم خیر خاه د او خانه بَشه، دُعای خیر و برکتِ شمو دزو میرسه. اگه

نَبْشَه، دَ خود شُمُو پَس مِیگرده۔ ۷ دَمَزُو خانَه بُمَنید، و هر چیزی خوردنی ره که دَ پیش شُمُو بیره بُخورید، چراکه مزدورِ حَقِ مزدوری دره۔ درگه دَ درگه نگرید۔

۸ دَ هر شارِ که مورید اگه اونا شُمُو ره قبول کد، اوخته، هر چیزی خوردنی ره که دَز شُمُو میدیه، بُخورید۔ ۹ ناجورای ره که دَ اُونجی استه شفا بدید و اونا ره بُگید که پادشاهی خُدا نَزْدِیک شُمُو شُدِه۔ ۱۰ مگم دَ هر شارِ که رفتید اگه اونا شُمُو ره قبول نکنه، اوخته دَ کُوجهای شی رفته دَ مردُم بُگید: ۱۱ 'حتی خاکِ شارِ شُمُو که دَ پایای مو چسپیده، او ره تُک میزنی تاکه دَ ضِد شُمُو یک شاهدی بَشِه۔ مگم دَ یاد شُمُو بَشِه که پادشاهی خُدا نَزْدِیک شُدِه۔ ۱۲ باور کُنید که روزِ آخِرَت بله ازو شارِ که شُمُو ره رَد کده از شارِ گناه کارِ سَدُوم کده سخت تر استه۔

سرزنشِ مردُمایِ بے ایمو

۱۳ وای دَز شُمُو، آی مردُمِ شارای خورازین و بیت صیدا! مُعجزه های که دَ بَین شُمُو شُدِه اگه دَ عَوَض شی دَ شارای گناه کارِ صُور و صیدون مُوشد او مردُمَا غدر وخت پیش خودن

خُو ره خاکسار کده و کالای نيماتی ره پوشيده، توبه مُوكد.
 ۱۴ مگم جزا دَ روزِ آخِرَت دَ بَلِے مردُم بے ايمانِ شارای صُور
 و صِيدون از شُمو کده کَمتر استه. ۱۵ و شُمو، او مردُم شارِ
 کِپرناحوم، آیا شُمو فکر مُونيد که دَ بَهشت موريد؟ نَه! دَ
 حَقيقت خُدا شُمو ره دَ جَهَنم رِي مُونه!

۱۶ بِسَم عيسی دَ پيروای خُو گُفت: "کسی که تورای شُمو
 ره گوش مُونه او واقِعاً تورای از مَره گوش مُونه؛ و کسی که
 از آيدِ شُمو نَموشه، او مَره رَد مُونه. و کسی که مَره رَد کده،
 او کسی ره رَد کده که مَره رِي کده."

پَس آمدونِ هفتاد پيرو

۱۷ و او هفتاد پيرو دَ خوشی پس آمده گُفت: "مولا، دَ نام
 تُو حتی جنیات ام از آيد مو مُوشد و مردُم ره ايله مُوكد."
 ۱۸ عيسی دَ جوابِ ازوا گُفت: "ما شيطو ره ديدُم که شکست
 خورده مِثلِ سنگِ آسمانی تا اُفتد. ۱۹ ما شُمو ره قُدرت دَدُم
 که جنیات ره از مردُم بُور کُنيد مِثلِ که یک نفر مارها و گژدُمها
 ره لَعْدمال مُونه. اوخته ما شُمو ره توانای دَدُم تا دَ بَلِے شيطو و
 تمام قُدرت های شی پيروز شُنيد. اَرِے، هيچ چيز دَز شُمو ضَرَر

رَسَنده نَمی تَنه. ^{۲۰} مگم ازی که چنیات از آید شُمو مُوشه،
تَنها دَزی خوشی نَکنید، بلکه زیادتَر دَزی خوشی کُنید که نام
شُمو دَ عالمِ بالا نِوِشته شُده.

اِختیاراتِ مَسیح

^{۲۱} وختیکه اُمو هفتاد نفر تمام واقعات ره بیان کد عیسی از
تائثرِ رُوحِ القُدُوس خوش شُده گُفت: ”آی پروردگار، پادشاهِ
آسمو و زمی! تُو ره شکر مِوگم از ای که تُو ای تورا ره از
آدمای دانشمند تاشه کدی و بلدے آدمای ساده ظاهر کدی.
آی پروردگار، باز تُو ره شکر و ستایش مِوئم چراکه تُو از ای
کار خوش بُودی.

^{۲۲} و عیسی دَ مردُم گُفت: ”هر چیز ره پروردگار دَ اِختیار
مه ایشه اُمو رقم که یک آته چیزا ره دَ اِختیارِ بچّه خُو میله.
و اُمو رقم که یک آته بچّه خُو ره خوب می نَخشه پروردگار
ام مره خوب مینَخشه. و اُمو رقم که یک بچّه آته خُو ره
خوب می نَخشه ما پروردگار ره ام خوب می نَخشم. دَمزی
صُورت کسای ره که ما خوش دَرُم، می تُم پروردگار ره دَزی
بُقامم.

۲۳ پس سُونِ یارای خُو دَوْر خورده دَزوا تاشکی گُفت:
 ”نیک دَ رُوی شُمُو که اُمُو کارای ره که ما مُونُم دَ چیم خُو
 مینگرید. ۲۴ پَس توره‌های مَره خوب پی بُبرید که اُمُو چیزای
 ره که شُمُو مینگرید خیلی پیغمبرا و پادشاه‌ها ام میخواست که
 بنگره ولیکن نَدید، و توره‌های ره که شُمُو گوش مُونید اونا
 می‌خواست که گوش کنه، مگم نَشند.“

مُهْم‌تَرین حُکم

۲۵ یک عالمِ دینی دَ آزمایشت از عیسیٰ سوال کد:
 ”اُستاد، ما چی کار کنُم تاکه زندگی اَبَدی نَصیب مه شنه؟“
 ۲۶ عیسیٰ دَزو گُفت: ”دَ تورات شریف چی نَوِشته شده؟
 و تُو نَوِشته‌های شی ره چی رقم تَفَسیر مُونی؟“ ۲۷ اوخته
 او عالمِ دینی دَ جوابِ عیسیٰ گُفت: ”تُو خُداوند ره که
 خُدا ی تُو استه قد تمامِ دِل و جان و تمامِ قُدرت و قد
 تمامِ فِکر خُو مَحَبَّت کُو، و همسایه خُو ره مِثَل خود خُو
 دوست دشته بَش.“ ۲۸ عیسیٰ او ره گُفت: ”تُو بیخی
 دَرُست گُفتی. امی کار ره کَنُو، و زندگی اَبَدی نَصیب تُو
 مَوشه!“ ۲۹ و لیکن او می‌خواست که خود ره از رنگ زردی

خلاص کنه و از عیسی پُرسان کد: "همسایه مه کی شُده میتنه؟"

قِصّه عیسی د باره یک نفر سامری نیکوکار

۳۰ عیسی او ره جواب دده گُفت: "یک آدمِ یهودی از اورشلیم طرفِ شارِ اریحا رَبی بُود و د دستِ دُزا اُفتد. اونا او ره لُج و تُپ کده نیمِ جان د راه ایله کده رفت. ۳۱ خدائی، یک پیشوای یهودی د مَونجی گذرشی اُفتد. وختیکه او آدمِ زخمی ره دید، اوخته او از دیگه بغلِ راه تیر شد. * ۳۲ و امی رقم یک نفرِ خدمت‌گارِ خانه خُدا که از قبیله لاوی بُود ام تیر شد. وختیکه آمد او ره دید، رقم ازو پیشوا آلی از دیگه بغلِ راه تیر شد. ۳۳ و یک مُسافرِ بے گنه آمد، که از قومِ سامری بُود. وختیکه امو سامری زخمی ره دید دل شی د حالِ ازو سوخت. ۳۴ اوخته د پیش شی آمده زخمای شی ره خُن شراب شُشت، و

* ۱۰:۳۱ او پیشوا شاید فکر کد که او آدمِ زخمی مُرده یه. و ازی که د مطابقِ تورات دست زِدو د آدمِ مُرده، آدمِ زنده ره ناپاک مونه، او د زشی دست نَزد.

مَلَم چرب کده بَسْتَه کد. پس اُو ره دَ بَلِے خَر خُو سوار کده دَ مُسَافِرِ خانَه اُورِد و از شی نِگاه‌داری کد. * ۳۵ و روزِ دِیگِه شی اُو خرچ چند روزِه شی ره دَ صَاحِبِ مُسَافِرِ خانَه دد و اُو ره گُفت: ”ای آدم ره خوب نِگاه کُو، و هر قدر که دَ زشی خرچ موشه حِساب کُو. و ختیکه پس اَمَدُم خرچِ اِضافی تُو ره مِیَدُم.“

۳۶ پس عیسیٰ از عَالِمِ دِینی سوال کد: ”آلی کَدَم ازی سِه نفر بخشه امزُو آدم که دَ دِستِ دُزا اُفتُدُد، خوب همسایگی کده؟“ ۳۷ عَالِمِ دِینی گُفت: ”اُمونفر که دَ زشی دِلسوز بُود.“ پس عیسیٰ دَزُو گُفت: ”بورُو، تُو ام مِثِلِ امزُو آلی کَنُو.“

مُلاقَاتِ عیسیٰ دَ خانِه مَرْتا و مَریم

۳۸ امی که عیسیٰ قد یارای خُو سُونِ اورشَلیم مورفت، اونا دَ یک آغیل رسید. پس یک خاتُو دَ نامِ مَرْتا اُو ره دَ خانِه خُو مِهْمو کد. ۳۹ مَرْتا یک خوار دشت دَ نامِ مَریم. اُو دَ پیشِ پای عیسیٰ شِشْتَه توره شی ره گوش مَوکد.

۴۰ مَرْتا از سببِ کارای زیادِ خانِه هُوشپَرک شُد و دَ پیشِ

* ۱۰: ۳۴ شراب: دَ اُو زَمَانِ شرابِ مِثِلِ مَوادِ طَبِی

اِستعمال مَوشُد.

عیسی آمده گفت: "مولا، آیا خوار مه مره د کار کدو تنها نه ایشته؟ آلی او ره تُش کو که بیه و مره کومک کنه."
 ۴۱ ولیکن عیسی د زشی جواب دده گفت: "مرتتا! تو بلده هر چیز خود ره هوشپرک و ورخطا مونی، ۴۲ مگم فقط یک چیز لازمه، و چیزی ره که مریم انتخاب کده بهتر استه. او د کلام از مه گوش کده و هیچ کس او ره ازی رحمت محروم کده نمی تنه."

عیسی دُعا کدو ره د یارای خو یاد میدیه

۱ یک روز عیسی د یک جای دُعا موكده. وختیکه دُعا شی خلاص شد، یکی از یارای شی دزو گفت: "مولا، امو رقم که یحیی پیغمبر اصحاب خو ره دُعا کدو ره یاد دده تو ام دزمو یاد بدی." ۲ عیسی دزوا گفت: "هر مَجَل که دُعا مونید امی رقم بگید: ای پدر آسمانی! نام از تو مقدس باد. پادشاهی تو بیه روزی مو ره روزانه دزمو بدی. ۳ گناهای مو ره ببخش، ۴

چُن مو ام کسای ره مُوبَخشی
که دَزمو خَطَا کده.

مو ره از وَسوسه ها دُور نِگاه کُو.

۵ بعد ازُو عیسیٰ دَزوا کُفت: "فَرَض کُنید که یکی از شُمو
کُدَم رَفیق دشته بَشه و دَنیمِ شاو دَپیش ازُو بوره و بُگه: 'برادر
جان! مَره سِه نان قرض بِدی. ۶ یکی از دوستای مه که دَ
سفر بُود دَ خانِه مه آمده و ما هیچ چیزی خوردنی ندرُم که دَ
پیش شی بیلم.' ۷ مگم اُو از درُونِ خانه بُگه: 'مَره آزار نَدی!
آلی که درگه قُلف شُدِه، ما و بَچکِچای مه خاو کدِے، نَمیتنم
که بال شُدِه تُو ره کُدَم چیز بِدَم.' ۸ ولیکن ای تورای مَره
باور کُنید: حتی اگه از رُوی دوستی بال نَشده و کُدَم چیز نَدیه
باز ام از خاطرِ شَلَه شُدونِ زیاد، اُو بال مُوشه و هر چیزی که
دوست شی ضرورت دره دَزشی میدیه. ۹ ازی خاطرِ ما شُمو
ره مُوگم: طلب کُنید تا که دَزشُمو دده شنه! اوگل کُنید تا که
پیدا کُنید! تَخُتَخ کُنید تا وختیکه درگه دَ رُوی شُمو واز شنه.
۱۰ کسی که طلب کنه حاصلُمونه و کسی که اوگل کنه پیدا
مونه و کسی که تَخُتَخ کنه درگه دَ رُوی شی واز مُوشه.

۱۱ آیا دَ مینکلِ شُمو یگو ای رقم آته پیدا مُوشه که اگه

بچه شی از او نان طلب کنه پس د جای شی او ره سنگ
 بدیه؟ یا اگه ماهی از شی طلب کنه او ره مار بدیه؟^{۱۲} یا اگه
 خِیگینه طلب کنه اوخته، د جای شی او ره دُمکَجک بدیه؟
^{۱۳} شمو باوجودِ که خطاکار استید، می دَنید که بچکِیچای خُو
 ره چی رقم چیزای خوب بدید. پس پروردگار، که پدر آسمانی
 استه، چقس زیادتر می دَنه که رُوْحُ الْقُدُّوس ره بلده کسای
 که از شی میخایه بدیه.

تَهْمَت دَ عِیْسَى

^{۱۴} یک روز عیسی یک نفر ره از شرِّ جنِ خلاص مَوکد،
 که جنِ اُمُو نفر ره گنگ کدَد. وختیکه جنِ او ره ایله کد، اُمُو
 گنگه د توره گفتو آمد. مردُم ازی مُعجزه خیر و مند. ^{۱۵} و
 لیکن بعضی مردُم گفت: ”او جنیات ره د وَسِیْلَه قُدْرَتِ شَیْطُو
 یعنی پادشاه جنیات، بُر مونه.“

^{۱۶} دیگه مردُم د اِمْتِحان از شی خواهش کد که یک مُعجزه
 خدائی دزوا نشو بدیه. ”^{۱۷} ولیکن عیسی مقصد ازوا ره پی
 بُرده گفت: ”هر حُکومتی که د خِلافِ خود خُو تقسیم شنه،
 خراب موشه و هر خانه بے اِتْفاق از بین موره. ^{۱۸} امی رقم اگه

شیطو دَ ضدِ خود کار کنه، سلطنت شی چطور برقرار مومنه؟ دزی صورتِ شمو دعوا مونیید که ما دَ وسیله پادشاهِ جنیات، جنیات ره بُر مومم. ^{۱۹} اگه ما تَوسَطِ شیطو جنیات ره بُر مومم، پس طرفدارای شمو چی رقم مردم ره از شرِ جنیات خلاص مونه؟ دزی صورتِ طرفدارای شمو خودن شی موگه که توره شمو غلط استه. ^{۲۰} ولیکن اگه خُنِ قَدَرَتِ خُدا ما جنیات ره بُر مومم، باور کنیید که پادشاهی خُدا دَ زَشْمو نزدیک شده.

^{۲۱} مثلاً، وختیکه یک آدم چینه تُو و مُسَلَحِ قلعِه خُو ره هوش مونه، یقیناً پگ دارای شی محفوظ استه. ^{۲۲} ولیکن وختیکه یک نفرِ دیگه ازو کده زور تُو دَ سرشی حمله کنه، اوخته او ره از پای میندزه و سلاح ره که بله شی اعتماد موکد موبره و دولت و دارای شی ره ام دَ نفرای خُو تقسیم مونه. امی رقم ما دَ سر شیطو و جنیات که دَ زیر دست شی استه، زور شدم.

^{۲۳} کسی که قد از مه نیه او دَ ضدِ از مه یه، و کسی که قد از مه جَمِ نَموکنه او تیت مویکنه، یعنی، کسی که قنجیغه مه مردم ره دَ راهِ خُدا دعوتِ نَمونه، او دَ حقیقتِ دِلِ مردم ره از خُدا دُور مونه.

^{۲۴} وختیکه جن از کسی بُر موشه اوخته، او دَ بیابو رفته

یک جای آرام مویاله. وختیکه اموطور جای بلده خو پیدا نتنست، اوخته او قد خو موگه: 'از امو جای که بر شدم پس د اونجی مورم.'^{۲۵} وختیکه از بیابو پس میه، امی آدم ره مثل یک خانه جارو شده، منظم و تیار بلده زندگی کدو مینگره.^{۲۶} پس او جن رفته هفت جن بدتر از خود ره جم مونه، و پگ ازوا د پوست ازو آدم در آمده جای میگیره و آخر کار حال روزی ازو آدم از پیش کده بدتر موشه.

^{۲۷} دمزو مجل که عیسی توره موگفت یک خاتو از مینکل مردم د آواز بلند گفت: "نیک د روی ازو آبه که توره زئیده و توره شیر دده!"^{۲۸} ولیکن عیسی د جواب شی گفت: "نه، خوشا د حال ازو کسایکه کلام خدا ره گوش کنه و دزو عمل کنه!"

درخواست بلده معجزه

^{۲۹} وختیکه مردم د گرداگرد عیسی جم شد، او توره خو ره ادامه دده گفت: "مردمای ازی دور چقس شریر استه! اونا معجزه طلب مونه، ولیکن یگانه معجزه که بخشه ازوا نشو دده موشه معجزه یونس پیغمبر استه."^{۳۰} چون امو رقم که

یونسِ بلدے مردُمِ شارِ نینوا یکِ نشانی بُود، ابنِ آدمِ امِ بلدے
 مردُمِ ایِ زمانِ یکِ نشانی استه. ^{۳۱} دَ روزِ قیامتِ مَلِکِه سَبَا
 قدِ مردُمِ ایِ دَورِ یکِ جایِ زندهِ موشه و اونا ره ملامتِ مونه،
 چراکه او ازو سرِ دُنیا آمده تاکه حکمتِ سُلیمان ره گوش کنه.
 شمو باید بدنید که کسی دَ اینجی مَوْجود استه که از سُلیمان
 کده بزرگتر استه و شمو مردُمِ دَزُو تَوَجُه نَمونید. ^{۳۲} دَ روزِ
 قیامتِ مردُمِ شارِ نینوا قدِ مردُمِ ایِ زمانِ یکِ جایِ زندهِ موشه
 و مردُمِ ایِ زمانِ ره ملامتِ مونه، چراکه اونا دَ اثرِ پیغامِ یونسِ
 پیغمبر از گناهای خُو توبه کده. مگم دَ اینجی کسی استه
 که از یونسِ کده بزرگتر استه لیکن شمو مردُمِ دَ تبلیغِ ازو
 تَوَجُه و توبه نَمونید.

تَبلیغِ عیسیٰ دَ انسانِ نورِ باطنیِ موبخشه

^{۳۳} هیچ کس چِراغِ ره داغ کده تاشه نَموکنه بلکه او ره دَ بله
 چِراغِ دانِ میله تا کسایکه دَ اطاقِ درِ میه روشنی ره بنگره.
^{۳۴} چیمِ چِراغِ جانِ استه. وختیکه چیمِ سلامتِ بَشه تمامِ وِجودِ
 آدمِ روشویه. مگم وختیکه چیمِ سلامتِ نَبشه اوخته، او آدمِ
 دَ تریکی مومنه. ^{۳۵} امزی خاطرِ توخ کُنید که دَ زندگی شمو

تاریکی جای نور ره نگیره. ^{۳۶} اگه تمام جان شمو نُورانی بَشه و هیچ حصّه شی دَ تاریکی نبشه، اوخته، شمو اموقس نُورانی استید مثل که چراغ دَ بله شمو داغ بَشه.

عیسی رهبرای مذهبیهی ره سرزنش مونه

^{۳۷} وختیکه تورای عیسی خلاص شد یک نفر از فرقه مذهب فریسی او ره دَ مهمانی طلب کد. عیسی مهمانی شی ره قبول کده و رفته سر دسترخون شی ششت. ^{۳۸} امی فریسی تعجب کد که عیسی پیش از نان خوردو دستای خو ره مطابق رواج خود ازوا نه ششت. ^{۳۹} ولیکن مولا عیسی دزو گفت: "ای فریسیا! شمو ظاهر خو ره مثل برون پيله و کاسه موشید دَ حالیکه دل های شمو از حرص و شرارت رقم پيله و کاسه که درون شی ناشسته و مُردار بَشه، سیاه استه. ^{۴۰} ای مردمای بے عقل! آیا، او خدای که برون شی ره جور کده، درون شی ره جور نه کده؟ ^{۴۱} ازو چیزی که درید دَ فقیرا بدید و تمام چیزای ظاهری و باطنی شمو پاک موشه.

^{۴۲} وای دَ حال از شمو فریسیا! شمو دهم حصّه پودینه و

نعناع و دیگه سوزیای خُو ره که حَقِ خُدا یه میدید، ولیکن از حَقِ مرْدُم و مُحَبَّتِ خُدا بے پروا استید! دَ حالیکه شُمُو دَهْم حِصَّه میدید حَقِ مرْدُم ره ام باید قد مُحَبَّتِ خُدا ادا کُنید. ^{۴۳} وای دَ حالِ از شُمُو، آی فَرِیسیا! شُمُو مَقامِ بَلند ره دَ عِبادتِ خانه‌ها و سلام و اِحترامِ مرْدُم ره دَ بازار خوش درید. ^{۴۴} وای دَ حالِ از شُمُو که مِثِلِ قَبْرهای کونه بے نشانی استید: مرْدُم که دَ بَله از راه موره نَمُوفامه که دَ اینجی چیزای نَجِس و مُردار دَفن استه. امی رقم اگه مرْدُم پی مُو بُرد که دَ دِل‌های شُمُو ایقس شرارت و مُرداری استه اونا خود ره از شُمُو دُور نِگاه مُوکد.

^{۴۵} یکی از عُلمای دینی دَ جوابِ عیسیٰ کُفت: "اُستادا! شُمُو قد ازی گبای خُو دَ زمو ام بے اِحترامی مُونید." ^{۴۶} پس عیسیٰ کُفت: "او عُلمای دینی! وای دَ حالِ از شُمُو ام، چراکه دَ بَله مرْدُم بارای گِرنِگ گِرنِگ ره میلید دَ حالیکه خودن شُمُو دَ بُردون شی دَ زوا هیچ کومک نَمُونید. ^{۴۷} وای دَ حالِ از شُمُو که مَزار های اَنبیای خُدا ره جور مُونید دَ حالیکه اَتگون شُمُو اونا ره شَهِید کُدد. ^{۴۸} و دَمزی ترتیب اعمالِ اَتگون خُو ره تائید و تصدیق مُونید، چونکه وا اونا

ره شهید کُدد و آلی شُمو زیارت های شی ره جور کده کارای از وا ره پوره مُونید. ^{۴۹} دزی دلیل خُدا از رُوی حکمت د کلام خُو مُوگه: 'بلدے ازوا انبیا و رسولا ره رِبی مُونم؛ اوخته بعضی های شی ره اونا مُوکُشه و بعضی های شی ره آزار میدیه،' ^{۵۰} و آلی مردُم ای دُور مجبور استه که جواب خُونِ پگِ انبیای ره که از شروع دُنیا ریخته شُده بَدیه: ^{۵۱} از خُونِ هاییل گرفته تا خُونِ زکریا که او د مابینِ قربان گاه و جای مُقدّسِ خانه خُدا شهید شُد. آرے، خوب بْقامید که مردُم ای دُور جواب گوئی پگِ ازوا استه! ^{۵۲} وای د حالِ از شُمو علمای دینی! شُمو کَلّیی درگه عِلْم و معرفت ره د باره راهِ نجات گرفتید. نه خودن شُمو د اُونجی داخل موشید، نه دیگر ره میلید که داخل شُنه.

^{۵۳} وختیکه عیسی از اُونجی بُر شُد اوخته، علمای دینی و فریسیا د قار و عَضَب او ره د مَوْضوعاتِ مُختَلَف سوال پیچ کد، ^{۵۴} و ازو بعد د گیتته شی بُود که او ره د توره خود شی د گیر بیره.

پرهیز از ریاکاری

۱۲

۱ دَمَزُو غَيْتِ که هزارها و هزار نفر جَم شُدُد که حتی دَ بَلِے پای یکدیگه خُو بُر مُوشُد، عیسیٰ از تمام پیش قد یارای خُو توره گُفت: "از مُنَافِقَتِ مَرْدُمِ فِرْقَه مَذَهَبِ فَرِیسی احتیاط کُنید. بدی ازوا دَز شُمُو تاثیر دره مِثَلِ که خمیر مایه دَ تمام زوله تاثیر مونه. ۲ هر عملِ انسان که آلی پوشیده یه، عاقبت پرده از رُوی شی بال مُوشه و هر چیزیکه تاشه یه معلومدار مُوشه. ۳ ازی خاطر، اُو چیزای ره که تاشکی گُفتید بَرَمَلا مُوشه و اُو چیزی ره که پُشتِ درگه های بند گُفتید از بَلِے بام ها اعلان مُوشه."

از انسان نترس بلکه از خُدا بترس

۴ "دوستای مه! شُمُو باید از مَرْدُمِ تَرَس نَخورید. اگرچه اونا می تَنه ای زندگی ره از شُمُو بگیریه، لیکن اونا نمی تَنه زندگی ابدی ره از شُمُو بگیریه. ۵ مگم دَز شُمُو مُوگم که از خُدا باید بترسید: چون بعد از مرگ تَنها اُو قُدرت دره، که شُمُو ره دَ دوزخ بندزه یا نندزه! اَرے، ما شُمُو ره مُوگم: فقط از خُدا بترسید! ۶ شُمُو میدنید که مُرغکوی ریزه دَ ای دُنیا چقس کم

آرزش استه که پَنج دانه شی دَ دُو رُوپیه سَودا مَوشه. لیکن خُدا هیچ کُدم از واره پُرمُشت نَه مونه. ^۷ دَمی رقم خُدا شُموره از مَرغکوی کم آرزش کده خیلی دَ نَظر دره که حتی تعدادِ موی های سر شُمو دَزو معلوم استه. پس هیچ ترس نَخورید!

اقرارِ پیمانِ قدِ مَسیح

^۸ "راستی، دَز شُمو مَوگم: هر کسی که دَزمه ایمان دره و ایمان خُوره دَ پیشِ مَرْدُم اقرار مونه، ابنِ آدم او ره پیشِ خُدا و ملائکه های شی شفاعت مونه. ^۹ مگم کسی که مَره پیشِ مَرْدُم انکار مونه ما ام او ره پیشِ فرشته گونِ خُدا انکار کده شفاعت نَه مَونم.

^{۱۰} اونای که دَ ضِدِ ابنِ آدم توره مَوگه، امکانِ دَره که بَخشیده شنه. و لیکن کسی که حقیقتِ رُوحِ القُدُوس ره می دَنه و قصداً دَ ضِدِ شی توره مَوگه بَخشیده نَمُوشه.

^{۱۱} وختیکه مَرْدُم شُموره از خاطرِ از مه دَ عِبادتِ خانه ها بلده مُحاکمه دَ حُضُورِ بزرگا و حُکمرانا مَوبره تشویش نکنید که چطور از خودِ دِفَاع کنی و چی بگی. ^{۱۲} چون دَمَزو لَحظه رُوحِ القُدُوس دَز شُمو رهنمای مونه که چی باید بگی.

مَثَلِ آدَمِ دَوْلَتَمَنَد

۱۳ یک آدم از مینکلِ مردُم دَ عیسیٰ گُفت: "اُستاد، دَ پَرار مه بُگَید که مِراثِ آتِه مو ره قد از مه تقسیم کنه."
 ۱۴ عیسیٰ دَزُو جواب دد: "او آدم، کی مره دَ منے شُموقاضی و تقسیمِ گر مقرر کده؟"

۱۵ پس عیسیٰ دَ مردُم گُفت: "خبردار بشید! از سُوخی و حرصِ دُوری کُنید، ازی که زندگی حقیقی دَ دَوْلَتِ دُنیا بَسَتگی ندره."
 ۱۶ "ازو بعد عیسیٰ اینی مَثَلِ ره دَزُوا گُفت: "یک آدمِ دَوْلَتَمَنَد از زمی خُو حاصلِ زیاد می گرفت، ۱۷ و قد خود خُو فکر کد: 'ما چی کار کنم؟ جای ندرُم که تمامِ حاصلاتِ خُو ره دَ اُونجی ذخیره کنم.' ۱۸ پس از فکر کدو اُو تَصَمیم گرفت: 'گدام های خُو ره خراب مُونم و گدام های کتِه تر جور مُونم تا که یک جای کتِه بلده حاصلاتِ خُو دشته بشم، ۱۹ و دَ خود مُوگم: 'چقس آدم نیک بخت استُم! ما چندین سال حاصلاتِ ره دَخیره کدم. آلی دیگه، آرام شِشته، عیش و نوش کنم و وخت خُو ره خوش تیر کنم!'" ۲۰ مگم خُدا دَزُو گُفت: 'او آدمِ بے عقل! اِمشاو تُو ازی دُنیا موری و اُو مالای که

جَمِ كَدے دَز كِي مِيرَسَه؟“

۲۱ پس عيسیٰ خُلاصَه ازی مَثَل رَه كُفَت: “اينی استه عاقِبَتِ آدمِ كه بِلدے خُو دَوْلَت جَمِ مُونَه، مِگَم پيشِ خُدا از نِگاہِ اِعمالِ نيكِ غَرِيبِ استه.”

تَوَكَّلْ وَ اِعْتَمَادِ دَ خُدا

۲۲ بعد ازُو عيسیٰ دَ يارایِ خُو كُفَت: “هَرگِزِ بِلدے زِندگیِ تَشْوِيشِ نَكْنِيد كه “چي بُوخوري؟” يا كه “چي بُوپوشي؟” ۲۳ چِراكه زِندگیِ تَنها دَ خوراكِ وَ پوِشاكِ بَندِ نِيه. ۲۴ زاغِها رَه بِنِگَرِيد: نَه كِشَتِ مُونَه، نَه دِرُو مُونَه وَ نَه دَخِيرَه درَه كه خوراكِ خُو رَه اَمبارِ كنه، چِراكه روزیِ ازوا رَه خُدا مِيديَه. مِگَم شُمُو دَ نَظَرِ خُدا از مُرغَكُو كَدَه غَدَرِ عَزِيزَتَرِ اسْتِيد. ۲۵ اَكُو كَدَمِ از شُمُو مِي تَنه دَ تَشْوِيشِ وَ غُصَّه حَتِي يَكِ لَحْظَه عُمَرِ خُو رَه دِرَازِ كنه؟ هِيچِ كَدَمِ از شُمُو نَمِي تَنه! ۲۶ پس اگَه شُمُو اِي رَقَمِ كارِ رِيزه رَه كَدَه نَه مِي تَنِيد، چِرا دَ بارَه چِيزايِ دِيگَه مِثَلِ نانِ وَ لِبَاسِ تَشْوِيشِ مُونِيد؟ ۲۷ گُلايِ صَحرا رَه بِنِگَرِيد كه چي رَقَمِ كَنه مَوْشَه: دَ حَالِيكَه نَه زَحَمَتِ مِي كَشَه وَ نَه پاشُمِ مِي ريشَه، مِگَم باوَرِ كُنِيد كه سُلَيْمانِ پادشاهِ قَدِ تَمَامِ دَبِ

دَبِهْ خُو رَقْمِ یَکِی ازی کُلَّا اَلّی مُنْظَمْ و دُولی نَبُود. ^{۲۸} اگه
 عَلْف و کُلّی که اِمروز دَ صَحرا سَوز مُوشه و صَبا دَ تَنَدُور
 دَر دده مُوشه، اَیا خُدا که اُو ره اِی رَقْم قَشَنگ تَیار کده، دَ
 فِکَرِ پَوشاک از شُمُو هِیچ نِیه، اَی بے اِیمانا؟ ^{۲۹} پَس، بِلدے
 چِیزای خورَدنی تَشوِیش و غُصّه نَکَنید، ^{۳۰} چِراکه تَمَامِ مَرْدُم
 دُنیا اِی چِیزا ره طَلَب مُونه، مَگم پَدَر آسَمانی شُمُو مِیَدَنه که
 شُمُو دَ چِی چِیز ضَرُورَت دَرِید. ^{۳۱} ازی خَاطِرِ رِضَايَتِ خُدا
 ره، که اُو پادشاهِ شُمُو استه، طَلَب کُنید و خُدا تَمَامِ چِیزای که
 شُمُو ضَرُورَت دَرِید، دَز شُمُو مِیَدِیه.

دَوْلَتِ آسَمانی

^{۳۲} اَی دَلِ رِیزه مه! هِیچ تَرَس نَخورِید، چِراکه پَدَر آسَمانی
 شُمُو خَوش استه که خَیر و بَرکتِ پادشاهی خُو ره دَز شُمُو بَدِیه.
^{۳۳} هَر چِیزی که دَرِید سَودا کده خَیرات بَدِید. دَزی رَقْمِ شُمُو
 بِلدے آخَرَتِ خُو دَوْلَت و ثَرَوَتِ دَخِیره مُوکُنید. اُو رَقْمِ دَوْلَت
 و ثَرَوَتِ هَر گِز از بَین نَمُوره و اُوخَلی اُو ره نَمُوخوره و دُز اَم
 دُزی نَمِیَتَنه. ^{۳۴} چِراکه دَ هَر جَای که دَوْلَتِ شُمُو بَشَه، فِکَر
 و دِلِ شُمُو اَم دَ اُونجی استه.

تیارى بلده پس آمدون مسیح

۳۵ کمر بسته و قد چراغ های داغ کده تیار بشید. ۳۶ مثل نوکرای بشید که منتظر آمدون صاحب خو از طوی استه. اونا حاضر استه که هر وخت صاحب شی برسه و تخنخ کنه درگه ره دزو واز کنه. ۳۷ نیک د زوی نوکرای که صاحب شی آمده اونا ره چیم د راه بنگره. د یقین بدید که خود شی کمر خو ره بسته کده، اونا ره د سر دسترخو میشنه و دزوا خدمت مونه. ۳۸ چی نیم شاو بشه یا پس شاو، خوشا د حال ازوای که صاحب شی اونا ره چیم د راه بنگره. ۳۹ ای ره بدید، که اگه صاحب خانه می دنت که دز د کدم ساعت میه، نه می ایشته که او داخل خانه شنه. ۴۰ پس تیار بشید ازی که ابن آدم دزو ساعتی میه که شمو کمتر انتظار شی ره درید.

مثل نوکر وفادار و بے وفا

۴۱ پطرس د عیسی گفت: "مولا! آیا مقصد تو ازی مثال تنها مو استی یا که بلده تمام کسا استه؟" ۴۲ مولا عیسی گفت: "د فکر شمو کدم آدم یک ناظر راست و

صَادِقِ شُدِهٔ مِی‌تَنهٔ که صَاحِبِ کار شی اُو ره مُقَرَّر کنه
 تاکه نوکرای شی ره اِداره کده دَ وخت مُنَاسِبِ نان شی ره
 بَدیده؟ ^{۴۳} نیک دَ رُوی امزُو ناظِرِیکه صَاحِبِ کار شی میه و
 اُو ره سرِ کار مینگره. ^{۴۴} باوَر کُنید که صَاحِبِ کار شی
 اُو ره ناظِرِ تمامِ جایدادِ خُو مُقَرَّر مونه. ^{۴۵} لیکن اگه اُو
 ناظِرِ قدِ خُو بُوگه: 'صَاحِبِ مه دیر میه' و اگه اُو نوکرا
 و کَنیزا ره بَزَنه و عِیش و نوش و مَسْتی کنه، ^{۴۶} یک
 روز که اُو ناظِرِ اِنْتِظارِ صَاحِبِ کارِ خُو نَبَشَه، یعنی ساعتِ
 اَمْدونِ شی ره خبر نَدشته بَشَه، صَاحِبِ شی که اَمْد اُو ره
 دَ دَلِ اَدْمایِ ناظِع و بے وَفَا حِسابِ مونه و اُو ره تِکِه تِکِه
 مُوکنه.

^{۴۷} ناظِرِ که خَاهشایِ صَاحِبِ خُو ره مِیدَنه و لیکن دَ توره
 شی عملِ نَمونه اُو غدرِ شَلّاقِ زَدِه موشه. ^{۴۸} مگم کسی که
 از خَاهشایِ صَاحِبِ کارِ خُو بے خبر استه و نافامیده کارِ غلط
 مونه، صَاحِبِ شی اُو ره کَمْتَرِ شَلّاقِ مِیَزَنه. دَ کسی که کلو
 دده شَنه ازُو بازخواست موشه. و دَ کسی که زیاد وَظیفه
 دده شَنه ازُو زیاد پُرسان موشه.

اِخْتِلَافَات

۴۹ ما آمدیم که دَرِشُمُو اَوَطُور پِیغامِ بَدَم که مِثِلِ آتِشِ
 اَلّی دَ رُوی زِمی تِیت مَوشه. و کاشکه زُودتر تِیت شَنه!
 ۵۰ ما یک اِمْتِحانِ سِخت دَ پِیشِ رُوی خُو دَرُم و تا تیر
 شُدون شی ما دَ رَنج و عذابِ اسْتَم. ۵۱ آیا گمان مَونید
 که اَمْدونِ از مِه صُلح و آشتی ره بلدِی مَرْدَم مَیره؟ نَه!
 بَلکه بَدَنید که اَمْدونِ از مِه جُدای ره دَ بَینِ مَرْدَم مَیره،
 ۵۲ و ازی بعد دَ مینکلِ پَنجِ نَفرِ اَعْضایِ خانوارِ اِخْتِلافِ
 پِیدا مَوشه: سِه نَفرِ مُخالفِ دُو نَفر، و دُو نَفرِ مُخالفِ
 سِه نَفرِ اسْتَه. ۵۳ آتِه مُخالفِ بَچّه و بَچّه مُخالفِ آتِه؛ آبه
 مُخالفِ دُختر و دُختر مُخالفِ آبه؛ خُسرمادرِ مُخالفِ بیری
 و بیری مُخالفِ خُسرمادر. اینی اِخْتِلافاتِ از خاطرِ از مِه
 یه.

 مَثَلِ فَصْلِ هَایِ سَالِ و
 قِضَاوَتِ از طَرَفِ خُدا

۵۴ عیسی دَ مَرْدَمِ گُفت: "شُمُو وختیکه مِینگرید
 آوورها دَ طَرَفِ غَرَبِ معلومِ مَوشه فَوری مَوگید بارِش

مُوباره' و اموطُور مُوشه. ^{۵۵} وختیکه باد از طرفِ جُنُوب
 میه شُمو مُوگید 'گرمی زیاد مُوشه' و امو رقم مُوشه.
^{۵۶} او ریاکارا! شُمو که می‌تَئید دَ ظاهرِ زمی و آسمو
 ره بِنگرید و وَضَعِیت شی ره پیشِ بَینی کُنید، پس
 کارای ره که خُدا دَ ای وخت اجرا مُوکنه چرا دَرک
 نَمونید؟

مَثَل دَ باره توبه کدو و قَضَاوَتِ از طرفِ خُدا

^{۵۷} چرا او چیزای که دُرُست استه فَرَق نَمی تَئید؟ ^{۵۸} مَثَلًا،
 اگه کسی دَ خِلافِ از تُو دَعوا کده تُو ره دَ مَحکمه
 بیره، دَ راه قد ازو صلح کُو و اگه نه، او تُو ره پیشِ
 قاضی بُرده قاضی تُو ره دَ دِستِ عسکر میدیه و عسکر
 تُو ره دَ بَندی خانه میندزه. ^{۵۹} اِعْتَبار کُو تا وختیکه پَیسِه
 جَریمه ره تحویل نکدی از اُونجی هرگز بُر نَموشی. دَزی
 صُورَتِ شُمو ام زُود توبه کُنید تا که خُدا شُمو ره دَ دوزخ
 نَندزه.

توبه یا مرگ

۱۳

۱ دَمْرُو غَيْت دَ عَيْسَىٰ خَبَر دَدِ كِه پِيلاطُوس يَك
تعداد زیارتچی‌های مَنطِقَه جَلِيلِيه رِه دَ وختِ قُرْبَانِي
كِدو دَ خانِه خُدا دَ شارِ اورُشَلِيم، قتلِ عام كَدِه. ۲ عَيْسَىٰ دَزُوا
گُفت: "آيا شُمُو خيالِ مُونيد كِه اِي تعدادِ مَرْدُمِ جَلِيلِيه از
ديگه مَرْدُمِ جَلِيلِيه كَدِه گُناه‌كارتر بُوَد كِه اِيطُور رَنجِ دِيده و
كُشته شُد؟ ۳ هرگِز نِه! ليكن اگه از گُناه‌های خُو توبه نَكْنيد
شُمُو ام مِثِلِ ازوا اَلِّي دَ روزِ قِيامَتِ تَباهِ موشيد! ۴ يا او هژده
نفری كِه بَرَجِ 'سَلوآم' دَ بَلِے ازوا چپه شُد و اونا كُشته شُد، آيا
از تمام باشنده‌های اورُشَلِيم كَدِه اونا گُناه‌كارتر بُوَد؟ ۵ هرگِز
نِه! ليكن اگه شُمُو از گُناه‌های خُو توبه نَكْنيد شُمُو ام مِثِلِ
ازوا دَ روزِ قِيامَتِ تَباهِ موشيد!"

مِثِلِ دَ بارِه صبر و حَوصِلِه خُدا

۶ بعد ازو عَيْسَىٰ اِي مِثِلِ رِه گُفت: "يَك آدم دَ باغِ خُو
درختِ اَنجِيرِ شاندد. وختيَكه دَ ميوه چنډو رفت چيزی پيدا
نَتَنِست. ۷ خُلاصه، دَ باغوانِ خُو گُفت: 'اِي درخت رِه بَزَن،
ازي كِه سه سال اِنْتِظارِ كَشِيدُم و تا هَنوز يَك دانه اَنجِيرِ

ام ندده! نگاه کدون شی چی فایده دره؟ زمی ره ام بے فایده
گرفته. ^۸ باغوان جواب دد: 'صاحب، بسم یک سالِ دیگه او
ره بیل تاکه او ره پارو دده خوب نِگابانی کَم. ^۹ اگه سالِ دیگه
میوه کد، خوب؛ و اگه نکد، دَزُو غیت او ره پای مُونم.' "

شفا دَدونِ مَرِیضِ دَ روزِ شنبه

^{۱۰} یک روزِ شنبه عیسیٰ دَ عِبَادَتِ خانِه تَبْلِیغِ مُوکد. ^{۱۱} دَ
اُونجی یک خاتو بُوَد که مُدَّتِ هژده سال دَ سایه جن بُوَد، تا
اندازه که پُشت شی بوک شُدِه و راست ایسته شُدِه نَمی تَنِست.
^{۱۲} وختیکه عیسیٰ او ره دید دَزُو کُفت: "همشیره، تُو ازی
مَرَضِ جور شُدی!" ^{۱۳} وختیکه امو توره ره کُفت، دِست خُو
ره بلے شی ایشت و فَوَری امو خاتو جور شُد و راست ایسته
شُدِه، خُدا ره شُکر کد.

^{۱۴} مگم سرپرستِ عِبَادَتِ خانِه قار شی آمد، ازی که عیسیٰ
او خاتو ره دَ روزِ شنبه، یعنی دَ روزِ آرام، شفا دَدد. پس سرِ
قار دَ مَجْلِیسِ کُفت: "دَ شَرِیعتِ مَوْسٰی کُفته شُدِه که دَ یک
هَفْتِه باید شَش روز کار کد. دَزی شَش روز بَیید که شفا پَییدا
کُنید، مگم نه دَ روزِ شنبه."

۱۵ باز مولا عیسیٰ دَ جواب شی گُفت: ”آی آدمای دُو رُوی! خود تُو دَ روزِ شنبه کار نَمونی؟ آیا دَ روزِ شنبه گاو و خَر خُو ره از آخور واز نَمونی تا بلدے آو دَدو بَرُو بُبری؟ ۱۶ پس چرا دَ سر از مه اِنْتقاد مونی، ازی که ما فقط دَ روزِ شنبه ای خاتُو ره نجات دَدُم؟ ای خاتُو مِثل از مو آلی از نَسَلِ اِبْرَاهیم استه و هژده سال دَ چَنگِ شَیطو، یعنی پادشاهِ جَنیات، بند بُود.“

۱۷ وختیکه مُخالفین شی ای توره ره شَنِید اونا تمام شی شرمینده شُد، مگم مردُم از کارای بزرگ شی کلو خوش بُود.

کُته شُدونِ پادشاهی خُدا دَ دُنیا

۱۸ پس عیسیٰ دَ باره پادشاهی خُدا یک مِثل اُورده گُفت: ”پادشاهی خُدا چی رقم استه؟ اُو ره دَ چی مُقایسه کُنم؟ ۱۹ مِثل دانه ریزگکِ تُوْت استه که دَ باغِ کِشت موشه و پس از چند وخت دَ یک درختِ کُته تَبْدیل موشه که مُرغکو دَ مَنے شاخای شی وار مونه.“

۲۰ اُو بسم گُفت: ”پادشاهی خُدا چی رقم استه؟ ۲۱ اُو مِثلِ خَمیر مایه آلی استه که یک خاتُو اُو ره قد سِه کاسه آرد گُت مونه تاکه خَمیر مُکَمَل بَرَسه.“

مَثَلِ رَاهِ تَنگِ

۲۲ عیسیٰ طرفِ اورشَلیمِ مورَفَت، و دَ بَینِ رَاهِ دَ شَارَا و
 آغِیلا دَ مَرْدُمِ تَبْلِیغِ مُوَكِد۔ ۲۳ یکِ رُوز، یکِ نَفَرِ اَزُو پُرسَان
 کَد: ”مَولا! آیَا خُدا فِقْطِ یکِ چَندِ نَفَرِ رِه نِجَاتِ مِی_دِیَه؟“
 عیسیٰ دَ تَمَامِ مَرْدُمِ کُفَت: ۲۴ ”دَرگِه نِجَاتِ مِثَلِ رَاهِ تَنگِ
 و بَرِیکِ اسْتَه۔ پَس غَدْرِ کُوشِشِ کُنِیدِ کِه اَزِی رَاهِ تَنگِ دَاخِلِ
 شُنِید۔ یَقِینِ کُنِیدِ کِه یکِ وختِ اَمَدَنِی اسْتَه کِه غَدْرِ مَرْدُمِ
 کُوشِشِ مُونَه کِه اَزِی رَاهِ تَنگِ دَاخِلِ شُنَه مِگَم نَمِ_تَنَه۔ ۲۵ و
 وختِی مِیرَسَه کِه صَاحِبِ خَانَه دَرگِه رِه بَسْتَه مُونَه۔ اُو وختِ
 شُمُو بُرُو اِیستَه شُدَه، دَرگِه رِه تُخ_تُخِ مُونِیدِ و مُو_گِید: اُو
 صَاحِبِ، اُو صَاحِبِ! دَرگِه رِه دَزَمُو وَازِ کُو! مِگَم اُو جَوَابِ
 مِیدِیَه: ’مَا شُمُو رِه نَمِ_نَخْشُم۔‘ ۲۶ پَس شُمُو مُو_گِید کِه ’مُو
 خُنِ تُو یکِ جَایِ نَانَ خُورَدِ! تُو دَ مَنَطَقَایِ مُو تَبْلِیغِ کَدِ!
 چَطُورِ مُو رِه نَمِ_نَخْشِی؟‘ ۲۷ لَیکِنِ اُو بَازِ مُو_گَه: ’مَا شُمُو
 رِه هِیچِ نَمِ_نَخْشُم! اُو بَد_کَارَا، اَزِ پِیشِ مِه کَمِ شُنِید!‘ ۲۸ دَ
 اُو غَیْتِ مِینَگَرِیدِ کِه اِبْرَاهِیمِ، اِسْحَاقِ، یَعْقُوبِ، و تَمَامِ اَنْبِیَا
 دَ پادشاهِی خُدا اسْتَه و شُمُو بُرُو مُونِیدِ و اَزِ شَدَّتِ قَارِ و

تَشْوِيشِ وِوَبِی مُونِید و دَندو مِیخَیید! ^{۲۹} مَرْدُم از چار طرفِ دُنیا میه و دَ مِهمانی پادشاهی خُدا مِیسنه. ^{۳۰} اَرے، باوَر کُنید، اُو آدمای که آلی پس استه، پیش موشه، و آدمای که پیش استه، اونا پس مومنه.

غم و غصّه عیسیٰ بِلدے شارِ اورشلیم

^{۳۱} دَمَزُو غَیت چند نفر از فِرَقَه مَذهَبِ فَرِیسی آمده دَزُو کُفت: ”هرچی زودتر ازی مَنطقه دُور بورو، چراکه هیرودیس والی قصد دره که تُو ره بکُشه!“

^{۳۲} عیسیٰ دَزُوا جواب دد: ”بورید و دَزُو آدمِ مکار بگید که ما امروز و صبا مَرْدُم ره از شَرِّ جِنیات خلاص مُونم و مَرِیضا ره شفا مِیدم و روزِ سَوَم کار خُو ره تمام مُونم.“ ^{۳۳} و لیکِن، امروز و صبا و دیگه صبا باید که دَ راهِ خُو سُون اورشلیم اِدامه بَدُم چراکه ناممکن استه که پیغمبرِ خُدا دَ یگو جای دیگه بَغیر از شارِ اورشلیم کُشته شنه!

^{۳۴} آی اورشلیم، آی اورشلیم! آی شاری که کُشتارگاهِ انبیا استی، که خُدا اونا ره سُن از تُو رِبی مَوکد، مگم تُو اونا ره سنگ سار کدی! ما چند کَرَت خاستم که بچّه های تُو ره گِرد

خُو جَم كُنْم، مِثْلِ يَك خُرُو كِه چُوچه هاي خُو ره زيرِ پَر و بال خُو ميگيره، مگم تُو نخاستي! * ۳۵ پس آلي خانه تُو بيرو مومنه. يقين كو، كه ديگه هرگز مره نمينگري تا وختيكه بگوئي: 'مبارك بشه آمدونِ كسي كه د نام خداوند ميه.'

عيسيٰ دفعه ديگه د روزِ شنبه شفا ميديه

۱۲ يك روزِ شنبه عيسيٰ د خانه يكي از بزرگاي فرقه مذهبِ فريسيٰ مهمو بود و او غدر اوشرونِ فريسيا ره بردد. ۲ د اونجی يك مريض د پيشِ عيسيٰ بود كه جان شي اَمس دشت. ۳ عيسيٰ از فريسيٰ ها و علمای ديني پُرسان كد: "آيا مطابقِ كتابِ تورات كس مي تنه مريض ره د روزِ شنبه، يعني د روزِ آرام، شفا بديه؟" ۴ اونا خاموش مند. و عيسيٰ دست خُو ره د بله مريض ايشت و او ره شفا دده د خانه ربي كد. ۵ پس روي خُو ره سونِ از وا كده گفت: "اگه بچه يا گاو شمو د روزِ شنبه د مننه يك چاه بفته، آيا شمو فوري او ره از چاه بر نمونيد؟"

* ۱۳: ۳۴ ... يعني تُو پيغامِ خدا ره قبول نكدي.

۶ مگم اونا جواب دده نَتَنِست.

درس خاک ساری و بے کبری

۷ عیسیٰ وختیکه دید که تمام مهمونا کوشش مونه دَ جای مُعْتَبَرَا بَشِنه، اونا ره ای رقم نَصِيحَت کد: ^۸ "هر وختیکه شُمُو دَ طوی خاسته موشید دَ جای مُعْتَبَرَا نَشِنید. مُمکن استه که از شُمُو کده مهمون مُعْتَبَرَتَر بیه، ^۹ و صاحبِ خانه از شُمُو بَخایه که جای خُو ره دَزُو ایله کُنید. او وخت شرمینده شُدِه دَ دانِ درگه میسِنید. ^{۱۰} پس وختیکه دَ یگو جای خاسته موشید اَوَّل دَ دانِ درگه بَشِنید تا او غَیْتیکه صاحبِ خانه شُمُو ره اُونجی بَنگره و بیه و شُمُو ره دَ جای مُعْتَبَر بَشِنه. بعد ازو شُمُو دَ پیشِ مهمونا سر بَلند معلوم موشید. ^{۱۱} کسی که خود ره کتّه نشو بَدیه، خوار و ذلیل موشه. مگم کسی که خود ره خوار و ذلیل حساب مونه سر بَلند موشه."

^{۱۲} بعد ازو رُوی خُو ره سُونِ صاحبِ خانه کده گُفت: "هر وختیکه مهمانی جور مونی، دوستا، برارا، خیشا و همسایه های پیسه‌دار خُو ره مهمو نَکُو ازی که اونا دَ جای مهمانی تُو، تُو ره ام مهمانی میدیه و دَزتُو ثواب ندره. ^{۱۳} مگم زمانی

که مهمانی مَوَكْنِي فقیرا، لَنگا، شَلْ ها و کورا ره مِهمو کُو،
 ۱۴ و خُدا دَ روزِ قِیامَتِ بلدے کارای نیک از تُو، تُو ره اَجْر و
 ثواب مِیدیه چراکه دَ کسای خِدْمَت کدے که نَمی تَنه عِوضی
 شی ره پُوره کنه.

مِهمانی دَ پادشاهی خُدا

۱۵ یکی از اُونای که دَ سرِ دِستَرخو شِشْتند، ای توره ها ره
 که شِنده گُفت: "نیک دَ رُوی اُو کسی که دَ مِهمانی پادشاهی
 خُدا شاملِ بَشه!" ۱۶ عِیسی دَ جوابِ شی ای مَثَل ره گُفت:
 "یک آدمِ مِهمانی مُکَمَل ترتیب دد و غدر مردُم ره دعوت کد.
 ۱۷ و خَتیکه تمامِ چیزا تیار شُد، اُو خِدْمَت گار خُوره دَ پُشتِ ازوا
 رِبی کد که 'بِیید، نان تیار استه.' ۱۸ مگم هر کُدَم از اونا
 رقم رقم عُدْر و بانه جور کد. یک شی گُفت که 'ما نَوِ زِمی
 خَرِیدم. باید بورم و بِنِگَرَم. معذرت می خایم.' ۱۹ دِیگه شی
 گُفت: 'پَنج جوره نرگا و خَرِیدم. ما باید بورم اونا ره توخ کنم.
 معذرت می خایم.' ۲۰ نفرِ دِیگه ام گُفت که 'ما تازه طوی کُدَم
 و ازی خاطرِ اَمده نَمی تَنم.'

۲۱ خِدْمَت گار پس اَمَد و جوابِ از وا ره دَ صَاحِبِ کار خُوره

گفت، و صاحبِ کار شی قار شده دزو امر کد: 'فوری د میدانی ها و کوچه های شار بورو- فقیرا، عیبی ها، شلها و کورا ره گرفته بیرو!' ^{۲۲} خدمت‌گار پس آمده د صاحب خو گفت: 'ما امر شمو ره اطاعت کدم، باز ام جای اضافی منده.' ^{۲۳} پس صاحبِ کار د خدمت‌گار خو گفت: 'آلی د اطرافِ شار بورو و هر کسی ره که مینگری شله شده بیرو تاکه خانه مه پُر شنه.' ^{۲۴} دزی دلیل ما دزشمو موگم که ازو کسای که د اول دعوت کده بودم هیچ کدم از وا د مهمانی مه شرکت کده نَمیتنه!"

آرزشِ پیرویِ مسیح

^{۲۵} یک دفعه عیسی رُوی خو ره د جمعیتِ کتّه که از دُمبال شی میمد دور دده گفت: ^{۲۶} "هر کسی که میخایه پیرو از مه بشه باید مَره از آته، آبه، خاتو، اولاد، برار، خوار و حتی از جان خو کده زیادتر دوست داشته بشه. اگه کسی مَره از اونا کده کم دوست داشته بشه، پیرو از مه نیه." ^{۲۷} کسی که خون خو ره د قفِ آله خو نگیره و از دُمبال مه نیه، او نمی‌تنه پیرو مه بشه. ^{۲۸} مثلاً، یک نفر که میخایه خانه کتّه جور کنه:

اُو باید پیش از جور کردنِ خانه خرچ شی ره خوب سَنجِش کنه تا بِنگره که از عَهده شی بُر شُدِه مِیْتنه یا نه. ^{۲۹} اگه نه، وختیکه تادوِ خانه خُو ره میله و سرمایه شی ختم موشه و نَمیْتنه کار خُو ره دَ آخر پَرسنه، اُو غَیت تمام کسا اُو ره ریشخند مونه ^{۳۰} و مَوگه: 'ای آدم ساختمان ره شروع کد، مگم نَتَنِست اُو ره دَ آخر پَرسنه!'

^{۳۱} یا فرض کُنید یک پادشاه میخایه قد دیگه پادشاه جنگ کنه. اُو اَوَّل خُن مُشاوِرایِ نظامی خُو مَصَلَحَت مونه تا بِنگره که 'آیا لَشکرِ ده هزار نفری مو می تَنه لَشکرِ بیست هزار نفری دُشمو ره شکست بدیه؟' ^{۳۲} اگه دید که وِس شی نَمیکشه، دَ حالیکه لَشکرِ دُشمو هَنوز دُور استه ایلچی های خُو ره رِی مونه، تا دَ باره شَرط های صلح مُذاکره کنه. ^{۳۳} دَمزی رقم، تا زمانیکه تیار نَبشید که تمام دارای خُو ره ایله کُنید، هیچ کَدَم شُمو نَمیْتنه که پیرو مه شنه.

نَمکِ بے مَزِه - پیرو بے نظم

^{۳۴} نَمک چیزی خوبی استه؛ لیکن اگه نَمک مَزِه و خاصیتِ خُو ره از دِست بدیه، دیگه نَمیْتنه که خاصیتِ اَولی خُو ره

دوباره پیدا کنه. ^{۳۵} او حتی د درد کود زمی ام نموخوره!
مردم او ره دور پورته مونه. هر کسی که توره مره گوش کده،
خوب هوش خو ره بگیره!

مثل گوسپون گمشده

۱۵ غدر نفرای جزیه گیر و دیگه گناه کارا جَم موشد
تاکه توره های عیسی ره گوش کنه. ^۲ مگم مردم
فرقه مذهب فریسی و علمای دینی ازو انتقاد کده گفت: "ای
آدم قد مردمای بدنام ششت و خیز مونه و د سر یک دسترخو
نان موخوره."

^۳ پس عیسی ای مثل ره دزوا آورد: ^۴ "اگه یگون شمو
صد دانه گوسپو دشته بشه و یکی ازوا از رمه پس منده و
گم شنه، او چیز کار مونه؟ یقیناً، او نود و نه گوسپو ره ایله
کده د جستجوی امزو گوسپون گم شده موره تاکه او ره پیدا
کنه. ^۵ وختیکه او ره پیدا کد د خوشی او ره د شانه خو بال
کده، ^۶ د خانه میه و دوستا و همسایگون خو ره جَم کده موگه:
'بیید قد مه یک جای خوشی کنید که گوسپون گمشده ره پیدا
کدم.' ^۷ دزی حساب ما شمو ره موگم که د عالم بالا زیادتَر

خوشی پیدا موشه وختیکه یک گناه‌کار از گناه خُو توبه مونه
نسبت د نود و نه نفر که د پرهیزگاری خُو افتخار کده فکر
مونه که لازم د توبه ندره.

مَثَلِ پَیْسِه گُمُشْدِه

۸ "یا مثلاً اگه یک خاتو ده قیرون نقره دشته بشه و یک
شی ره گم کنه، آیا او چراغ ره روشو نمونه و تمام خانه ره جارو
کده خوب صحیح نموپاله تاکه او ره پیدا کنه؟^۹ وختیکه او
ره پیدا کد دوستا و همسایگون خُو ره جم کده موگه: 'ببید
قد مه خوشی کنید، ازی که قیرون گمُشْدِه خُو ره پیدا کدم!'
۱۰ 'دمزی رقم خدا و فرشته‌گون شی ام خوش موشه وختیکه
یک گناه‌کار توبه کنه و پس د راه خدا بیه.'

مَثَلِ بچّه گم راه شْدِه

۱۱ عیسی توره خُو ره ادامه دده گُفت: "یک آدم بود که
دو بچه دشت. ۱۲ یک روز بچه ریزه شی د آته خُو گُفت:
'آتی! حصّه از مره جدا کده بدی.' آته شی قبول کد و دولت
خُو ره مابین دو بچه خُو تقسیم کد.

۱۳ زیاد وخت تیر نَشُد که بچه ریزه هر چیزی که دشت جَم کد و دَیک سرزمینِ دُور رفت. دَ اُونجی تمام دارای خُوره دَ عیاشی و راه های خراب مَصْرَف کد. ۱۴ وختیکه تمام پیسه های خُوره خرچ کد، قَحطی و گُشنگی سخت دَمُو سرزمی پیدا شد که او غدر مُحْتَاج شد. ۱۵ پس او رفت غُلامِ یکی از اهلِ امزُو مَنْطقه شد، که او آدم اُمُو بچه ره دَ دشت رَبی کد تاکه خُوک های شی ره بچَرَنَه. ۱۶ او بچه دَ نانِ شاو و روز خُو بَند بُود و اُمید مُوکد که بَتَنه از خوراکِ خُوک کُورِه خُو ره پُر کنه. لیکن هیچ کس دَزُو چیز نَمیدَد.

۱۷ خلاصه، یک روز هُوش دَ سرشی اَمد و او فِکر کد: 'دَ خانِه آتِه مه غدر مزدُورا خوراکِ زیاد و اِضافه دره و ما دَ اینجی از گُشنگی مُومرُم! ۱۸ پس دَ پیشِ آتِه خُو رفته مُوگُم: "آتِی، ما دَ پیشِ خُدا و از تُو گُناه کار استُم ۱۹ و دیگه اَرزِش ازی ره ندرُم که مَره بچه خُو بَدنی. خاهش مُونُم که مَره دَ مزدُوری خُو قَبُول کنی." ۲۰ پس چَبُک بال شد و سُون خانِه آتِه خُو رَبی شد.

تا هَنوز از خانِه کم ذره دُور بُود که آتِه شی او ره دید و دِل شی دَزُو سوخت و سُون شی دَویده او ره دَ بغل خُو گَرِفته

ماخ کد. ^{۲۱} بچه شی دزو گُفت: 'آتی! ما د پیش خدا و از تو گناه کار استم و دیگه آرزیش ازی ره ندرم که مَره بچه خو بگی.' ^{۲۲} مگم آته شی د نوکرای خو گُفت: 'زود کنیدا! خوبترین لباس ره از خانه بیرید و د جان شی کنیدا، انگشتری د دست شی و پای پوش ره د پای شی بدید. ^{۲۳} و گوسله نگاه کدگی ره آورده حلال کنیدا تاکه یک میله کنی، ^{۲۴} ازی که ای بچه مه مُرده بود و آلی زنده شده، گم شدد و آلی پیدا شده! و میله شروع شد.

^{۲۵} د او غیت بچه کته شی د سر کشت و کار بود. وختیکه او نزدیک خانه آمد، صدای ساز و بازی ره شنید. ^{۲۶} پس یکی از خدمت‌گارا ره کوی کده پُرسان کد: 'چی گپ استه؟' ^{۲۷} خدمت‌گار جواب دده گُفت: 'برار تو بخیر پس آمده و آته تو از خوشی زیاد گوسله نگاه کدگی ره حلال کده اوماغ گرفته!' ^{۲۸} برار کته غدر قار شد و حاضر نشد که داخل خانه بوره. پس آته شی برو آمد و پیش ازو زاری کد که د خانه بیه. ^{۲۹} مگم او د جواب شی گُفت: 'سال ها استه که ما مثل یک غلام دزتو خدمت کدم، و حتی یک دفعه ام از امر تو خلاف ورزی نکدم. مگم د تمام ازی وخت دزمه چی ددی؟ حتی که یک

بُرغله ام نَددی تاکه حلال کُنم و خُن دوستای خُو میله کُنم!'
 ۳۰ مگم ای بچه تُو که پگِ دارای تُو ره قد خاتونوی بدکار گم
 کده، وختیکه پس آمده تُو بلده شی اوماغ میگیری و گوسله
 نگاه کدگی ره حلال مونی!'
 ۳۱ و آته شی گفت: 'بچه مه!
 تُو همیشه د پالوی از مه بودی. هر چیزی که درم از تُو استه.
 ۳۲ آلی باید خوشی کنی، ازی که برار تُو مرده بود و آلی زنده
 شده، گم شدد و آلی پیدا شده!''

مَثَلِ نَاطِرِ هُوشیار

۱۶ عیسی ای مَثَل ره د یارای خُو گفت: "یک آدم
 پیسه‌دار بود که یک ناظرِ دشت. مگم مردم دمُو
 سرمایه‌دار خبر دد که 'ناظر تُو دارای تُو ره ضایع مَوکنه.'
 ۲ پس صاحب شی او ره طلب کده گفت: 'ای چی گبایه که
 از مردم میشنوم! پس زودتر حساب خُو ره قد از مه خلاص
 کو و از اینجی بورو.'
 ۳ ناظر قد خود فکر کد: 'آلی که از
 کار خلاص شدم، طاقت بیل زدو ره ندرم و از شرم گدای‌گری
 کده نمی‌تنم. پس چی کار کُنم؟'
 ۴ خو، آلی فامیدم چیز کار
 باید کُنم تاکه مردم مره د خانه خُو جای بدیه، وختیکه مره

از اینجی بُر مُونه.

^۵ پس قرضدارای صاحبِ کار خُو ره تَنها تَنها کوی کده از

اَوَلنه نفر پُرسان کد: 'تُو از صاحبِ مه چِقس قرضدار استی؟'

^۶ اُو جواب دده گُفت: 'صَد سیر روغو- ناظِر دَزُو گُفت:

'اینجی بَشی، و زُود زُود دَ سَنَد خُو پَنجاه سیر نِوِشته کُو.'

^۷ ناظِر از دُومنه قرضدار پُرسان کد: 'تُو از صاحبِ مه چِقس

قرضدار استی؟' اُو جواب دده گُفت: 'صَد خِروار گَندم.'

ناظِر دَزُو گُفت: 'سَنَد خُو ره بَگیر و دَ جای ازو نِوِشته کُو:

هَشتاد خِروار.'

^۸ پس اَرباب دَ ناظِرِ خاین 'اَفَرین' گُفت چراکه کارِ

هُوشیارانه کُدد. واقِعاً، مردُم بے ایمان دَ کاروبار خُو از مردُم

خُدایشناس کده هُوشیارتر استه. ^۹ مالِ دُنیا اکثراً از راه های

بَد دَ دست میه و دَ راه های بَد مَصَرَف مُوشه. مگم ما دَ شمو

نَصِیحتِ مُونم که اُو ره دَ راه های نیک مَصَرَف کُنید تاکه

دوستای زیاد دشته بَشید. وختیکه از ای دُنیا مورید و دارای

دُنیای به دَرِدِ شمو نَمُوخوره کم از کم یک خانه دَ اَخِرَت دشته

بَشید.

^{۱۰} اُو کسی که دَ کارای ریزه صادق بَشه، دَ کارای کُته

ام صادق استه، و اگه د کارای ریزه نیک نبشه، د کارای کته ام نیک نیه. ^{۱۱} پس اگه د باره مال دنیا صادق و راست کار نبشید، چی رقم مال و دولت آسمانی دزشمو اعتبار شنه؟ ^{۱۲} و اگه د مال دیگر و خیانت کُئید، کی دزشمو دایمی یگو چیز تسلیم مونه؟

^{۱۳} هیچ خدمت گار نمی تنه دُو اربابِ مخالف ره راضی کنه. اگه یک شی ره راضی کنه دیگه شی ره راضی نمی تنه. دمزی رقم شمو نمی تئید که ام بنده خدا بشید و ام بنده پیسه. ^{۱۴} مردم فرقه مذهب فریسی و ختیکه ای تورا ره شنند او ره ریشخندی کد چراکه اونا پیسه دوست بود. ^{۱۵} عیسی دزوا گفت: "شمو د ظاهر خودن خو ره دیندار نشو میدید، مگم از باطن شمو خدا خبر دره. از خاطر ظاهر شمو، مردم دزشمو احترام مونه، مگم بدئید که چیزای که د نظر انسان ارزش دره، د نظر خدا ناپسند و حرام استه.

^{۱۶} تا زمان یحیی پیغمبر، تورات موسی و نوشته های انبیا رهنمای شمو بود، لیکن از زمان یحیی تا آلی ره خوش خبری آمدون پادشاهی خدا تبلیغ شده ری استه، و هر کس میخایه د زور داخل پادشاهی خدا شنه. ^{۱۷} مگم نابود شدون زمی و آسمو

آسوتر استه نِسَبَت دَزی که یک حرفِ تورات ناچَل شُنه.
 ۱۸ هر کسی که زَن خُو ره طلاق میدیه و زَن دیگه می‌گیره،
 او زناکار استه. و هر مَرِد که زَن طلاق شُدِه ره می‌گیره دَ
 حقیقت او ام زناکار استه.

مَثَلِ آدَمِ دَوْلَتْمَنَدِ وَ فَقِیرِ

۱۹ عیسی گفت: "یک آدمِ دَوْلَتْمَنَدِ بُود که کالای نرم و
 قیمتی مَپوشید و هر روز خُو ره دَ عیش و نوش و خوشی
 تیر مَوکد. ۲۰ همچنان یک فقیرِ دانه پُر و زخمی که نام شی
 ایلعازر بُود دَ دانِ درگه آدمِ دَوْلَتْمَنَدِ دراز کشیدد. ۲۱ و ایلعازر
 آرزو دشت که از تی بَخشی آدمِ دَوْلَتْمَنَدِ خود ره سیر کنه. و
 سگ ها آمده زخمای شی ره می‌لیسید.

۲۲ خُلاصه او مَرِدِ فقیر که فَوَت کد مَلایکه ها او ره دَ بهشت
 پیشِ ابراهیم بُرد. و آدمِ پیسه دار ام مُرد و مُردم او ره دَفن کد.
 ۲۳ مگم او دَ دوزخِ سخت دَ عذاب بُود. و ختیکه سر خُو ره باله
 کد از دُور ابراهیم ره دید که ایلعازر دَ پالوی شی ششته. ۲۴ و
 آدمِ پیسه‌دار گوی کده گفت: 'ای آته مه ابراهیم! دَزمه رحم
 کو و ایلعازر ره دَ اینجی رَبی کو تاکه یک ناخُن خُو ره دَ او

تَر کده دَ زِیون مه بَزَنه، ازی که ما دَ مَنے امزی آتِش زیاد دَ
 عذاب استم. ^{۲۵} مگم اِبْرَاهِیم دَزُو گُفت: 'بِچَه مه! دَ یاد خُو
 بَیرو که تُو دَ دَورانِ زندگی خُو هر چیزِی که می خاستی دشتی-
 مگم ایلعازر هیچ چیز نَدشت و دَ عذاب بُود. پس آلی او آسوده
 یه و تُو دَ عذاب استی. ^{۲۶} علاوه ازی یک خالی گاهِ کتِه مو
 ره از یکدیگه مو جُدا کده، و هیچ کس نمی تَنه از ای سُو دَ او
 سُو تیر شُنه، و از او سُو ای سُو تیر شُنه. ^{۲۷} آدم پیسه دار
 گُفت: 'ای آتِه مه اِبْرَاهِیم! پس خاهش مُونم که ایلعازر ره دَ
 خانه آتِه مه رِبی کنی، ^{۲۸} تا که پنج برار مره ازی جای رنج و
 عذاب خبردار کنه، و نَشُنه که اونا ام پس از مُردو دَ اینجی
 بیه. ^{۲۹} اِبْرَاهِیم دَزُو گُفت: 'نِوشته های مُوسی و اَنبیا باربار
 اونا ره از ای چیزا خبر دده. برارای تُو باید دَ تورای از وا هُوش
 خُو ره بگیریه. ^{۳۰} آدم پیسه دار جواب دده گُفت: 'ای آتِه مه
 اِبْرَاهِیم! اونا از اید نَمُوشه. مگم اگه یگو آدم از مُرده ها پیش
 ازوا رفته اونا ره خبردار کنه، اونا دَ او غَیت واقِعاً از گناه
 های خُو توبه مونه. ^{۳۱} اِبْرَاهِیم گُفت: 'اگه دَ تورای مُوسی
 و اَنبیا ی کرام خوب تَوَجُّه نکنه، حتی اگه کسی از مُرده ها
 زنده شُده پیش ازوا بوره، تورِه شی ره قَبول نَمونه. "'

بَخْشِش و اِيْمَان

۱ یک روز عیسیٰ دَ یارای خُو گُفت: "وَسَوَسَه هَمِيشه دَ اِنسان وِجود دره، مِگم وای دَ حالِ اُو کسی که دیگا ره دَ وَسَوَسَه مِیندزه! ۲ بلده اَزو بَهتر استه، که سنگِ کُنه آسیا ره دَ گردون شی اَندخته دَ چُقوری دریا پورته شنه، نِسبت دَزی که یکی از آدمای ساده ره گُمراه کنه. ۳ پس دَزی دَلیل اِحتیاط کُنید.

اگه کُدم برارِ اِیماندار خِیانت یا گُناه کنه، اُو ره نَصیحَت کُو. و اگه از خَطای خُو توبه کنه، پس اُو ره بُبخش. ۴ و اگه اُو روز هفت کَرَت دَزتو خِیانت کنه و هفت کَرَت پس آمده بُگه: 'خَطَا و گُناه مَره بُبخش،' پس اُو ره بُبخش."

۵ بِسَم جانِشینای مَولا عیسیٰ دَز شی گُفت: "اِیمان از مو ره قوی کُو."

۶ مَولا گُفت: "اگه اِیمان شُمو دَ اَندازه یک دانِه ریزگک مَوبود، می تَنِسَتید دَزی درختِ تُوَت اَمر کُنید که از جای خُو کنده شُدِه، دَ دریا سَوز شُنه، و درخت ام از اَید شُمو مَوشد."

مَثَلِ مَالِكِ وَ مَزْدُورِ

۷ وختیکه دیغو از قلبه کدویا از گوسپو چَرَندو دَ خانه پس میه، فوری دَ نان خوردو نَمی شینه. ^۸ آرباب شی دَزُو مُوگه: 'اَوَل کمر خُو ره بَسَته کده مَره خِذمت کُو: نان تیار کده بَیرو که ما بُوخوَرُم و اوچی کُنم. ازو بعد خود تُو بُوخور.' ^۹ وختیکه مزدور کارای خُو ره خلاص کنه، کس ازو شکرگذاری نَمونه. ^{۱۰} دَمزی صُورَت شَمو ام وختیکه امرِ خُدا ره اجرا کُنید اِنْتَظارِ تعریف و تَمجید ره نَدشته بَشید، لیکن قد خود خُو بُوگید: 'مُو بَنده های ناچیزِ خُدا استی که فقط وَظیفه خُو ره پوره کدی.'

مَرِدِ سَامِرِی شُکرگُذار

۱۱ وختیکه عیسیٰ دَ راهِ خُو سُون طرفِ اورُشَلیم رَبی بُود، او از بغلِ سَرخَدِ وَلایت جَلیلیه و سامره تیر مُوشد. ^{۱۲} او که طرفِ یکِ آغیلِ رَبی بُود ده نفرِ کولی از دَم رُوی شی میمَد. از خاطرِ مَریضی خُو اونا دُور ایسته شُدِه ^{۱۳} کوی کد: "آی مولا عیسیٰ، دَزمو رحم کُو!" ^{۱۴} عیسیٰ که اونا ره دید کُفت: "دَ حُضُورِ پیشوایونِ دینی

بورید و خود ره دزوا نیشو بیدید تاکه اونا تصدیق کنه که شمو پاک شدید.

د حال که اونا مورفت از مَرَضِ کولی جور و پاک شد. ^{۱۵} یکی ازوا وختیکه دید که جور شده، دَور خورد و قد صدای بلند خُدا ره حمد و شکر گفته پس سُون عیسی آمد، ^{۱۶} و خود ره پیش پای شی پورته کد و ازو شکرگذاری کد. ای آدم از قوم سامری بود.

^{۱۷} عیسی گفت: "اونا که جور شد، پوره ده نفر نَبوده؟ پس اُمونه نفرِ دیگه کجا استه؟" ^{۱۸} آیا بَعیرِ ازی نفرِ سامری که غیرِ یهودی استه، هیچ کسِ دیگه نَبود که پس بیه و از خُدا شکرگذاری کنه؟" ^{۱۹} و عیسی دَزو آدم گفت: "بال شو و بورو. ایمان تو، تو ره ازی مَرِیضی نجات دده."

پیش گوئی ظهورِ مَسیح

^{۲۰} یک روز بعضی از مردمِ فِرَقه مَذهَبِ فَرِیسی از عیسی پُرسان کد که "چی غیت پادشاهی خُدا شروع موشه؟" عیسی جواب دده گفت: "پادشاهی خُدا قد دیدون نِشانی ها شروع نَموشه. ^{۲۱} و مردم ام نَموگه که پادشاهی خُدا

اینجی استه ' یا ' د اُونجی استه '، چراکه د حقیقت خُدا د دِل
 های مردُم پادشاهی مُوکنه و دَمزی رقم پادشاهی خُدا د بَینِ
 شُمو وجود دره. " ۲۲ بعد ازو د یارای خُو گُفت: " اِیطور
 روزای سخت میه که آرزو مُونید و مُوگید 'کاشکه مو یک
 روز از پادشاهی اِبِنِ آدَم ره می دیدی. ' مگم شُمو دزی آرزوی
 خُو نمی رَسید. ۲۳ مردُم د زشُمو مُوگه که ' ای سُو تُوخ کُو! '
 یا ' اُو سُو تُوخ کُو، اِبِنِ آدَم آمده! ' مگم د توره ازوا باور نَکنید
 و د دُمبال ازوا نَرَوید، ۲۴ ازی که وختِ پس آمدونِ اِبِنِ آدَم
 مِثَلِ اِتَشک زدو استه که تمامِ اَسمو ره د یک دَم روشو مُونه.
 ۲۵ مگم پیش ازو لازمِ استه که اِبِنِ آدَم از دِستِ امزی نَسَل
 رَد شده رَنج و عذاب بِنگره. ۲۶ اَمو رقمِ که د زمانِ نوح رُخ
 دد، د زمانِ پس آمدونِ اِبِنِ آدَم ام اَمو رقمِ مُوشه. ۲۷ د زمانِ
 نوح مردُم پگ شی د عَیش و نوش و زَن و شوی گِرِفَتو بُود
 تا اُو روزِ که نوح داخلِ کِشتی شد و طوفان آمده تمام ره از
 بَین بُرد. ۲۸ د زمانِ لوط ام اَمو رقمِ بُود: مردُم د عَیش و
 نوش، خرید و فروش، کِشت و کار، و خانه جور کدو بُود.
 ۲۹ لیکن دَمزو روزِ که لوط از شارِ سَدوم بُرو بُر شد، اِتَش و
 سنگِ گوگرد از اَسمو بارید و تمام ره از بَین بُرد. ۳۰ اَره،

دَ وَخَتِ پَس اَمْدُونِ اِبْنِ اَدَمِ اَمِ اَمِی رَقْمِ اسْتَه.

^{۳۱} دَمَزُو رُوْزِ کَسِی کِه دَ بَلِے بَامِ بَشَه، اُو بَلْدِے گِرِفْتُونِ
 سَامَانِ خُو دَ خَانِه نَیَه، و کَسِی کِه دَ صَحْرَا بَشَه پَس دَ
 خَانِه نَرَوَه. ^{۳۲} دَ یَاَدِ خُو یَبْرِیْدِ کِه دَ سِرِ خَاتُونِ لُوطِ چِی
 اَمْد! * ^{۳۳} کَسِی کِه بِخَایَه زِنْدَگِی دُنْیَایِ خُو رِه نِگَاه
 کَنه، اُو جَانِ خُو رِه اَز دِسْتِ مِیْدِیَه. کَسِی کِه زِنْدَگِی خُو
 رِه اَز خَاطِرِ اَز مِه اَز دِسْتِ مِیْدِیَه، اُو صَاحِبِ زِنْدَگِی اَبْدِی
 مَوْشَه. ^{۳۴} دَزُو شَاو دُو نَفَرِ کِه پَالُو دَ پَالُو خَاو کَنه، یِک
 شِی دَ بَهِشْتِ بُرْدَه مَوْشَه و دِیْگِه شِی مَوْمَنَه. ** ^{۳۵} یَا
 دُو خَاتُونِ کِه مَشْغُولِ اَرْدِ کَدُو بَشَه: یِکِ شِی دَ بَهِشْتِ
 بُرْدَه مَوْشَه و دِیْگِه شِی مَوْمَنَه. ^{۳۶} و اَمِ دُو نَفَرِ کِه دَ
 زَمِی کَارِ مَوْمَنَه یِکِ شِی دَ بَهِشْتِ مَوْرَه، و دِیْگِه شِی
 مَوْمَنَه.

* ۱۷: ۳۲ ازی که خاتونِ لوطِ اَمْرِ خُدا رِه قَبُولِ نَکَدُد

اُو اَز بَیْنِ رَفْت.

** ۱۷: ۳۴ دِیْگِه شِی بَلْدِے جَزَا دَ رُوْزِ اَخِرْتِ مَوْمَنَه. (اَمِی

مَعْنِی اَمِچَنانِ دَ اَیَاتِ ۳۵ و ۳۶ اسْتَه.)

۳۷ یارای عیسیٰ از شی پُرسان کد: ”مولا، ای کارا د کُجا موشه؟“

عیسیٰ دَ مَثَلِ جواب دده گُفت: ”دَ هر جای که گُناه کار بَشه، دَ اُونجی قاضی میه و حُکْمِ جزا ره میدیه مِثَلِ جای که لاش بَشه، لاش خورا دَ اُونجی جَمِ موشه.“

مَثَلِ دَ باره یک بیوه زَن و قاضی بے انصاف

۱ عیسیٰ دَ یارای خویک مَثَلِ اُورد تاکه اونا تشویق شنه که همیشه دُعا کنه و ناامید نَشْنه. ۲ بِسْمِ اُو گُفت: ”دَ یک شار یک قاضی بے انصاف بُود که از خُدا نَمی تَرَسید و هیچ تَوَجُّه دَ مردُمِ ام نَدشت. ۳ یک خاتون بیوه ازو شار همیشه دَ پیش شی آمده موگُفت: ”حَقِ مَره از مُخالفِ مه گرفته دَزمه بَدی.“ ۴ قاضی تا یک وخت دَ داد شی نَرَسید. مگم بالآخره از دِست شی دَ تنگ آمد و خُن خُو گُفت: ”سِرِ ازی که ما از خُدا تَرَس ندرُم و باک از مردُمِ ندرُم، ۵ مگم ای خاتو بلده مه دَرِدِ سر شُده. بهتر استه که دَ داد شی بِرِسُمِ تاکه حَوصِلِه مَره دَ آخر نَرَسنه.“ ۶ بعد از اُو مولا عیسیٰ

گفت: "خوب فکر خور و بگیرید که ای قاضی بے انصاف چی مَوگه! ^۷ پس اگه ای رقم آدم بے انصاف راضی شنه که د دادِ مردُم برسه، آیا خُدا د دادِ بنده های خُو که شاو و روز دُعا مونه، نه می رسه؟ آیا خُدا د کومک کدو د بنده های خُو دیر مونه؟ ^۸ یقین کنید که خُدا زود د دادِ ازوا میرسه. مگم سوال اینی استه که د وختِ پس آمدونِ ابنِ آدم د ای دُنیا، آیا ایطور آدمای ایماندار پیدا موشه که از دربارِ خُدا ناامید نبشه؟

مَثَلِ دُعایِ آدمِ فریسی و یک جزیه گیر

^۹ بعد ازو عیسی ای مَثَل ره د کسای گفت که د پرهیزگاری خُو افتخار کده خود ره صادق می دَنست و دیگا ره پست حساب مَوکد: ^{۱۰} "دو نفر د خانه خُدا رفت که عبادت کنه. یک شی از فرقه فریسی و دیگه شی یک جزیه گیر بود. ^{۱۱} آدم فریسی تنهای خُو دُعا کده گفت: 'ای خُدا، تو ره شکر مونم که ما مثل دیگه مردُم آلی حریص، ظالم، و زناکار نیم، و ام مثل امزی جزیه گیر نیم. ^{۱۲} د هفتَه دُو دفعه روزه می گیرم و عشرِ فایده خُو ره ام میدم.'

^{۱۳} مگم جزیه گیر دُور ایسته بود و د وختِ دُعا، حتی جرئت

نَکد که از خِجالتی سر خُو ره باله کنه، بلکه دَ سینه خُو زده گُفت: 'خُدايا، دَزمه گناه کار رحم کُو!' ^{۱۴} ما دَزشمو مُوگم که ای آدمِ جَزیه گیر نِسبت دَ آدمِ فَریسی زودتر بَخشیده شده و دل پاک دَ خانه موره. هر کسی که خود ره بزرگ نشو میدیه او خوار و ذلیل موشه و کسی که خود ره خوار و ذلیل نشو میدیه او سربلند موشه."

عیسی بچکیچای ریزه ره دوست دره

^{۱۵} یک روز، چند نفر بچکیچای ریزه خُو ره دَ پیشِ عیسی اُورد تاکه دَ سرِ ازوا دِست کشیده دُعای نیک کنه. مگم وختیکه یارای شی اونا ره دید، اونا آته آبه بچکیچا ره سرزنش کد. ^{۱۶} لیکن عیسی بچکیچا ره دَ پیشِ خُو کوی کده دَ یارای خُو گُفت: "بیلید که بچکیچا دَ پیشِ مه بیه؛ اونا ره منع نکنید، چراکه او کسای دَ پادشاهی خُدا شَریک شده میتنه که مثلِ امزی بچکیچا آلی خوش باور بشه. ^{۱۷} ما دَزشمو مُوگم: کسی که مثلِ بچکیچا آلی پادشاهی خُدا ره قبول نکنه، او هرگز دَ پادشاهی خُدا داخل شده نمی‌تنه."

آدم سرمایه‌دار و زندگی ابدی

۱۸ پس یکی از ریش سفیدای قوم یهود از عیسی پرسان کرد: "آی اُستادِ خوب! ما چی کار کنُم که صاحبِ زندگی ابدی شُنُم؟" ۱۹ عیسی ازو پرسان کرد: "چی دلیل دری که مره 'خوب' مَوگی؟ فقط خُدا خوب استه و بَس. ۲۰ مگم خود تُو احکامِ تورات ره میدنی که مَوگه: 'زنا نکو، قتل نکو، دُزی نکو، دروغ نگوی، د آته و آبه خُو احترام کو." ۲۱ او آدم جواب دده گُفت: "از ریزه‌گی تا آلی اونا ره عملی مُونم."

۲۲ عیسی گُفت: "تا آلی یک چیز تُو کم استه: هر خیل که دری سَودا کو و پیسِه شی ره دَ فقیرا بدی تاکه توشه راه اِخِرَت تُو شنه! بعد ازو بیا و مره پیروی کو!" ۲۳ وختیکه ای توره ره شنید او دِق شد ازی که غدر دَولتمند بود. ۲۴ مگم عیسی که او ره دِق دید گُفت: "چقس سخت استه که آدم دَولتمند دَ خُدا خدمت کنه و دَ بهشت بوره! ۲۵ تیر شُدون اُشتر از سُلَاح سبزو آسوتر استه نسبت از داخل شُدون آدم دَولتمند دَ پادشاهی خُدا!" ۲۶ کسای که ای توره ره شنید گُفت: "اگه

ای رقم استه، کی می تنه نجات پیدا کنه؟“
 ۲۷ مگم عیسیٰ گفت: ”خدا می تنه او کاری ره انجام بدیه
 که بلده انسان غیر ممکن استه!“
 ۲۸ پطرس گفت: ”مو خانه و زندگی خو ره ایله کده تو ره
 پیروی مونی. دزمو چی میرسه؟“
 ۲۹ عیسیٰ جواب دد: ”هر کسی که از خاطر پادشاهی خدا
 خانه، خاتو، اولاد، برار، آته و آبه خو ره ایله کنه، ۳۰ دزمی
 دنیا چندین برابر دزو عوض دده موشه و د آخرت ام صاحب
 زندگی ابدی موشه.“

سومنه پیش گوئی عیسیٰ د باره مرگ و قیام خو

۳۱ بعد ازو عیسیٰ دوازه یارای خو ره د پیش خو طلب کده
 دزوا گفت: ”شمو میدنید که مو سون اورشلیم ری استی.
 وختیکه د اونجی میرسی تمام پیش گوئی های که از انبیا د
 باره ابن آدم نوشته شده، پوره موشه. ۳۲ او د دست غیر یهودیا
 دده موشه تاکه دزوریش خندی و به احترامی کنه. اونا د روی
 شی تف مونه، ۳۳ او ره شلاق میزنه و آخرکار او ره موکشه.“

مگم او د روزِ سوّم پس زنده موشه! " ۳۴ و یارای شی هیچ توره شی ره نفامید، ازی که از فامیدونِ ازوا خارج بود.

شفای فقیر کور

۳۵ وختیکه عیسی د نزدیکِ شارِ اریحا رسید، د بغلِ راه یک آدم کور شسته بود و گدای موكد. ۳۶ او که آوازِ پای مردّم ره شنده پُرسان کد: "چی گپ استه؟"

۳۷ بعضی ها دزو گُفت: "عیسای ناصره تیر موشه." ۳۸ و او چیغ زده گُفت: "آی عیسی، وارثِ پادشاهی داود، دزمه رحم کو!"

۳۹ مردّمای که پیشِ پیشِ راه مورفت د سر شی قار شده گُفت که "دان خوره بگیر." مگم او آدم کور آواز خوره دو چند بلند کده چیغ میزد: "وارثِ پادشاهی داود! دزمه رحم کو!"

۴۰ عیسی ایسته شده امر کد: "او ره پیش مه بیرید." او ره که پیش شی آورد عیسی ازو پُرسان کد: ۴۱ "از مه چی میخایی؟"

آدم کور جواب دد: "مولا، ما می خایم که پینا شئم."

۴۲ عیسی گُفت: "پینا شو! ایمان تو، تو ره شفا دد."

۴۳ فوراً او پینا شد و خدا ره شکر کده د دُمبالِ عیسی ریی شد. وختیکه مردم ای کار ره دید پگ شی خدا ره حمد و ثنا گُفت.

زکای جزیه گیر

۱۹ عیسی داخل شارِ اریحا شد، و از اُونجی تیر موشد. ۲ د اُونجی یک آدم د نام زکای بود. او رئیس مالیه گیرا بود و غدر پیسه دشت. ۳ او می خاست که عیسی ره بنگره، مگم از خاطرِ که بییه شی کوتاه بود از قدِ جمعیت ننتست او ره بنگره. ۴ دزی دلیل او پیش دَویده د یک درختِ آنجیر باله شد که او ره توخ کنه ازیکه عیسی از اُونجی تیر موشد.

۵ وختیکه عیسی نزدیکِ درخت رسید د باله توخ کد و نام شی ره گرفته کوی کد: "زکای، از درخت زود تا شو و بیا، ازی که امروز می خایم د خانه تو مهمو شئم!" زکای زود تا آمده د خوشی و شادی عیسی ره د خانه خو بُرد. ۷ وختیکه مردم او چیزا ره دید، غرغر کده گُفت: "او د خانه یک گناه کار و بدنام مهمو شده!"

۸ مگم زکی دَ حُضُورِ مَولا عیسیٰ ایسته شُدِه کُفت: "مَولا، آلی نییم دارای خوره دَ غریبا موبخشم و اگه از کسی زیاد گرفته بشم، چار چند شی ره پس میدم."

۹ عیسیٰ دَزُو کُفت: "امروز تو و خانواده تو از گناه های خُو نجات پیدا کدیدی، چراکه تو ام از اولاده ابراهیم استی و ایمان آوردی." ۱۰ و ابنِ آدم آمده تاکه گمراه شده ها ره پیدا کنه و اونا ره از گناه های شی نجات بده.

یک مثل دَ باره مَسیح و پادشاهی آینده شی

۱۱ عیسیٰ دَ اورشلیم نزدیک موشد. زیاد مردم فکر موكد که پادشاهی خدا قد رسیدون مَولا عیسیٰ دَ اورشلیم دَرُو شروع موشه. ازی خاطر او بلده مردم یک مثل آورد که امو فکرای بے جای دَ باره زود آمدون پادشاهی مَسیح ره، از وا دور کنه:

۱۲ "یک آدم پدرکده و خوب سفر دُور دراز دَ پیشِ شهنشاه کد تاکه پادشاه مَلک خُو مقرر شده پس دَ جای خُو پادشاهی کنه. ۱۳ پیش از رفتون خُو، ده نفر از نوکرای خُو ره پیش خُو کوی کد و دَزُوا ده سیکه طَلا دده کُفت: 'تا پس آمدون

از مه سر امزی پیسه کار کنید. ^{۱۴} لیکن مردم امزی مُلک او ره خوش نداشت و اونا ایلچییای خوره از پُشت شی ربی کد تا که دَ شهنشاہ بُگه که 'مونه می خاهی که او آدم دَ سر از مو پادشاهی کنه.'

^{۱۵} آخرکار او آدم پادشاه مُقرر شد و چند دیر بعد بلدے پادشاهی کدو پس آمده نوکرای خوره پیش خو طلب کده تا که بنگره که اونا سر پیسه شی چقس فایده کده. ^{۱۶} اولنه نفر آمده گفت که 'اعلیحضرت صاحب! پیسه شمو ده چند فایده کده.' ^{۱۷} پادشاه دزو گفت: 'آفرین، تو نوکر خوبی استی! ازی که دَ کار و مسوءلیت کم که دزتو ددم، راست و صادق بودی، ما توره حکمران ده شار مُقرر مونم.' ^{۱۸} دومنه نوکر آمده گفت که 'اعلیحضرت صاحب! پیسه شمو پنج چند فایده کده.' ^{۱۹} پادشاه دزو گفت: 'بسیار خوب! توره حکمران پنج شار تعین مونم.'

^{۲۰} پس نفر سومنه آمده گفت: 'اعلیحضرت صاحب! اینه پیسه شمو که ما از ترس دَ یک خلطه نگاه کردیم، ^{۲۱} ازیکه می دنستم که شمو یک آدم سخت گیر استید و نا کشت کده دزو مونیید و از سرمایہ نا ایشته فایده می گیرید.' ^{۲۲} پادشاه او

ره سرزنش کده گُفت: 'آی غلامِ بَد! تُو قد ازی توره های خُو خود ره مَلامَت کدی. تُو که موفامیدی که ما ایقس سختگیر استم، نا ایشته می گیرم و نا کِشت کده دِرَو مُونم، ^{۲۳} به چی پیسه مَره دَ سُو د نَددی تا دَ وختِ پس آمدون مه، کم از کم فایده شی ره می گرفتُم؟'

^{۲۴} بعد ازُو دَ حاضِرَا گُفت: 'پیسه ره ازُو آدم پس بگیری و دَزُو آدمی بیدید که ده سِکه دره. ^{۲۵} اونا گُفت: 'صاحب! او خُو ده سِکه دره!' ^{۲۶} پادشاه جواب دد: 'اَره، ای حقیقت استه: اونا ی که زیاد دره، دَزوا زیادتر دده موشه و اونا ی که فایده نَکده حتی سرمایِه که دَزشی دده شُدِه بُو د ام از شی گرفته موشه. ^{۲۷} و آلی دُشمنوی مه که نَمی خاست که ما پادشاه ازوا شُنم، اونا ره دَ پیش مه بیری د تاکه دَ حُضورِ از مه کُشته شنه!''

داخلِ شُدونِ عیسی دَ شارِ اورشلیم

^{۲۸} بعد از گُفتونِ ای مَثَل، عیسی پیش پیش پیرِوای خُو سُون شارِ اورشلیم رَبی شُد. ^{۲۹} وختیکه دَ آغیلای 'بیتِ فاجی' و 'بیتِ عنیا' نَزدیکِ کوهِ زیتون رسید، دُو نفر از

یارای خُو ره پیش رَی کده ^{۳۰} دَزوا گُفت: ”دَمزی آغیل رُوی دَ رُوی بورید. وختیکه دَ اُونجی داخل شُدید یک داغو ره مینگرید که دَ اُونجی بسته یه و تا آلی هیچ کس اُو ره سوار نَشده. اُو ره واز کده بَیرید. ^{۳۱} اگه کس پُرسان کنه که ’ای ره چی مُونید؟‘ فقط دَزو بَگید که ’مولا ای ره کار دره.’“

^{۳۲} امو دُو نفر رفت و امو رقمی که عیسی گُفتد، داغو ره پیدا کد. ^{۳۳} وختیکه اُو ره واز مَوکد صاحبای شی پُرسان کد: ”چی مُونید؟ چرا داغو ره واز مُونید؟“ ^{۳۴} یارای عیسی جواب دد: ”مولا ای ره کار دره.“ ^{۳۵} پس اونا داغو ره دَ پیش عیسی اُورد و کالای خُو ره بلے شی اَندخت تاکه عیسی سوار شنه. ^{۳۶} و اُو رَی شد و مردم دَ احترام شی کالای خُو ره دَ راه شی اوار مَوکد.

^{۳۷} وختیکه دَ سر شیوگی کوه زَبَتون یعنی نَزدیکِ شارِ اورشَلیم رسید، جمعیتِ زیادِ پیرِوای شی از خوشی چِیغ زده خُدا ره شکر مَوگُفت ازیکه عیسی مُعجزه و کارهای عَجیبی دَزوا نِشو دَدَد. ^{۳۸} اونا مَوگُفت:

”خَیر و برکت دَمزُو پادشاهِ که دَ نامِ خُداوند میه!

صَلْح و سَلَامَتِي دَ عَالَمِ بِالَا بَشَه
و عَظْمَت و بَزْرُگِي دَ خُدَايِ كِه صَا حِبِ آسْمُونَا و زِمِي
اَسْتَه!

۳۹ پس بعضی از مردمِ فِرْقَه مَذْهَبِ فَرِیْسِي كِه دَ بَيْنِ جَمْعِيَّت
بُود از ترسِ حُكُومَتِ رُومِي دَ عِيسِي كُفْت: "اَسْتَاد، پَيْرَوَايِ
خُورَه سِرَزَنَش كُو كِه اِي رَقْمِ چِيْزَا نَكُوِيَه!"
۴۰ عِيسِي جَوَابِ دَد: "اَكِه اُونَا چُپ شُنَه حَتِي سَنگَايِ لَبِ
رَاهِ مِثْلِ پَيْرَوَايِ مِه آوَازِ خُوشِي بِالَه مُونَه!"

۴۱ وَخْتِيَكِه عِيسِي نَزْدِيكِ دَ اَوْرُشَلِيمِ شُد و شَارِ رَه دِيْدِ دَ
وَوِيْ كَدُوشُد ۴۲ وَ كُفْت: "وَايِ اَوْرُشَلِيمِ، كَاشَكِه مُوْفَا مِيْدِي
كِه صَلْح و سَلَامَتِي چِطُورِ مِيَه! مِگَمِ اَلِي اِي چِيْزَا رَه دِيْدِه
نَمِيْتَنِي. ۴۳ اَزِي خَا طِرِ رُوزَايِ مِيَه كِه دُشْمُونَايِ تُو دَ گِرْدَا گِرْدِ
دِيْوَالَايِ تُو سَنگَرِ جُورِ كَدِه تُو رَه مُحَا صِرَه مُونَه. ۴۴ اُونَا
تُو رَه دَ خَا كِ و خُونِ بَرَابَرِ مُونَه و حَتِي نَمِيْلَه كِه سَنگِ
بَلَه سَنگِ بَا قِي بُمْنَه، مِگَمِ تَمَامِ چِيْزَايِ تُو رَه زَبِرِ و زَبِرِ
مُونَه. اَيْنِي چِيْزَا مِيَه چِرَا كِه فُرْصَتِ نِجَاتِ رَه اَزِ طَرَفِ خُدَا
رَدِ كَدَه!"

بُر کدونِ سَوداگرا از خانِه خُدا

۴۵ بعد ازو عیسیٰ داخلِ خانِه خُدا شد و کسای ره بُر کد که دَ اُونجی مَشغُولِ سَودا کدو بُود ۴۶ و گُفت: "دَ کلامِ خُدا نِوِشته شُدِه که خانِه مه جای عِبادتِ استه، 'مگم شُمو او ره خانِه دُزا جور کدید!"

۴۷ ازو بعد عیسیٰ هر روز دَ خانِه خُدا مَرُدُم ره تَبْلِیغِ مُوکد، مگم پیشوايونِ بُزرگ، عُلمایِ دِینی و ریش سفیدونِ قَومِ یَهُودِی دَ فُرَصَتِ ازو وخت می گشت که او ره از بَینِ بُبره. ۴۸ مگم راهی پَیدا نَتَنَسْت چراکه مَرُدُم دَ گِردِ ازو جَم مَوشُد و از خَاطِرِ توراى شى خود ره دَزُو چَسپَنَدُد.

قُدرت و اِختِیاراتِ عِیسیٰ

۲۰. ۱ یک روز که عیسیٰ دَ خانِه خُدا مَرُدُم ره تَبْلِیغِ مُوکد و خوش خبری ره دَزُوا اِعلانِ مُوکد، پیشوايونِ بُزرگ، عُلمایِ دِینی و ریش سفیدونِ یَهُودِی دَ پیشِ شى آمد ۲ و پُرسان کد: "دَ اِجازَه کِی امی کارا ره مُوکنی؟"

۳ اُو جواب دد: "پیش ازی که جوابِ شُمو ره بَدُم میخایم
 که از شُمو یک سوال کنم: ۴ آیا خُدا یَحییٰ پیغمبر ره اختیار
 دد که مردُم ره غُسلِ تعمیدِ بَدیه، یا که کُدمِ اِنسان؟" ۵ اونا
 د ای باره قد یکدیگه خُو مَشوره کده د بَین خُو گُفت: "اگه
 بُگی 'خُدا اُو ره رَبی کده بُود،' خود ره د دَام اَندختے، چراکه
 پُرسان مونه: 'پس چرا توره یَحییٰ ره قَبول نَکدید؟' ۶ و
 اگه بُگی که 'خُدا اُو ره رَبی نَکده بُود،' مردُم مو ره سنگ
 سار مونه، ازیکه اونا یَحییٰ ره پیغمبرِ خُدا میدنه." ۷ دزی
 حِساب اونا جواب دد: "مو نَمیدنی."
 ۸ عیسیٰ گُفت: "پس ما ام دَز شُمو نَموگُم که د کُدمِ اختیار
 امی کارا ره مَوکنم."

مَثَلِ باغوان های ظالم

۹ بعد ازو عیسیٰ یک مَثَل د مردُم گُفت: "یک آدم باغِ
 اَنگور جور کد و اُو ره د چند نفر د باغوانی دد و خود شی زیاد
 وخت د یک سر زمینِ دیگه رفت. ۱۰ د فصلِ اَنگور اُو مزدور
 خُو ره رَبی کد تاکه حَق خُو ره از باغ بَگیره. مگم باغوانا اُو
 ره زده دِستِ خالی رَبی کد. ۱۱ پس صاحبِ باغ نفرِ دیگه

خُو ره رَیِ کد. مگم باغوانا اُو ره ام زَدَه، بے عَزَّت کده دِسْتِ خالی رَیِ کد. ^{۱۲} پس صَاحِبِ باغِ سِوَمَنه نفر خُو ره رَیِ کد. اُو ره ام زَدَه و زَخمی کده از باغ بُرو کد. ^{۱۳} صَاحِبِ باغِ قَدِ خود خُو گُفْت: 'آلی چی کار کُنم؟ خو، آلی فامیدم که چی کار کُنم! ایمدفعه بچّه خُو ره رَیِ مُونم که اُو از تمام کده دَزمه نَزْدیک و دوست استه. حتمی اونا دَزُو اِحترام مونه!' ^{۱۴} وختیکه باغوانا بچّه شی ره دید اونا دَ بَینِ خُو مَشَوَره کده گُفْت: 'اونه، وارث شی آمده. بیید که اُو ره بُکُشی تاکه باغِ دَ خُو دُن مو بَرَسه!' ^{۱۵} پس اُو ره از باغ بُر کده کُشت. آلی دَ نَظَرِ شُمُو صَاحِبِ باغِ قَدِ ازوا چی کار مونه؟ ^{۱۶} اُو میه و تمام باغوانا ره مُوکُشه و باغِ ره دَ دِیگه نفراتسَلیم مونه."

وختیکه مردُم ای تورا ره شند و فامید که عیسی ای مثل ره دَ سرِ از وا زَدَه، اونا گُفْت: "خدا نکنه!" ^{۱۷} عیسی سُونِ ازوا توخ کده گُفْت: "پس مَقْصَدِ کلامِ خدا چی استه که مُوگه:

'سنگی ره که اُستاها دُور اَندخت

سنگِ تادُوِ خانه جور شُد.'

أَصْلًا، أُمُو سَنَگِ تَادُو، مِثْلِ بَیْجِه صَاحِبِ بَاغٍ وَ مِثْلِ اِنْتِخَابِ
شُدِه خُدَا اِسْتِه. ^{۱۸} هَر کَسِی کِه دَ بَلِے اَزُو سَنَگِ بُفْتِه اَوگَار
مُوشِه. اگِه اُو سَنَگِ دَ بَلِے یِگُو کَسِ بُفْتِه اُو رِه جَو جَو
مُونِه!

^{۱۹} وَخْتِیکِه پِیشَوایُونِ بَزُرگِ وَ عُلْمَایِ یَهُودِی اِی مَثَلِ رِه
شِنْد، اُونَا خَاسْت کِه اُمُونَجِی اُو رِه دِسْتِ گِیرِ کَنه اَزِی کِه
فَاْمِیدِ کِه اِی مَثَلِ رِه دَ بَارِه اَزْمُو گُفْتِه. مِگَم اُونَا اَز تَرَسِ
مَرْدُمِ اِی کَارِه نَتَنِسْت.

جوابِ عاقلانه

^{۲۰} دَزِی حِسَابِ اُونَا کُوشِشِ مُوکِدِ کِه اَز تِورایِ خُودِ عِیْسِی
بَلَدِے گِرِفْتَارِی شِی یِکِ دَلِیلِ پِیدَا کَدِه اُو رِه دَ حُکْمَرَانِ رُومِی
تَسْلِیمِ کَنه کِه اُو عِیْسِی رِه جَزَا بَدِیِه. دَمَزِی مَقْصَدِ چِنْدِ نَفَرِ
جَا سُوَسِ رِه دَ پِیشِ اَزُو رِیِی کَدِ کِه اُونَا خُودِ رِه دِیْنَدَارِ مَعْرِفِی
کَنه. ^{۲۱} اُونَا دَزُو گُفْت: "اُسْتَاد، مَو مِیْدَنِی، هَر چِیزِی کِه تُو
مُوگِی رَاسْتِ وَ دَرُوسْتِ اِسْتِه وَ تُو طَرَفِ دَارِ هِیچِ کَسِ نِیْسْتِی.
دَ حَقِیْقَتِ مَرْدُمِ رِه تُو دَ رَاهِ خُدَا هِدَايْتِ مُونِی. ^{۲۲} اَیَا مُطَابِقِ
شَرِیْعَتِ مُوسِی دَزْمُو جَايزِ اِسْتِه کِه دَ اَمِیْرَاطُورِ رُومِ مَالِیِه بَدِی،

یا نہ؟“

۲۳ لیکن عیسیٰ کہ مکر و حیلہ ازوا رہ فامید گُفت:

۲۴ ”مَرہ یک سکہ نشو بَدید۔ نقش و نام کی دَ رُوی شی استہ؟“

اونا جواب دد: ”از امپراطورِ روم۔“ ۲۵ عیسیٰ گُفت:

”حَقِ امپراطورِ رہ دَ امپراطورِ بَدید، و حَقِ خُدا رہ دَ خُدا بَدید!“

۲۶ ازی کہ اونا نَتَنست اُو رہ پیشِ مردُم دَ تورای شی مَلامت کنہ، اونا خيرو شدہ چُپ مند۔

بحث دَ بارہ قیامت

۲۷ بعد ازو یک تعدادِ مردُم از فرِقہ مَذہبِ صَدوقی پیشِ

عیسیٰ آمد۔ اونا عقیدہ دشت کہ مرگِ آخِرِ زندگیِ انسان استہ

و هیچ قیامتِ نَمیہ۔ اونا گُفت: ۲۸ ”اُستاد!“ مُوسیٰ دَ تورات

بلدے از مو نِوشتہ کدہ کہ اگہ یک مرد بے اولاد بُمَرہ، برارشی

باید زَن شی رہ بَگیرہ و اولادای از امزُو زَن برارِ مُردہ شی وارثِ

برارِ مُردہ حسابِ مُوشہ۔“ ۲۹ پس اونا ای مَثَل رہ پیش کدہ

گُفت: ”یک زمانِ هفت برارِ بُوَد۔ برارِ کتہ زَن گرفت و بے اولاد

مُرد۔ ۳۰ برارِ دوّم مُطابقِ کُفّته تورات زَنِ برارِ فَوْتِ کده خُو
 ره گرفت۔ لیکن او ام بے اولاد فَوْتِ کد۔ ۳۱ دزی ترتیب تا
 برارِ هفتم یک از پشتِ دیگه خُو او زَنِ ره گرفت و دزی رقم
 تمام برارِا بے اولاد مُرد۔ ۳۲ خلاصه، او خاتونِ بیوه ام مُرد۔
 ۳۳ آلی سوال مو اینی استه: ازی که تمام برارِا او ره گرفتد،
 دَ روزِ قیامتِ او خاتونِ کُدم ازوا موشه؟

۳۴ عیسیٰ جواب دد: ”زَنِ گرفتو و شوی کدو دَ ای دُنیا
 استه۔ ۳۵ مگم کسای که لایق ازی ره دره که از مُرده ها دُوباره
 زنده شُده دَ بهشت بوره اونا زَنِ نمی گیره و شوی نموکنه۔
 ۳۶ اونا دَ او دُنیا مِثلِ ملایکه و مالِ خُدا استه که اونا نمومره
 چراکه خُدا دزوا زندگی ابدی میدیه۔ ۳۷ مگم دَ باره سوالِ
 اصلی شمو، یعنی که ’قیامتِ استه یا نه‘ موسیٰ پیغمبر دَ
 کتابِ تورات دَ سُوره ’بُتّه سوزان‘ نوشته و ثابت کده که
 قیامتِ استه۔ خداوند دَ اونجی موسیٰ ره کوی کده گفت: ’ما
 خُدا ی ابراهیم، اسحاق، و یعقوب استم۔‘ ۳۸ اگرچه اونا ازی
 دُنیا رفته لیکن دَ نَظَرِ خُدا اونا زنده یه۔ پس ازی فامیده موشه
 که او خُدا ی مردُمای زنده یه، نه از مردُمای مُرده۔“

۳۹ چند نفر از علمای یهودی گفت: ”اُستاد، غدر خوب

جواب ددی! " ۴۰ و ازوبعد دیگه کس جرئت نتست که سوال کنه.

۴۱ مگم عیسی ازوا یک سوال کد: " به چی مردم موگه که مسیح نجات دهنده از طرف خدا اولاده داود پادشاه استه؟ " ۴۲ داود خود شی د کتاب زبور د باره مسیح نوشته کده: ' خداوند د مولای مه گفت:

" د دست راست مه بشی،

۴۳ تا دشمنوی تو ره زیر پای تو بندزم. "

۴۴ د حال که داود خود شی مسیح ره مولای خو موگه، چطور می تنه که مسیح فقط اولاده شی بشه و دیگه هیچ اهمیّت و مقام ندشته بشه؟ "

ریاکاری

۴۵ د حالیکه جمعیت مردم دزو گوش موکد، روی خو ره سون یارای خو دور دده گفت: ۴۶ " ازی علمای ریاکار دوری کنید! اونا خوش دره که قد قباهای دراز دراز از کوچه و بازار تیر شنه تاکه مردم دزوا احترام کنه. و چقس خوش دره که د مجلس های مذهبی و مهمانی ها د جای معتبر بشنه! ۴۷ اونا

دُعا های دُورمه دراز مُونه دَ حالیکه هُوش و فِکر شی دَزی
استه که چی رقم صاحبِ مالِ بیوه زَن ها شُنه. دَزی حِسَاب
جزای ازوا دَ روز قِیامتِ غدر سخت استه.

هَدِیه بیوه زَن فقییر

۲۱ عیسیٰ سر خُوره بال کده دید که پیسه دارا
خیرات خُوره دَ صَندوقِ بَیتِ المالِ میندزه. ^۲ دَمزُو
غَیت یک بیوه زَن غَریب ام آمد و دُو قِیرو دَ صَندوقِ اَندخت.
^۳ عیسیٰ گُفت: "دَ واقعیت، ای بیوه زَن فقییر از تمام کده
زیادتر اَندخت، ^۴ ازی خاطر که اونا یک حِصّه کم ره دده که
اِحْتِیاج ندره، دَ حالیکه ای بیوه زَن فقییر اُموقسِ که دشت
دد."

خرابی خانِه خُدا و بلا های اَخرِ زمان

^۵ بعضی کسا خانِه خُدا ره تعریف مُوکد که سنگای قشنگ
و چیزای وَقَف شده او ره چِقَس مَقْبُول جور کده.
^۶ مگم عیسیٰ گُفت: "یک روز مِیرسه که تمام چیزای ره
که دَ اینجی مینگرید خراب و بیرو مُوشه و سنگ بله سنگ

باقی نَمُومنه.

۷ اونا ازو پُرسان کده گُفت: "اُستاد، ای واقعه‌ها چی وخت

مُوشه؟ و نشانی شروع شُدونِ از ای واقعه‌ها چی استه؟"

۸ عیسی دَ جوابِ ازوا گُفت: "احتیاط کُنید که یگو کس

شُمو ره گمراه نَه کنه! چراکه غدر کسا میه و دعوا مُونه

که او مَسیح استه و مُوگه که 'دُنیا دَ آخِر رسیده.' مگم باور

نکنید! ۹ وختیکه خبرِ جنگ‌ها و شورش‌ها ره می‌شنوید

تَرس نَه خورید. لازمی استه که ای رقم واقعه‌ها رُخ بدیه؛

ای دَزی معنا نیه که دُنیا دَ آخِر رسیده."

۱۰ و توره خُو ره ادامه دد: "قوما و مَمَلکت‌ها دَ ضِد

یک دیگه خُو جنگ مُونه. ۱۱ زلزله‌های سخت میه و دَ غدر

جای‌ها ناجوری‌های خَطَرناک تیت مُوشه. قَحطی‌ها میه و دَ

آسمو چیزای عجیب و وَحشتناک دیده مُوشه. ۱۲ مگم پیش

از تمامِ ازی واقعه‌ها مردُم شُمو ره گرفتار کده آزار و شِکَنجه

میدیه. شُمو ره از خاطرِ نامِ ازمه دَ شورای عِبادت‌خانه‌ها

تَسْلیم مُونه، دَ بَندی‌خانه‌ها میندزه و دَ حُضُورِ پادشاه‌ها و

حُکمرانا مُوبره. ۱۳ مگم ای فُرصتی استه که شُمو ایمان و

عقیده خُو ره دَزوا بَگید. ۱۴ پس دَزی فکر نَبشید که چی رقم

از خود خُو دِفَاع کُنید، ^{۱۵} چراکه ما اوقس قُدْرَتِ بِيان و تَبْلِيغِ رِه دَز شُمُو مِيْدُم، که هیچ کس از مُخَالِفِيْنَ شُمُو تَابِ جَوَابِ کُفتو و اِستادگي دَ مُقَابِلِ شُمُو نَدشته بَشَه. ^{۱۶} حَتّٰى آتَه، آبَه، پَرارَا، خِيْشَا و دُوستايِ شُمُو، شُمُو رِه دَ دُشْمَنُو تَسْلِيْمِ مُونَه و بَعْضِيْ هَايِ شُمُو کُشته مُوْشِيْد. ^{۱۷} و شُمُو که پِيْرُو از مَه اسْتِيْد، مَرْدُم از شُمُو رُوِي گَرْدُو مُوْشَه. ^{۱۸} مِگَم يِک تَارِ مُوِي از سَر شُمُو ضَايِع نَه مُوْشَه. ^{۱۹} اگَه تا آخِرِ صَبْر و حَوْصِلَه کُنِيْد، زِنْدَگِي اَبَدِي رِه حَاصِلِ مُونِيْد.

پيش گوئی دَ باره تباھی شارِ اورشليم

^{۲۰} "مِگَم وَخْتِيْکَه مِيْنِگَرِيْد که اورشليم دَ مُحَاصِرَه لَشْکَرِ دُشْمُو اسْتَه بَدَنِيْد که وَخْتِ تَبَاھِي شِي رَسِيْدَه. ^{۲۱} اُو غِيْتِ مَرْدُم مَنَطَقَه يَهُودِيَه بَايْد دَ کُوه دُتَا کَنَه. مَرْدُمَايِ شَارِ اورشليم بَايْد بُوْر شَنَه و کَسَايِ که دَ اطْرَافِ اسْتَه دَ شَارِ دَاخِلِ نَشَنَه. ^{۲۲} اُو غِيْتِ وَخْتِ جَزَا اسْتَه و تَمَامِ تُوْرَايِ اَنْبِيَا دَ اُو رُوْزَا پُوْرَه مُوْشَه. ^{۲۳} وَايِ دَ حَالِ اُو خَاْتُونُوِي که دَمَزُو وَخْتِ حَامِلَه اسْتَه يَا که نَلِغِه شِيْرخُور دَشْتَه بَشَه، اَزِي که قَار و غَضَبِ خُدا دَ سَرِ مَرْدُمِ يَهُودِي مِيَه و اُونَا دُجَارِ مُصِيْبَتِ سَخْتِ مُوْشَه. ^{۲۴} اُونَا

دَ دَمِ شَمَشِيرِ مُوفْتِه يَا اِيْ كِه اَسِيْر شُدِه دَ دِيْگِه كِشَوْرَا بُرْدِه مُوشِه. تا زمانِيْكِه حُكْمْرَانِيْ غَيْرِ يَهُودِيَا دَ اَخِرِ نَرَسِه اورُشَلِيْمِ پاي مال شُدِه مورِه.

پس آمدونِ مَسِيْحِ

^{۲۵} بعد ازو نشانی های عجیب دَ اَفْتَو، ماه و ستاره ها ظاهر مُوشِه. و دَ رُوی زِمِي مِلْتِها از صدای مَوْجِ های دریا پَرِيشان مُوشِه. ^{۲۶} مردُم از ترسِ عاقِبَتِ خَطْرِنَاكِ دُنْيَا ضَعْفِ مُونِه چراكه نِظَامِ اَسْمونَا خراب مُوشِه. ^{۲۷} دَمَزُو وخت تمامِ مردُمِ دُنْيَا اِيْنِ اَدَمِ رِه مِيْنِگَرِه كِه دَ بَلِے اوورها خُنِ قُدْرَتِ و عَظْمَتِ بَزْرُگِ مِيِه. ^{۲۸} پس وختِيْكِه اِيْ چيزا شُرُوعِ مُوشِه ايسْتِه شُنِيْدِ و دَ باله تُوخِ كُنِيْدِ چراكه نِجَاتِ و آزادي واقِعِي شُمُو نَزْدِيْكِ اسْتِه.

پند از مَثَلِ درختِ اَنجِيْرِ

^{۲۹} بعد ازو عيسِيْ اِيْ مَثَلِ رِه دَزُوا كُفْت: "درختِ اَنجِيْرِ و دِيْگِه درختا رِه بِنِگَرِيْدِ. ^{۳۰} وختِيْكِه بِلْگايِ درختِ نَوِ بُرِ مُوشِه بَدُوْنِ اَزِي كِه كَسِ دَزِ شُمُو بُگِه، خُوْدُنِ شُمُو مُوفَامِيْدِ

که آلی بهار استه و تايستو آمدنی یه. ^{۳۱} دَمزى حِسَاب،
وختیکه مینگرید که ای واقعه ها رُخ میدیه، بدنید که د زودی
پادشاهی خدا شروع موشه.

^{۳۲} یَقین کُنید، که پیش از تیر شدن ای نصل پگ امزی
چیزا رُخ میدیه. ^{۳۳} آسمو و زمی از بین موره مگم توره مه
همیشه باقی مومنه.

انتظار بلده پس آمدون مسیح

^{۳۴} پس هوش خو ره بگیرید که د عیاشی، مستی و
تشویشای دنیای گرفتار نشنید، و اوز که ابن آدم ناگهان پس
میه، مثل یک دام شمو ره بے خبر گرفتار نکنه. ^{۳۵} اوز سر
پگ مردم دنیا آمدنی یه. ^{۳۶} بسم هر لحظه تیار بشید و همیشه
دعا کُنید، تاکه قدرت دشته بشید و اوز رنج های که د سر شمو
میه تیر کُنید، و بدون ترس د حضور ابن آدم آمده بتنید.

^{۳۷} دزی ترتیب عیسی هر روز د خانه خدا مردم ره تبلیغ
موکد و شام از شار بور شده شاو ره د کوه زبتون تیر موکد.
^{۳۸} و مردم هر صبح جم شده د خانه خدا میمد که توره شی
ره گوش کنه.

تَصْمِيمِ قَتْلِ عِيسَى

۲۲ عِيدِ فِصْحِ که یادبودِ آزادی بنی اسرائیل از مصر استه، نزدیک موشد. ازی که دمزو عید نانِ فطیر خورده موشد، او ام "عیدِ فطیر" گفته موشد. ۲ پیشوایون بزُرگ و علمای دینی د دُمبالِ فُرصت می گشت که عیسی ره بدون کدم سروصدا بگیریه و د قتل برسنه، مگم از شورش مردم ترس موخورد.

۳ دمزو غیت شیطو د پوستِ یهودای اسخریوطی که یکی از دوازده یارای عیسی بود، در آمد. ۴ پس او د حضورِ پیشوایون بزُرگ و قومندانای محافظینِ خانه خدا رفت تا که از او مشوره بگیره که چی رقم عیسی ره د دست از او تسلیم کنه. ۵ اونا ازی توره غدر خوش شد و قول دد که د عوضِ کار شی او ره پیسه بدیه. ۶ یهودا قبول کد و د دُمبالِ فُرصت می گشت تا دورتر از چیم عوام، عیسی ره د گیر از او بدیه.

آخِرِ شامِ عِيسَى قَد يارای خُو

۷ روزِ عیدِ فطیر رسید که دمزو روزِ مطابقِ تورات حتماً گوسپونِ قربانی ره حلال کنه. ۸ پس عیسی پطرس و یوحنا

ره پیشتر ریی کده گُفت: ”بورید، نانِ شامِ عید ره تیار کنید.“^۹ اونا از عیسی پُرسان کد: ”د کُجا خوش دری که نان ره تیار کنی؟“^{۱۰} او گُفت: ”دَمزُو لَحْظَه که داخلِ شار شُدید، قد یک آدم رُوی دَ رُوی مُوشید که کوزه آو دَ شانِه شی مورِه. دَمزُو خانِه که او داخلِ شُد، دَ دُمبال شی بورید،^{۱۱} و دَ صَاحِبِ خانِه بَگَید: ’اُستاد پُرسان مونه که کُجا استه اُمُو اُطاقی که نانِ شامِ عید ره دَ اُونجی قد یارای خُو بُخورم؟‘^{۱۲} او یک اُطاقِ کَنه ره دَ منزلِ دَوَم دَ زَشْمُو نِشو مِیدیه که بلده از مو جور شُدِه. دَ اُونجی نان ره تیار کنید.“

^{۱۳} او دُو نفر دَ شار رفت و هر چیزی که عیسی گُفتد، رُخ دد. پس نانِ فَصَح ره تیار کد.

^{۱۴} وختیکه مَوقِعِ نانِ عید رسید عیسی قد دوازده نفر جانشینِ خُو دَ سرِ دِستَرخو شِشت. ^{۱۵} او دَ زَوا گُفت: ”دَ شوقِ زیاد دَ اِنْتِظارِ امزی لَحْظَه بُوَدُم، که پیش از رَنج و عذاب مه ای نانِ فَصَح ره قد شَمُو بُخورم. ^{۱۶} چون دَ زَشْمُو مُوگُم که دیگه نانِ فَصَح نَمُوخورم تا او غَیتِ که معنای اصلی شی دَ پادشاهی خُدا پوره نَشُدِه.“

۱۷ او وخت جام ره د دست خو گرفته خدا ره شکر کد و او ره د یارای خو دده گُفت: "بگیرید و پگ شمو از ای اوچی کُنید. ۱۸ ما بلده شمو تا کید مُونم که تا آمدون پادشاهی خدا دیگه ازی او اَنگور اوچی نَمونم."

۱۹ بعد ازو نان ره گرفت و خدا ره شکر کده او ره میده کد و د یارای خو دده گُفت: "ای جان مه یه که د راه شمو فدا موشه. ای عمل ره د یاد از مه د جای بیرید." ۲۰ امی رقم پس از نان، جام دیگه او اَنگور ره دزوا دده گُفت: "او اَنگور امزی جام یک مثال از خون از مه یه و خون از مه بلده گناه های شمو ریخته موشه. د ای صورت ای جام عهد و قول نو خدا ره نشو میدیه که ما قد خون خو او ره امضاء مُونم. ۲۱ مگم د سر امزی دسترخویگو کس ششته که دزمه نمک حرامی مونه. ۲۲ درست استه که ابن آدم باید مطابق رضای خدا کشته شه؛ مگم وای د حال او کسی که دزو نمک حرامی مونه!"

۲۳ یارا از یک دیگه خو پُرسان کد که "کدم از مو دست دمزی کار میزنه؟"

گفتگوی د باره بزرگی

۲۴ پس د منے یارا جنجال شروع شد که "د مینکل از مو از پگ کده کی بزرگ استه؟"

۲۵ عیسی دزوا گفت: "پادشاه های دیگه قوما د سر مردم خو حکمرانی موکنه و صاحبای قدرت خود ره آدمای سخی

میدنه. ۲۶ مگم شمو ای رقم نبشید. برعکس، بزرگترین آدم د بین شمو باید ریزه ترین بشه، و رئیس باید مثل یک خدمتگار

الی بشه. ۲۷ د ای دنیا کی بزرگ استه؟ آیا او کسی بزرگ استه که د سر دسترخو می شنه یا نوکرشی که دزو خدمت

مونه؟ حتماً او کسی که د سر دسترخو میشنه! مگم د منے از مو ای رقم نیه، ازی که ما که از شمو کده بزرگ استم

لیکن خدمتگار شمو ام استم. ۲۸ شمو کسای استید که د سختی های مه وفادار بویدید.

۲۹ دمزی حساب، امو رقم که پدر آسمانی دزمه اختیار پادشاهی دده، امی رقم ما ام شمو ره اختیار میدم ۳۰ که د مهمانی

پادشاهی مه شرکت کنید و د تختها ششته، د سر دوازده قبيله از قوم اسرائیل قضاوت کنید."

پیشگوئی انکار شمعون پطرس

۳۱ پس عیسیٰ گفت: "آی شمعون، آی شمعون! شیطان می‌خاست پگ شمو ره و سوسه کنه، و مثل که دیغو گندم ره از کاه جدا مونه، شمو ره می‌خاست ازمه جدا کنه. ۳۲ مگم ما بلده تُو دُعا کدیم، شمعون، تاکه تُو ایمان خور ره از دست ندی. پس وختیکه توبه مونی، برارای دینی خور ره تشویق کو که ایمان ازوا محکم شنه."

۳۳ پطرس گفت: "مولا! ما حاضر استم که قد تُو د بندی خانه بورم، حتی که قد تُو بمرم!" ۳۴ عیسیٰ گفت: "پطرس، تُو باید بدنی که تا صبا صبح پیش از بنگ خروس سه دفعه مره انکار کده موگی: 'ما او ره نمینخشم.'"

پیشگوئی عیسیٰ د باره خطرهای آینده

۳۵ بعد از او عیسیٰ از یارای خور پُرسان کد: "وختیکه شمو ره بغير پیسه، خُرجی و پای پوش اضافی ربی کدم که پیغام نجات ره د مردم اعلان کنید، آیا د کدم چیز محتاج شدید؟" اونا جواب دد: "نه!"

۳۶ و او گفت: "مگم ازی بعد ایطور یک وخت بد میه که

مردم خلطه و پیسه که دره، میگیره و قد خود نگاه مونه. و اگه شمشیر ندره، ضروری استه که کالای اضافی خوره سودا کده بلده حفاظت خو شمشیر بخره. ^{۳۷} چون زمان پوره شدون ای پیشگوئی نزدیک شده که د کلام خدا د باره مه نوشته یه: 'مردم او ره خاین فکر موکد. 'آرے، هر چیزی که د باره مه پیشگوئی شده، عملی موشه."

^{۳۸} یارا گفت: "مولا، مو دو شمشیر دری."
مگم عیسی گفت: "بس بس!"

دُعای عیسی د کوه زبتون

^{۳۹} بعد ازو عیسی قد یارای خو برو آمد و مطابق عادت خو د کوه زبتون رفت. ^{۴۰} د اونجی دزوا گفت: "دعا کنید تا که از وسوسه ها دور شنید."

^{۴۱} پس یک سنگ رس راه دورتر رفت و زانو زده ای رقم دعا کد: ^{۴۲} "آی پدر آسمانی! اگه خاست از تونیه، ای رنج و زحمت ره از دم روی مه باله گو. مگم اگه خاست تو استه ما خون خوره د راه از تو می ریزم تا که مقصد تو پوره شنه. ^{۴۳} دمزو وخت از آسمو یک ملایکه ظاهر شد که او ره قوت

۴۴. دد. پس عیسیٰ دَ شِدَّتِ پَرِیشانیِ قَدِ تَمَامِ قُوَّتِ خُو دَ دُعا کدو شد که عَرَقِ شِی مِثْلِ قَطْرَه هَای خُونِ دَ زِمِی مِی چَقیدِ.

۴۵. وختیکه از دُعا کدو باله شد دَ پِیشِ یارایِ خُو پس آمده دید که از غم و غُصّه اونا خاو رفته. ۴۶. او دَزوا کُفت:

”چرا خاو کدید؟ بال شُنید و دُعا کُنید تاکه از وَسوسه ها دُور شُنید.“

گرفتار شدنِ عیسیٰ

۴۷. ای توره ها تا هَنوز دَ زِیونِ شِی بُود که بے بلغه یک جمعیتِ مَرْدُم دَ اُونجی رسید که دَ پِیشِ پِیشِ ازوا یهُودا اسخَریوطی، یکی از دوازده یارایِ عیسیٰ بُود. او دَ بیخِ عیسیٰ آمد تاکه قد شِی رُوی ماخی کنه، ۴۸. مگم عیسیٰ دَزوا کُفت:

”او یهُودا! تُو این آدم ره قد یک رُوی ماخی دَ زِشی نَمکِ حرامی مُوکنی؟“

۴۹. مگم دیگه یارایِ شِی وختِ فامید که آلی چی مُوشه، اونا کُفت: ”مولا، مو ره اجازه میدی که جنگ کنی؟ شَمشیرایِ مو تیار استه!“ ۵۰. دَمَزو لَحظه یکی ازوا دَ سرِ غلامِ پِیشوایِ بزرگ شَمشیر کشیده و گوشِ راستِ شِی ره مُنٹی کد.

۵۱ مگم عیسیٰ گفت: "بسه دیگه!" و گوش شی ره دست زده او ره شفا دد.

۵۲ پس عیسیٰ د پیشوایون بزرگ، قومندانای پیردارای خانه خدا و د ریش سفیدون که بلده گرفتاری شی آمدد گفت: "آیا ما یاغی استم که بلده گرفتاری مه قد سوته و شمشیر امید؟" ۵۳ ما هر روز قد شمو د خانه خدا بودم و مره دست نزدید. مگم آلی وخت شی رسیده که شمو مقصد خو ره پوره مونیید و تأثیرات قدرت شیطانی معلومدار موشه!

انکار پطرس از عیسیٰ

۵۴ امی رقم اونا عیسیٰ ره گرفته د خانه پیشوای اعظم برد. پطرس ام از دور دور د دُمال شی مورفت. ۵۵ عسکرا د منے اولی آتش داغ کده گردشی ششت. پطرس ام د اونجی قد ازوا یک جای ششت. ۵۶ وختیکه یک کنیز روی پطرس ره د روشنی آتش دید، او ره شخته گفت: "ای آدم ام قد شی بود!"

۵۷ مگم پطرس انکار کده گفت: "بیکی، ما او ره نمی نخشم!"

۵۸ کم ذره بعد شی یک نفرِ دیگره اُو ره هُوش کده گُفت:
 ”تُو ام یکی از ازاواستی!“

پطرس جواب دد: ”نه بابا! ما نیّم!“

۵۹ تقریباً یک ساعت بعد شی یک نفرِ دیگره تأکید کده
 گُفت: ”راستی، ای آدم قد شی بُود، ازی که اُو ام از مَنْطِقَه
 جَلیلیه استه!“ ۶۰ پطرس گُفت: ”او بابا، ما هیچ نَمُوفامم
 که تُو چیز مُوگی!“

تا هَنُوز توره شی خلاص نَشُدُد که یک دم خروس بَنگ دد.
 ۶۱ دَمَزُو مَجَل مَولا عیسی رُوی خُو ره دَور دده طرفِ پطرس
 توخ کد. و توره عیسی دَیادِ پطرس آمد که دَزشی گُفتُد: ”تا
 صَبا صُبح پیش از بَنگِ خروس سه دفعه مره اِنکار مونی.“
 ۶۲ پس پطرس از اُونجی بُرو بُر شُدِه زار زار گریه کد.

بے اِحترامی دَ عیسی

۶۳ نفرای که عیسی ره دَ زیرِ نَظرِ دشت اُو ره ریش خندی
 و تَپ مَوکد. ۶۴ اونا چیمای شی ره بَسته کده مُوگُفت: ”او
 پیغمبر! بُگی دیگره، تُو ره کی میزنه؟“ ۶۵ و اونا غدر تورای
 بد و خرابِ دیگره ام دَز شی گُفت.

عیسیٰ دَ پیشِ شورایِ عالی یهودی

۶۶ دَم دَمِ روزواز شُدو کلانای یهودی شاملِ پیشوایونِ بزرگ و علمای دینی، بینِ خُو مَجْلِسِ کد. اونا عیسیٰ ره حاضر کده ۶۷ ازو پُرسان کد: ”دَ زمو بُگی: آیا تُو مَسیح، یعنی نِجات دِهِنده از طرفِ خُدا استی یا که نه؟“

عیسیٰ جواب دد: ”اگه هر رقم دَ زشمو بُگم توره مَره باورِ نه مُونید، ۶۸ و اگه سوال کنم جواب نَمیدید. ۶۹ مگم دَ زودی زمانی میرسه که این آدم دَ دِستِ راستِ خُدايِ قادرِ مِیشنه.“

۷۰ پگ چِیغ زده گُفت: ”پس تُو بچّه خُدا استی؟“
عیسیٰ جواب دد: ”امو رقمِ که شمو مُوگید راست استه!“

۷۱ بسم اونا گُفت: ”مو کُفر گوئی ره از دانِ خود شی شِنده! دیگه چی ضرورت دَ شاهدی دری!“

عیسیٰ دَ مرگِ مَحکومِ موشه

۲۳^۱ بعد ازو تمامِ شورایِ یهودی عیسیٰ ره دَ حُضُورِ پِیلاطوس، والی رومی دَ وِلایتِ یهودیه، بُرد، ۲ و

شکایات خُو ره دَزُو پیش کده گُفت: "ای آدمِ مردُم ره تَحْرِیک مُونه که دَ امپراطورِ رُوم مالیات نَدیه، و مَوگه که 'مَسِیح' استه، یعنی دعوای پادشاهی مُونه."

۳ پِیلاطوس از عیسی پُرسان کد: "آیا تُو پادشاهِ مردُم یهودی استی؟"

عیسی جواب دد: "اُمورِ قَم که تُو مَوگی راست استه."

۴ پِیلاطوس رُوی خُو ره سُون پیشوایونِ بزرگ و جمعیتِ مردُم دَور دده گُفت: "ما هیچ دَلیل نَه درُم که او ره مَحکوم کنم." ۵ اونا باز ام شَله شُدده گُفت: "او دَ سراسرِ ولایتِ یهودیه مردُم ره دَ ضِدِ دولتِ رُوم دَ شورشِ بال مُونه، از ولایتِ جَلیلیه شروع کده تا اینجی رسیده." ۶ بعد از گوشِ گِرفتونِ ای چیزا، پِیلاطوس ازوا پُرسان کد: "آیا ای شخص از ولایتِ جَلیلیه استه؟"

۷ وختیکه فامید که عیسی از مَنطقه جَلیلیه استه، پِیلاطوس امر کد که او ره دَ پیشِ هیرودیس پادشاه بُره، چراکه ولایتِ جَلیلیه دَ زیرِ دِستِ اَزُو بُو، و او دَمَزُو روزا دَ شارِ اورشَلیم اَمَدد.

۸ هیرودیس از دیدونِ عیسی غدر خوش شُد، ازی که دَ باره

شی شدند و از خیلی دیر امید داشت که قد چیم خویک مُعجزه
 شی ره بنگره. ^۹ او رقم رقم سوال ها از عیسی کد، مگم او
 هیچ جواب ندد. ^{۱۰} پس پیشوایون بزرگ و دیگه علمای دینی
 پیش آمده د سر عیسی تهمت های زیاد کد.

^{۱۱} هیروودیس و عسکرای شی او ره به احترام و ریش خندی
 کده و کالای شاهی دزو پوشند و او ره دوباره پیش پیلاطوس
 ریی کد. ^{۱۲} دمزو روز پیلاطوس و هیروودیس دشمنی قدیمی
 خو ره ایله کده قد یک دیگه خو صلح کد.

^{۱۳} بعد ازو پیلاطوس پیشوایون بزرگ، ریش سفیدون
 یهودی و مردم ره طلب کده ^{۱۴} دزوا گفت: "شمو ای آدم
 ره د ادعای شورش د ضد حکومت روم پیش مه اوردید. ما د
 حضور خودن شمو از او پرسان کدم و فامیدم که ادعای شمو
 د سر ازو به اساس استه. ^{۱۵} هیروودیس ام دمزی نتیجه رسید
 و او ره بسم د پیش مو ریی کد. ای آدم کدم کاری نکرده که
 جزای شی مرگ بشه. ^{۱۶} دزی حساب، فقط امر میدم که
 او ره شلاق بزنه و بعد ازو او ره ایله مونم." ^{۱۷} (ای ره
 پیلاطوس از خاطر ازی گفت که مطابق رسم و رواج سابق، د
 هر عید فصیح یک بندی ایله موشد.)

۱۸ مردُم دَ یک صدا چیغ زده گُفت: "ای ره بُیر و گم کو، و باراباس ره دَ جای از ای ایله کو!" ۱۹ باراباس که شورش و خون ریزی دَ شارِ اورشَلیم کُدد، بَندی بُود.

۲۰ لیکن پِیلاطوس بسم قد مردُم توره گُفت ازی که او می‌خاست عیسی ره آزاد کنه. ۲۱ مگم اونا بَلندتر چیغ مِیزد: "بُکش ای ره، دَ صلیب میخکوب کو!" ۲۲ بعد ازو پِیلاطوس دَ دفعه سِوَم دَزوا گُفت: "چرا؟ او چی کارِ بد کده؟ ما کدم دَلیل نَه درُم که او ره دَ مرگ مَحکوم کنم. ازی خاطرِ امرِ موئُم که او ره شَلّاق زده ایله کنه."

۲۳ مردُم بسم قد صدای بَلندتر چیغ زده شَلّه شد که او باید دَ صلیب کُشته شنه. دَ آخِر چیغ شور ازوا زور شد ۲۴ و پِیلاطوس مُطابقِ درخاستِ ازوا حُکم صادر کد: ۲۵ باراباس ره که از خاطرِ شورش و خون ریزی دَ بَندی خانه بُود، ایله کد و عیسی ره دَ خاستِ ازوا ایشْت که اِعدام شنه.

کُشته شدونِ عیسی دَ صلیب

۲۶ وختیکه عسکرا عیسی ره موبُرد اونا یک آدم ره دَ نامِ شَمعونِ قیروانی، که از اطراف دَ شارِ مِیمَد، گرفت و او ره

مجبور کد که صلیب ره از شانِه عیسیٰ باله کده و دَ شانِه از خود خُو ایشته از پسِ عیسیٰ بوره.

۲۷ جمعیتِ کتِه مردُم دَ پُشت شی رِبی بُود. قد ازوا غدر خاتونو بُود، که وویه و ماتم مُوکد. ۲۸ عیسیٰ رُوی خُو ره سُونِ ازُو خاتونو کده گُفت: "آی دُخترای اورشَلیم، بلدِے از مه وویه نَکنید. دَ حالِ خودُن خُو و اولادای خُو وویه کُنید! ۲۹ ازی که روزای میه که مردُم مُوگه: 'خوشا دَ حالِ خاتونوی بے اولاد که نه زیده و نه چوشنده!' ۳۰ و اونا آرزو مُونه که کوه ها دَ بلِے شی کوچ کنه و تپه ها اونا ره دَ تی خُو کنه. ۳۱ و ما که مثلِ درختِ سوز استم، اگه قد از مه ای رقم بدی و ظلم مُونه، پس قد درختِ خُشک چطور رفتار مُونه؟"

۳۲ عسکرا دُو خاین ره ام بُرد تاکه قد عیسیٰ یک جای اِعدام کنه. ۳۳ وختیکه دَ یک جای دَ نام "کاسِه سر" رسید، اونا عیسیٰ ره دَ اُنجی قد دُو خاین یک جای دَ رُوی صلیب میخکوب کد، یک شی دَ دِستِ راست و دِیگه شی دَ دِستِ چپِ عیسیٰ. ۳۴ دَمزُو غَیت عیسیٰ گُفت: "آی پروردگار، ای مردُم ره بُبخش ازی که اینا نَموفامه که چی کار مُونه."

عسکرا کالای عیسیٰ ره پشک آندخته دَ مَنے خُو تقسیم کد. ^{۳۵} مردُمای که مَوْجُود بُود توخ مُوکد. بزرگای قَوْم ام دَزُو ریش خندی کده مُوگفت: ”دیگا ره نجات میدد؛ آلی اگه واقِعاً مَسیح، نجات دِهنده و قَبول شُدِه خُدا استه، خود ره نجات بدیه!“

^{۳۶} عسکرا او ره ام ریش خندی کده، شرابِ تَرُوش کده ره دَزُو پیش مُوکد، ^{۳۷} و مُوگفت: ”اگه تُو پادشاهِ یهودیا استی خود ره نجات بدی!“

^{۳۸} بلے سر شی دَ صلیب یک تخته ره میخ کد که دَ رُوی ازو جُرم شی (دَ زبُونای یُونانی، لَاتینی و عِبَری) نِوِشته شُدُد: ”ای پادشاهِ یهودیا استه.“

^{۳۹} یکی ازو دُو خاین که دَ پالوی عیسیٰ دَ بلے صلیب میخکوب شُدُد، دَ طانه دَزُو گُفت: ”اگه تُو مَسیح، نجات دِهنده از طرفِ خُدا استی، به چی خود خُور ره و مو ره نجات نَمیدی؟“

^{۴۰} مگم دیگه شی دَ سرِ از او قار شُدِه گُفت: ”از خُدا نَمی ترسی؟ سرِ از تُو و ازو یک رقم حُکم شُدِه. ^{۴۱} مو کُو حَق مو استه که بُمَری ازی که خاین استی. مگم ای آدم چی کار

کده که کشته شنه؟”^{۴۲} بعد ازو روی خور ره سون عیسی کده گفت: ”ای عیسی، وختیکه د پادشاهی خور رسیدی، مَره ام د یاد خور بیرو-“

”عیسی جواب دد: ”خاطرِ جم باش که امروز قد از مه د بهشت داخل موشی!“

فوتِ عیسی

تقریباً چاشت بود و از ساعت دوازده تا ساعت سه، روز گرفته شده تمام جای تریک شد،^{۴۵} و پرده که پیش روی مقدس ترین جای د خانه خدا آوزو بود، از مینکل خور دو پاره شد.^{۴۶} پس عیسی د آواز بلند گفت: ”ای پدر آسمانی! ما روح و زندگی خور ره دزتو تسلیم مونم-“ ای ره که گفت از دنیا رفت.

قومندان رومی که مامور اجرای حکم پیلاتوس بود، وختیکه ای واقعه ره دید خدا ره ستایش کده گفت: ”بے شک، که ای یک آدم نیک بود!“

مردمای که بلده سیل کدو جم شدد، وختیکه ای واقعه ره دید غمگین شده د سینه خور زده سون خانه های خور پس

رفت. ^{۴۹} دَ بَیْنِ ازوا دوستای عیسیٰ و خاتونوی که از مَنْطِقَه جَلِیلِیَه دَ دُمبال شی اَمُدُد، دُورتر ایسته شُدِه ای چیزا ره توخ مُوِکد.

دَفن کدونِ عیسیٰ

^{۵۰} پس دَ اُونجی یک آدم دَ نامِ یوسُفِ اَمَدِه، که یکی از اَعْضای شورای یهودی بُود. اُو یک اَدَمِ صَادِق و نیکوکار بُود، ^{۵۱} و فیصله و کارِ شورا ره دَ باره عیسیٰ رَد کُود. خودش از شارِ اَرْمَتِیاسِ یهودیه بُود و اِنْتِظَارِ پادشاهی خُدا ره می کشید. ^{۵۲} اُو دَ پیشِ پِیلاطُوس رفت و جَسَدِ عیسیٰ ره خاست. ^{۵۳} پس یوسُفِ جَسَدِ مَولا ره از بَلِے صَلیب تا کد، و اُو ره دَ کفن پیچ کده دَ یک قبرِ غار مانند ایشْت. ای یک قبرِ نو بُود که دَ داخِلِ یک سنگِ کُتِه کنده شُدُد و پیشِ اَزو دَ مَنے شی هیچ کس ایشْتِه نَشُدُد. ^{۵۴} اُو روز، روزِ جُمعه بُود و مَرْدُمِ بَلدِے روزِ شَنِبه، یعنی بَلدِے روزِ اَرَام، تِیاری می گِرِفت. روزِ شَنِبه اَمُو شام شی شُرُوع مَوشُد.

^{۵۵} خاتونوی که از وِلایتِ جَلِیلِیَه قد عیسیٰ اَمُدُد، از پسِ یوسُفِ رفته توخ کد که جَسَدِ عیسیٰ ره دَ کُجا ایشْتِه. ^{۵۶} بعد

ازو اینا دَ خانه خُو پس آمده و دَ مُطابقِ رسم و رواجِ مردُمِ عطر و دَواهای خوشبوی ره بلدے مَلیدو دَ جَسَدِ جَمِ کد. پس اونا مُطابقِ تورات دَ روزِ شنبه آرام گرفت.

عیسی دُوباره زنده موشه

۲۴^۱ روزِ یکشنبه گاه صبا خاتونو دَوا و عطرها ره که تیار کدُد، خُن خُو گرفته دَ سرِ قبر رفت. ^۲ وختیکه دَ اُنجی رسید دید که سنگِ کتّه که دَ دانِ غار بُود، دَ یک طرف لول دده شُدّه. ^۳ مگم وختیکه اونا داخلِ غار شُد جَسَدِ مولا عیسی دَ اُنجی نَبُود! ^۴ اونا بیخی خَیرو منده ایسته بُود که بے بلغه دُو نفر که کالای نُرانی دَ جان شی بُود دَ پالوی از وا پیدا شُد. ^۵ خاتونو غدر ترسیده خودن خُو ره دَ زمی اَندخته اونا ره احترام کد. اُو دُو نفر از خاتونو پُرسان کد: "چرا آدمِ زنده ره دَ مَنے مُرده ها مَویالید؟" ^۶ اُو دَ اینجی نیه، اُو زنده شُدّه! دَ یاد شُمو استه که عیسی دَ مَنطقه جَلیلیه دَ زشمو چی گُفتد؟ ^۷ گُفتد که 'ابنِ آدم باید دَ دِستِ مردُمِ گناه کار گرفتار شُدّه دَ رُوی صلیب کُشته شنه و دَ روزِ سِوم زنده شنه!'" ^۸ بعد ازو خاتونو توره عیسی ره دَ یاد خُو آورده، ^۹ و از

سرِ قبر دَ اورشَلیم پس آمد و یازده جانِشینا و دیگا ره از تمام ازی چیزا خبر کد. ^{۱۰} خاتونوی که دَ سرِ قبر رفتد، شاملِ مَریمِ مَجَدَلِیه، یونا، مَریمِ آبه یعقوب و چند خاتونِ دیگه بود. اونا امی گبا ره دَ جانِشینا گُفت ^{۱۱} مگم اونا تورای خاتونو ره مثلِ یکِ قِصّه خیالی فکر کده باور نکد. ^{۱۲} و پطرس دیده دیده سون قبر رفت تا که بنگره چی واقعه شُده. وختیکه دَ دانِ قبر رسید اُو خود ره خَم کده سُن منے شی توخ کد. فقط کفنِ خالی دَ اُونجی موجود بود. اُو غدر حیرو شُده دَ پیشِ دیگه یارا پس رفت.

دَ راهِ آغیلِ عِمّاوس

^{۱۳} دَمزُو روز دُو نفر از پیروای عیسی طرفِ آغیلِ عِمّاوس رَیی بود، که از اورشَلیم تقریباً ده کیلومتر دُور بود. ^{۱۴} دَ مینکل راه اونا قد یکدیگه خُو دَ باره واقعاتِ گذشته توره مُوگُفت. ^{۱۵} امورقم که اونا قد یکدیگه خُو دَ نقل کدو بود دَمزُو غَیت عیسی قد ازوا همراه شُد. ^{۱۶} مگم عیسی از شَنختون ازوا بَرُو بود. ^{۱۷} اُو پُرسان کد: "شُمُو دَ راه رفتو دَ بَینِ خُو چی نقل درید؟"

اونا دَ جای خُو ایستاد شد و نِشانی غم و غُصّه دَ رُوی
 های شی معلوم موشد. ^{۱۸} یکی ازوا که کله عوپاس نام دشت
 جواب دد: "از تمام مُسافِرا دَ شارِ اورشَلیم تُو تنها کسی استی
 که ازی واقعه های چند روز پیش بے خبر استی؟"

^{۱۹} عیسیٰ پُرسان کد: "کُدم واقعه ها؟"

اونا گُفت: "واقعه های که دَ عیسیای ناصِره رُخ دد. او
 دَ حُضُورِ خُدا و مردُم یک پیغمبرِ بزرگوار بود که ام دَ گُفتار
 و ام دَ کِردار خُو قوی بود. ^{۲۰} مگم پیشوا یونِ بزرگ و ریش
 سفیدون مو او ره گرفتار کد، تاکه او دَ مرگ مَحکُوم شده دَ
 رُوی صلیب کُشته شنه. ^{۲۱} و مو اُمید زیاد دشتی که او مَسیح
 واعده شده از طرفِ خُدا بشه که مو بنی اسرائیل ره نجات
 بَدیه. لیکن آلی سه روز ازو واقعه تیر شده. ^{۲۲} علاوه ازی
 چند خاتونو از مینکلِ از مو قد تورای خُو مو ره خِرو کد،
 ازی که اونا امروز صبا گاه دَ سرِ قبر رفتد ^{۲۳} و جَسَدِ عیسیٰ
 ره پیدا نَتَنِست. وختیکه اونا پس امد قِصّه کد که ملایکه ها
 ره دیده که گُفته: 'عیسیٰ زنده شده!' ^{۲۴} پس چند نفر از مو
 سرِ قبر رفت و دید که هر چی که خاتونو گُفتد دُرست بُووده.
 لیکن اونا عیسیٰ ره نَدید."

۲۵ و عیسیٰ دَزُوا کُفْتُ: ”چَقْس شُمُو نَادُو اسْتِیدَا! چَرَا بِلْدِے شُمُو اِیْقَس سَخْت اسْتِه کِه دَ تَوْرَای اَنْبِیَا اِیْمَان بَیْرِید؟“
 ۲۶ آیَا، اُونَا وَاضِیْح پِیْشِگُوئی نَکَدِه کِه مَسِیْح، نِجَات دِهِنْدِه اَز طَرَفِ خُدا پِیْش اَزِی کِه دَ عِزَّت و بَزُرْگَواری خُو بَرَسِه، بَایْد تَمَامِ اَمَزِی رَنْجِهَا رِه بِنِگَرِه و حَتِیٰ کُشْتِه شُنِه؟“ ۲۷ و اُو اَز تَوْرَاتِ مُوسٰی و کِتَابَایِ دِیْگِه اَنْبِیَا شُرُوع کَدِه، تَمَامِ کَلَامِ خُدا رِه بِلْدِے اَزُوا بِیَان کَدِه۔

۲۸ دَمَزُو غَیْتِ اُونَا دَ اَغِیْلِ عِمَاوَس نَزْدِیْکِ شُد و اَمُو رَقْمِ مَعْلُوم مَوْشُد کِه عِیْسٰی دَ رَاهِ خُو رِیِی اسْتِه۔ ۲۹ مِگَم هُوَا تَرِیْکِ مَوْشُد و اُو دُو نَفَرِ شَلَّه شُدِه اَزُو خَاهِش کَد کِه شَاو رِه قَد اَزُوا تِیْر کَنِه۔ خُلَاصَه عِیْسٰی دَ خَانِه اَزُوا رَفْت۔

۳۰ وَخْتِیْکِه تَمَامِ شِی دَ سَرِ دِسْتَرخُو شِشْت، عِیْسٰی نَان رِه گَرِفْت، خُدا رِه شُکْر کَد و اُو رِه مِیْدِه کَدِه دَزُوا تَقْسِیْم کَدِه۔
 ۳۱ بَے بَلْغِه چِیْمَایِ اَزُو دُو نَفَرِ وَاز شُد و اُونَا اُو رِه شِنَاخْت۔ و عِیْسٰی اَز نَظَرِ اَزُوا غَیْب شُد۔ ۳۲ اُو دُو نَفَرِ قَد یِکْدِیْگِه خُو کُفْتُ: ”وَخْتِیْکِه اُو دَ رَاهِ مَطْلَبِ کِتَابِ اَسْمَانِیِ رِه دَمَزُو بِیَان مَوْکَد، چِی رَقْمِ دِلْهَایِ مُو اَز خَوْشِی دَ تِپِش اَفْتَدُد؟“

۳۳ و اُونَا دَمَزُو غَیْتِ دَ اَوْرُشَلِیْمِ پَس رَفْت۔ دَ اَوْنَجِیِ یَاَزْدِه

یارای عیسیٰ و مردُمایِ دیگره ره که قد ازوا بُود پَیدا کد
 ۳۴ که یارای شی مُوگفت: "مولا عیسیٰ واقعاً زنده شده! و
 دَ شمعون پطرس ام ظاهر شده!"

۳۵ پس او دُو نفر سرگذشت خُو ره بیان کد که چی رقم
 عیسیٰ دَ مینکلِ راه دَزوا ظاهر شد و اونا چی رقم سرِ دسترخو
 دَ وختِ میده کدونِ نان او ره شناخته.

عیسیٰ دَ یارای خُو ظاهر موشه

۳۶ دَمزو حال که اونا مَصروفِ توره گفتو بُود، بے بلغه عیسیٰ
 خودشی دَ مینکل ازوا پَیدا شده اونا ره سلام دد.

۳۷ مگم از ترسِ زیادِ دلِ های ازوا بے جای شد ازی که فکر
 مُوكد که یگو رُوح ره مینگره. ۳۸ عیسیٰ دَزوا گفت: "به

چی ترس مُوخوید؟ چرا شک درید و باور نَمونید که خود مه
 استم؟ ۳۹ دِست و پای مَره توخ کُنید! جای های زخم ره دِست

بَزینید و بِنگرید که واقعاً خود مه استم! ما رُوح نیستم ازی که
 رُوح جسم ندره. مگم شمو مینگرید که ما جسم درم."

۴۰ وختیکه ای ره گفت او دِست و پای خُو ره دَزوا نشو دد.
 ۴۱ اگرچه اونا خوش و خیرو بُود مگم باور نداشت. تاکه دَزوا

ثابت کنه که او واقعاً زنده شده، دزوا گفت: "کدام چیز ندرید که ما بخورم؟" ^{۴۲} اونا یک مقدار ماهی بریو کده ره دزو دد ^{۴۳} و او ماهی ره د پیش ازوا خورد.

^{۴۴} بعد از او عیسی دزوا گفت: "ای چیزای که آلی واقع شده ما که قد شمو بودم گفتدم: 'هر چیز که د تورات موسی و صحایف انبیا و زبور داود د باره ازمه نوشته شده، پگ شی باید پوره شنه.'"

^{۴۵} بعد ازو عیسی ذهنای شی ره روشو کد تاکه تمام کلام خدا ره پی بیره، ^{۴۶} و دزوا گفت: "آره، د کتاب آسمانی نوشته شده که مسیح باید رنج و عذاب بنگره، جان خو ره فدا کنه و د روز سوم دوباره زنده شنه. ^{۴۷} و اینمی پیغام نجات بخش استه که باید از اورشلیم شروع شده د تمام ملت های دنیا برسه: تمام کسای که از گناه های خو د نام از او توبه کنه بخشیده موشه. ^{۴۸} شمو شاهد ای تورا استید. ^{۴۹} ما رُوح القُدوس ره که پدر آسمانی مه دز شمو وعده دده، ربی مؤنم. تا وختیکه رُوح القُدوس از عالم بالا نه آمده شمو د اورشلیم بمنید.

رفتونِ عیسیٰ دَ عالمِ بالا

۵۰ بعد ازو عیسیٰ اونا ره قد خود تا نَزْدِیکِ آغیلِ بَیتِ عَنیا
 بُرد. دَ اُونجی دِستای خُو ره بال کده دَزوا دُعایِ خَیر و برکت
 کد. ۵۱ دَمَزُو حال ازوا جُدا شُدِه طرفِ آسمو رفت. ۵۲ یارا
 او ره سَجده کد و قد خوشی زیاد دَ اورُشَلیمِ پس آمده، ۵۳ دَ
 خانِه خُدا رفت. اونا دَ اُونجی منده خُدا ره شُکر و ستایش
 مُوکد.

معنای لغت های مُشکِل

ابنِ آدم:

'ابنِ آدم' یک لقب استه که حضرت عیسیٰ بلده خود خُو چندین دفعه استعمال کد. ای لقب دُو معنا دَره: ۱- شَخصِ عام. ۲- شَخصِ خاص که از طرفِ خُدا مقرر شده که دَ دُنیا بیه و دَ سرِ تمامِ بَشَر حُکمرانی کنه. قُدرت و پادشاهی ازو اَبَدی استه. اَمی معنای دَوَم دَ صحیفه دانیال پیغمبر نِوِشته شده که مَوگه: "شاو دَ خاو دیدم که یگو کس مِثِلِ ابنِ آدم از بله اُوور ها آمد. اُو ره دَ پیشِ خُداوندِ قَدیم اَلایام اُورد. قُدرت و جلالِ پادشاهی دزشی دده شد، تاکه پگِ قوما ی دُنیا از هر نِژاد و زبو اُو ره خِدْمَت و اِطاعت کُنه. حُکومت شی اَبَدی استه و پادشاهی شی هرگز از بَین نَموره."

امپراطورِ رُوم:

امروز شارِ رُوم پایتختِ کِشورِ ایتالیا استه. مگم دَ زمان حضرت عیسیٰ رُوم شارِ تاج و تختِ امپراطور یعنی شهنشاهِ بزرگ رُوم بود و سرحداتِ امپراطوری شی از مُلکِ سوریه (شام) تا

اسپانیا و از بریتانیا تا مصر بود. امپراطور روم تا غدر سالها حکمروای کده و دَ زمانِ حضرت عیسیٰ سرزمینِ اسرائیل یکی از ولایتی امپراطوری شی بود.

انجیل:

'انجیل' دَ زبونِ یونانی "خوش خبری" معنی میدیه. کتاب انجیل گفتار و کردارِ حضرت عیسیٰ ره بیان مونه. او ۲۷ بخش دره و همچنان "عهدِ جدید" گفته موشه.

فرزندِ خدا یا بچه خدا (بچه حضرتِ اعلیٰ):

خدا هیچ وخت بچه جسمی نداشتته و ام ندره و هیچ کس ازو پیدا نشده. دَ زبونِ عبری و یونانی "بچه خدا" یک معنای دیگه دشت. مثلاً، یعقوب و یوحنا ره، که پیرو حضرت عیسیٰ بود، "بچای گرگرداغ" موگفت. معنای شی ای نیه که اونا از گرگرداغ پیدا شده، لیکن اونا آدمای غالمغالی مثل گرگرداغ بود. شمو مینگرید که دَ کتابِ انجیل "بچه خدا" یا "فرزندِ خدا" نوشته شده مگم معنای شی امی نیه که خدا بچه دره. دَ اونجی نوشته یه که حضرت عیسیٰ بے پدر و دَ قدرت و

مُعْجَزَه خُدا پَیدا شُدِه. ازی خَاطِر حَضْرَت عِیْسَى "بِجَه خُدا" یا "بِجَه رُوحانی خُدا" کُفْتَه شُدِه (لُوقا ۳۵: ۱). اُو از تَمَامِ مَخْلُوقَات کَدِه دَ خُدا نَزْدِیکِ اسْتِه.

پادشاهی خُدا:

دَ بارِه پادشاهی خُدا سِه چِیز مَطْرَح مَوْشُد: ۱- مَرْدُمِ یَهُودِی عَقِیدَه دَشت کِه خُدا واقِعاً پادشاهِ تَمَامِ دُنیا اسْتِه و نِظَامِ کائِنات رِه کَنْتْرول مُونِه. ۲- اونا ام عَقِیدَه دَشت کِه یک وختی میه کِه خُدا ایلچی خاص خُو رِه، یعنی 'مسیح' یا 'ابنِ آدم'، دَ دُنیا رِی مُونِه تاکِه اُو دَ زِمی حُکْمَرانی کَنه. ۳- اونا عَقِیدَه دَشت کِه هر آدمِ دِیندار خُدا رِه مِثَلِ پادشاه قَبُول درِه. وختیکِه حَضْرَت عِیْسَى دَ بارِه پادشاهی خُدا تَبْلِیغِ مَوْکَدِ مَقْصِدِ شِی دَ بارِه هر سِه نَقْطَه ذِکْر شُدِه بُوْد.

پدر آسمانی یا 'پَرَوَرْدِگار':

ای کَلِمَه خاص رِه حَضْرَت عِیْسَى دَ خُدا اِسْتِعْمَالِ مَوْکَدِ، چِرَاکِه اُو قَدِ خُدا اَوْقَدِر نَزْدِیکِ بُوْد مِثَلِ یِگِ بِچَه دَ آتِه خُو نَزْدِیکِ اسْتِه و خُدا رِه مِثَلِ پَدْرِ مِیْدَنْسْت. ازی خَاطِرِ اُو رِه "پدر" یعنی "آتِه" مَوْکُفْت. اُو دَ مَرْدُمِ بَیَانِ مَوْکَدِ: کَسی

که دَ خُدا ایمان دَره مِیْتَنه اُو ره مِثِلِ "پدر" بَدَنه و اُو ره دَ دُعا "پدر آسمانی" یا "آته آسمانی"، خِطاب کنه. اشعیا پیغمبر امچنان گفته بود که "اَی خُداوند، تُو آته مو استی. مو گِل استی و تُو کوزهگر؛ مو ره تُو خلق کدی." دَ جامعِه مرْدُم آزاره "پَروردِگار" یک کلیمه استه که رِیشِه شی از "پَرورِش" گِرِفته شُدِه. خُدا امچنان اِنسان ره پَرورِش مِیدیه مِثِلِ که یک آته اولادای خُو ره پَرورِش مونه.

پَروردِگار:

رُجوع کنید به "پدر آسمانی" -

پوشیدونِ کالای نِیماتی:

دَ زمانای قدیم وختیکه دَ سرِ یک آدم غم و غُصّه مِیَمَد یا که پیشِ خُدا عُدُر و زاری مَوکد، رسم بود که کالای دُرشت و نِیماتی ره بپوشه.

پُنطیوس پِیلاطوس:

دَ زمانِ حضرت عیسیٰ مُلکِ اِسرائیل ("یهودیه") دَ زیرِ دِستِ امپراطورِ رُوم بود و یکی از ولایتای امپراطوری رُوم بود.

پُنْطِیُوسِ پِیلاطُوسِ والیِ امزیِ مَنطِقَه از طرفِ اَمِپراطُورِ مُقررِ شُدِه بود و او از سالِ ۲۶ تا ۳۶ (م.) حُکمرانیِ کد.

پیشوا:

پیشوایونِ یهودیِ تمامِ شی از قومِ لاوی و از اولادهِ هارون بود. کارایِ پیشوایو اینی بود که مردُم ره دَ عِبادتِ کدو رهنمایِ کنه، و امچنانِ قُربانیِ هایِ مردُم ره دَ خانِه خُدا پیشِ کنه. اونا فتوایِ پاکِی و ناپاکِیِ مردُم ره میدد.

پیشوایِ بزرگ:

پیشوایِ بزرگ، یک پیشوایِ خاص و رهبرِ یهودیِ ها بود. وَظِیفَه اَزو ای بود که قُربانیِ هایِ خاصِ ره بَلدِے بَنیِ اِسرائیلِ دَ نامِ خُدا اِجرا کنه و سالِ یک دفعه دَ مُقدَّسترینِ جایِ خانِه خُدا بوره، که فقط پیشوایِ بزرگ دَ او جایِ رفته میتنست. دَ زمانِ حضرتِ عیسیٰ، یگ نفر دَ نامِ 'حَنّا' پیشوایِ بزرگ بود. لیکنِ اَمِپراطُورِ رُومِ دَ جایِ شی یگ آدمِ دیگه ره دَ نامِ 'قِیافا' تَعینِ کد. مگم مردُمِ یهودیِ فقط حَنّا ره قَبولِ دَشت.

تختِ داود پادشاه:

خداوند قد حضرتِ داود قول کده بود که از اولادِ شی یک پادشاه از خودشی کده بزرگتر د تختِ پادشاهی شی بَشَنَه. ازی خاطر، دَ زمانِ حضرتِ عیسیٰ یهودی ها چیم دَ راهِ پادشاه از نسلِ داود پادشاه بود تاکه او آمده بنی اسرائیل ره از زیرِ دستِ رومِ نجاتِ بدیه.

جانشین:

حضرتِ عیسیٰ دوازده یارِ خاص دشت که هر غیت قد شی قتی بود. او خود شی اونا ره انتخاب کده لقبِ 'جانشین' دد. حضرتِ عیسیٰ دزوا صلاحیت و قدرتِ روحانی دد. وختیکه حضرتِ عیسیٰ دَ آسمو بُرده شد، اینمی جانشینا رهبرا و پیشوایونِ پیروای شی جور شد. کلیمه 'جانشین' از ترجمه کلیمه یونانی "اپوستولوس" گرفته شده که معنای تحت اللفظی شی "ری شده" است. دَ ترجمه کتابِ مُقدّسِ دَ زیونِ فارسی کلیمه "رَسُول" استعمال شده. دَ ای ترجمه لفظِ "جانشین" استعمال شده که حضرتِ عیسیٰ اونا ره دَ جای و دَ نامِ از خودِ ری کده بود.

جزیه گیر:
رُجوع کنید به "مالیه گیر".

خانه خدا:

دَ نظرِ مردمِ یهودی، شارِ اُروشَلیم یک شارِ مُقدّس استه که دزی شار خانه خدا واقع شده. دَ زمانِ قدیم، خانه خدا بلده مردمِ یهودی رقمِ کعبه واری بود که سال یک دفعه دَ اونجی بلده عید مورفت تاکه دَ اونجی قربانی کنه. سلیمان پیغمبر اولین دفعه خانه خدا ره جور کد. بعد ازو یگی از پادشاه های بابل خانه خدا ره بیرو کد. دفعه دیگه که جور شد، بسم خراب شد. بعد ازو هیرو دیس پادشاه (که لقب شی "هیرو دیس بزرگ" بود) او خانه ره دفعه سوم جور کد که او خانه تا زمان حضرت عیسی وجود دشت. امو خانه غدر کته و قشنگ ره دَ سال ۷۰ (م.) امپراطورِ روم بیرو کد. تقریباً ۶۰۰ سال بعد مسجد الاقصی (قدس شریف) دَ حرمِ خانه خدا جور شد. ازو غیت تا امروز فقط یک دیوال از خانه خدا باقی منده.

خدمتگارانِ خانه خدا:

خدمتگارانِ خانه خدا کسانی بود که همیشه خانه خدا ره دَ

اورشلیم خدمت و نگاه بانی مُوكد. اینا مثل پیشوایو واری
 قُربانی های مردُم ره دَ پیشِ خُدا تقدیم کده و مردُم ره دَ راهِ
 خُدا رهنمایی مُوكد. پگ شی از خانوارِ لاوی، یگی از دوازده
 قبیله های بَنیِ اسرائیل، بود.

داود پادشاه:

حضرت داود یگ پادشاه بزرگِ بنی اسرائیل بود که از طرفِ
 خُدا اِنْتِخاب شده بود. او هزار سال قبل از تَوَلِدِ حضرت عیسیٰ
 زندگی مُوكد. حضرت داود سرزمینِ فلسطین و کشورهای
 همسایه خُو ره فتح کد. دَمُو غَیت سرزمینِ اسرائیل سرسبز و
 حاصل خیز بود. حضرت داود خُدا ره غدر دوست دشت و ازی
 خاطر کلو شعر دَ باره ستایش و پرستش خُداوند گُفت. شعرای
 شی دَ کتابِ زبُورِ شریفِ نِوِشته یه.

دُعا:

دَ مُطابِقِ کِتَابِ مُقَدَّسِ دُعا نِه تنها طلبِ کدونِ یگو چیز از
 خُدا یه، بلکه ستایش، پرستش و شکرگذاری آم دَزی شامل
 استه.

دَهْمُ حِصَّه دَ نَامِ خُدا (عُشر):

دَ کتابِ توراتِ نِوِشته شُدِه که بَنیِ إِسرائِیلِ باید از حاصِلاتِ سالانِه از کِشت و حیواناتِ خُویکِ دَهْمُ حِصَّه شی رِه دَ نَامِ خُدا بَدِیِه. لازمِ بُوَد که دَهْمُ حِصَّه رِه بَنیِ إِسرائِیلِ دَ خِدْمَتگاراِیِ خانِه خُدا و پِیشواِیونِ خُو بَدِیِه تاکِه خرچِ زِندگیِ اُزوا پُورِه شُنِه.

رُوحِ القُدُوس:

روحِ القُدُوس از کَلِمَه یونانیِ "پِنوماتوس هَگیوس" یعنی "روحِ پاک" گِرَفْتِه شُدِه. رُوحِ القُدُسِ قُدْرَتِ خُدا استِه که خُداوندِ مُتعالِ دَ دوستِ دارایِ خُو عطا مُونِه تاکِه اُونا پیغامِ خُدا رِه دَ مَرْدُمِ بَرَسَنَه.

روزِ شنبه (روزِ آرام):

روزِ شنبه (یعنی روزِ هفتِه) دَ مینکلِ بَنیِ إِسرائِیلِ یگِ روزِ خاصِ استِه. دَ توراتِ نِوِشته یِه که خُدا دُنیا رِه دَ شَشِ روزِ خَلقِ کد و دَ روزِ هفتمِ دِستِ خُو رِه از کارِ کَشید. ازیِ خاطرِ خُدا روزِ هفتمِ رِه 'پاک' گُفْت، و دَمَزُو روزِ هیچِ کسِ نَبایدِ کارِ کُنِه، و بایدِ آرامِ بُکُنِه. روزِ هفتمِ دَ زِبونِ عِبریِ 'شَبِت' گُفْتِه

مُوشه، که ام 'هفت' و ام 'آرام' معنی میدیهد.

سامیری:

سامیره یگ شار دَ سرزمینِ اسرائیل بود. هفت صد سال پیش از حضرت مسیح شهنشاه آشور، مُلکِ اسرائیل ره خراب کد و مردُم شی ره مثلِ غلام واری قد خو گرفته بُرد و دیگه مردُما ره دَ جای ازوا دَ منطقه سامیره آورده جای دَ جای کد. باقی مندِه بنی اسرائیل قد ازی مردُمای نو آمده خیشاوندی ره شروع کد. بالاخره، اینا یگ قومِ نو جور شد، یعنی قومِ سامیری. اگرچه مردُم سامیری دَ تورات عقیده دشت مگم دینِ ازوا و دینِ مردُمِ یهودی فرق دشت. از خاطر ازی، یهودیا از مردُمِ سامیری نفرت پیدا کد و قد ازوا رابطه ندشت.

شراب:

اوِ آنگور بعد از جور شدو بلدے چند وخت شَرین استه و پسان خود به خود تُرش و تیز شده دَ شراب تبدیل مُوشه. مردُمِ امزو دور از آنگور شراب تیار مُوکد، از خاطر ازی که شراب دیر نگاه مُوشد. دَ مطابقِ کتابِ مُقدّس خوردونِ شراب حرام نیه، لیکن خوردونِ زیاد شی، که آدم ره مسّت و نشه مُونه،

حرام استه. بعضی آدمای مذهبی یهودی قد خُدا قول مُوكد كه هرگز دِست خُو ره دَ شَراب نَزنه. حضرتِ یحییٰ ام امی رقم قول كده بُود.

شریعت:

بلدے مَرْدُمِ یهودی شریعت امو فرمونی بُود كه خُدا تَوَسُطِ مُوسى پیغمبر دَ كِتَابِ تَوْرَاتِ نازل كد. خُدا ای شریعت ره سیزده صد سال پیش از آمدونِ حضرت عیسیٰ دَ بنی اسرائیل دده بُود. علاوه ازی، مَرْدُمِ یهودی امی شریعت ره تفسیر كده احكام زیاد جور كده.

صَدُوقی:

صَدُوقی یگ فِرَقَه مذهبِ یهودی بُود كه دَ عقیده و باور خُو از فِرَقَه فَرِیسی فرق دَشت. صَدُوقی ها دزی عقیده بُود كه مُرده ها دَ آخِرَت دُوباره زنده نَمُوشه و ملائیکه ها وجود نَدَره.

صَلِیب:

دَ زمان امپراطورِ رُوم، صَلِیب یک رقم آله كُشتو بود. دُو چوب بُود كه یک شی دَ زمی شیخ مُوشد و دِیگه شی بَغَلَكی دَ سر ازو

نسپ مُوشد. کسی که دَ مرگ محکوم مُوشد دِست و پای شی ره دَ بله صلیب میخ میزد، تاکه سوله سوله و آهسته آهسته بُمَره. ای جزا بلده کسای دده مُوشد که خائین کُنه بود.

عهد یا قولِ خُدا:

خُداي مُتعال قد حضرتِ آدم، نوح، ابراهیم و داود عهد و قول کدُده که: ”اگه شُمو و اولادای شُمو دَ امر و فرمونِ از مه زندگی کُنید شُمو بنده های خاص مه گفته مُوشید.“ عهد و قول و شریعتِ موسیٰ ”عهد قدیم“ گفته مُوشه، چُن حضرت عیسیٰ خود شی یک ”عهد جدید“ ره از طرف خُدا آورد که بلده مردُم نه تنها شریعت، بلکه یگ فیض و برکتِ الهی استه. حضرت عیسیٰ جان خُوره دَ رُوی صلیب فدا کد تاکه برای گناه های انسان کِفاره شُنه. ازی خاطر پیروای عیسیٰ مسیح کتابِ انجیل ره ”عهد جدید“ میدَنه.

عُلمای دینی:

عُلمای دینی یهود کسای بُود که قانُون و شریعتِ موسیٰ ره خوب مُطالعه مُوکد و مُوفامید. ازی خاطر اونا مردُم ره دَ احکامِ شریعتِ موسیٰ رهنمایی مُوکد و اونا دَ جامعه یهودی

مقامِ خاصِ دشت.

عبادت خانه:

دَ زمان حضرت عیسیٰ دَ هر آغیلِ سرزمینِ اسرائیلِ عبادت خانه مَوْجُود بُود. مردُم خُدا ره دمزُو جایا عبادت مَوکد، دَ اُونجی درس و تعلیم میگیرفت، و مجلسِ آم دَ اُونجی میكد.

عیدِ پَصَح (عیدِ فِصح):

عیدِ پَصَح یا "فِصح" یادگاریِ آزادیِ بنیِ اسرائیل از مصر بود و آموزی خاطر ام "عیدِ آزادی" گفته مَوْشُد. ای واقعه تاریخی تقریباً سیزده صد سال پیش از حضرت عیسیٰ رُخ دده بُود. خُدا بلا های مُختَلِف و خطرناک ره، بلدے جزای مردُمِ مصر، نازل کد که آخری شی ملائیکه مرگ بود و دَ یگ شاو تمام بچکیچای اول باری مصریاره و هر حیوانِ اولباری شی یگجای کُشت. پیش ازُو که خُدا اُمُو بلا ره نازل کُنه، دَ بنیِ اسرائیل امر کد که خُونِ یگ برّه ره گرفته دَ بله چارچیوی دَرگه خانه های خُو بُمَله. وختیکه ملائیکه مرگ از اُونجی تیر شُنه و خُون ره دَ دَرگه پَنگره، اُو ازُو خانه تیر شُده کس ره نَکُشه. بعد ازُو بلایِ خطرناک، فِرَعُون بنیِ اسرائیل ره آزاد کد.

عید پَطِير (عید فطير):

عید پَطِير يگ جای قد عیدِ پَصَح (فصح) جشن گرفته مُوشد. عید پَطِير معنای ازی ره دره که: خُداوند دَ بَنی اسرائیل اَمَر کد که دَمزُو شاو که او بَلای آخِری ره بَلِے مَرْدُمِ مِصر نازل مونه، اونا زود از سرزمینِ مِصر بُر شنه. خُدا ام اَمَر کد که فَوْرًا خَمیر ره پَطِير کده زود زود پُخته کُنه، و حتی پای های خُو ره لُج نَکده نان بُخوره. ازی خاطر بَنی اسرائیل اَمُو روز ره عیدِ پَطِير مُوگه و هر سال نانِ پَطِير ره بَلدِے یادگاری اَمزُو واقعَه تاریخی مُوخوره.

غُسلِ تَعْمید:

کَلِمَه "غُسلِ تَعْمید" از کَلِمَه یونانی "بِپَتِسمَا" یعنی "غوْثه" گرفته شُدِه. یهُودیا پیش از عِبادت کدو غُسل مُوکد تاکه پاگ شنه. دَ بَینِ بعضی فرقه های یهُودی غُسلِ يگ مِثالِ "پاکی دَ نام خُدا" بُود. حضرت یحییٰ پَیغمبر ام مَرْدُم ره دَ دریای اَرْدُن غُسلِ تَعْمید مِیدد دزی مقصد که مَرْدُم از گناه های خُو پاک و بَخشیدِه شنه. امی رقم، کسایکه دَ حضرت عیسیٰ اِیمو مَیره، اونا ام غُسلِ تَعْمید دَدِه مُوشه تاکه پاگ

شده گناه های شی بخشیده شده.

فریسی ها:

د زمان حضرت عیسیٰ فرقه های مختلف مذهبی وجود داشت. فریسی ها یکی از فرقه ها بود. اونا خیلی مذهبی بود و از نقطه نقطه شریعت خبر داشت. لیکن حضرت عیسیٰ سر ازوا ایراد زیاد میگرفت، ازیکه اونا تنها د واجبات ریزه ریزه شریعت عمل موكد و د غم فرایض كته كته مثل قضاوت درست و انصاف، رحم، محبت و از خودگذشتگی نبود.

قربانی کدو:

خداوند د تورات شریف د حضرت موسیٰ امر كد كه د بنی اسرائیل بُوگه: "شمو د نام ازمه قربانی كنید." اونا ام رقم رقم قربانی مثل قربانی بلده پاکی، قربانی بلده شكرگذاری از خدا، یا قربانی بلده بخشش گناه ميكند. مثلاً، بلده بخشش گناه های خو اونا یگ حیوان پاک و بے عیب ره حلال موكد تاكه خدا گناه از وا ره توسط امزی قربانی ببخشه.

کلامِ خُدا:

دَ نظرِ یَهُودِیا کلامِ خُدا سِه بخش دره: بَخشِ اوّل شاملِ پنج کِتابِ استه که تَوَسُّطِ حضرتِ مُوسٰی نِوِشْتِه شُدِه و نامِ شی "تورات" استه. بَخشِ دوّم شی نِوِشْتِه دِیگِه پیغمبرا استه. دَمَزُو بَخشِ ام تاریخِ بَنیِ اِسْرَائیل و ام پیغامِ خُدا دَ مَرْدُمِ ذِکْر شُدِه. بَخشِ سوّم شاملِ زُبُور، اِمثالِ سُلیمان پادشاه و مَوْضوعاتِ مُخْتَلِفِ تاریخی استه. پِیْرَوایِ عِیْسٰی مَسِیحِ تمامِ امزیا ره قَبُولِ دره و اَمچنانِ کِتابِ اِنجیلِ ره قد ازوا قَتی، کلامِ خُدا مِیْدَنه.

بعد ازُو که حضرتِ عِیْسٰی دَ آسْمو رفت یارای شی تمامِ گُفتارِ شی ره نِوِشْتِه کد. پِیْرَوایِ عِیْسٰی مَسِیحِ عَقِیدِه دَرِه که خُدا پیغامِ خُورِه تَوَسُّطِ رُوحِ الْقُدُوسِ دَ دِل و دَمَاغِ اَنْبِیَا و نِوِیْسِنْدِه ها رَسَنْد تا که اونا کلامِ خُدا ره نِوِشْتِه کُنِه. دَمَزی دَلِیلِ هر چِیزِی که اونا نِوِشْتِه کده گُفتارِ اِنسانِ نِیه، بلکه "کلامِ خُدا" یه.

مالیه‌گیر:

دَ زمانِ حضرتِ عِیْسٰی سرِ زَمینِ اِسْرَائیلِ مَرْبُوطِ امپراطُوریِ رُومِ بود. و حاکمِ رُومِ از مَرْدُمِ اِسْرَائیلِ مالیه مِیگِرِفْت. ای

ووظیفه ره دَ کسای میدد که پیسه دار بود و اونا ره امر میکند که از حق خُو زیاد نگیره. مگم اونا اکثِ وخت از حق خُو زیاد میگیرفت و ازی خاطرِ مردُم از وا نفرت دشت و اونا ره گناه کار میدنست.

مثَل یا مثال:

وختیکه حضرت عیسیٰ دَ مردُم پیغام میدد اُو اکثرِ وختا دَ مثَل توره موگفت. ای مثَل ها رقمِ قصه های عادی و ساده نبود، بلکه اونا رقمِ درس و پندِ خاص بود. کسای که واقعا دَ زشی تَوَجُه موكد و دَ توره شی باور دشت، اونا میتنست مقصدِ پیغامِ خُدا ره بُفامه.

مسیح (عیسیٰ مسیح):

لفظِ "مسیح" از کلیمه عبرانی "مَشِیخ" گرفته شده که معنای شی "دَ سرِ یگو کس روغو شیو کدو" یا "انتخاب کدو" است. ای کلیمه از نگاهِ معنی نَزْدِیک دَ لفظِ "مَسَح کدو" است. دَ زبونِ یونانی ای کلیمه ره "کریستوس" و دَ زبونِ عبرانی "مسیح" موگه. دَ زمانِ قدیم، وختیکه خُدا یک نفر ره بَحِیثِ پادشاهِ انتخابِ موكد، اُو پیغمبرِ خُو ره پیشِ امزُو شخص

رَبی مُوکد که یگ مقدار روغو ره دَ سر شی شیو کنه. ای یگ نشانی بُود که خُدا او شخص ره بَلدِه یگ مقصدِ خاص اِنْتِخاب مُوکد. بعد ازو رُوْحُ الْقُدُوس دَزُو اَدَمِ اِنْتِخاب شُدِه قُدْرَت مِیْدَد تا وظیفِه که خُدا دزشی مِیْدَد، او ره پُوره کنه.

دَ زمانِ حضرت عیسیٰ مرْدَمِ یهُودی مُنْتَظِرِ یگ پادشاه بُود که او از طرفِ خُدا اَمْدِه اُونَا ره از عذابِ حُکومتِ رُومِ خلاص کنه. اُمُو پادشاه ره اُونَا "مسیح" مُوگُفْت. اُونَا اَمِچَنان عقیده دَشت که پادشاهی ازو اَبَدی و پُر از شکوه و جلال استه. مگم وختیکه حضرت عیسیٰ پیغام خُو ره دَ مرْدَمِ رَسَنَد و مِعْجَزِه ها ره دَ پیش ازوا اَنجام دَد، رهبرای یهُودیا او ره بَحِیْثِ "مسیح" قَبُول نَکَد.

مصلوب:

مصلوب کدو یگ طریقه جزای مرگ دَ دَورانِ امپراطوری رُوم بود. رُجوع کنید دَ "صلیب" .

وارثِ تَخْتِ داود پادشاه

خُدا قد داود پادشاه وعده کد که "ما از اولادِه از تو یگ پادشاه بزرگ مُقرر مُونم که دَ تَخْتِ از تو بِشینه." دَ زَمَانِ

حضرت عیسیٰ غدر یهودی ها چیم د راه آمدون وارث تخت داود پادشاه بود، یعنی امو پادشاه که بعد از داود آمدنی بود که او بنی اسرائیل ره نجات بدیده.

هیروودیس پادشاه:

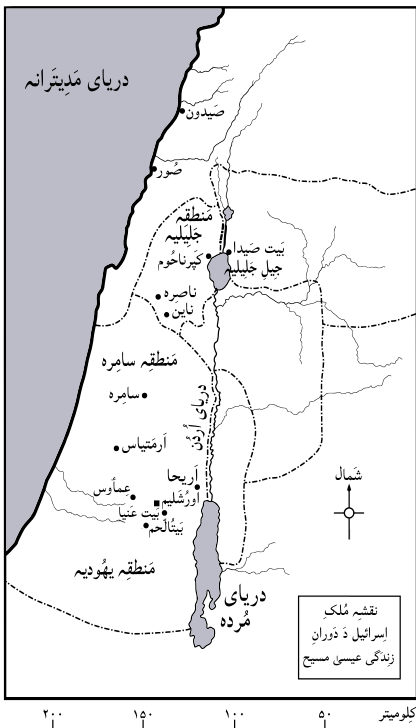
د انجیل مقدس از دو حاکم د نام هیروودیس یاد شده. یک شی "هیروودیس بزرگ" گفته شده که د زمان پادشاهی ازو حضرت عیسیٰ پیدا شده بود. دو مننه هیروودیس، که بچه هیروودیس بزرگ بود، د نام "هیروودیس آرخیلوس"، یعنی "حاکم مردم" مشهور بود. او والی منطقه جلیلیه بود. د انجیل بخش لوقا زیادتد د باره هیروودیس والی جلیلیه توره گفته شده.

یهودا، یهودی (یهودیا)، یهودیه:

یگ نفر د نام 'یهودا' یکی از دوازده بچه یعقوب بود. او بابای قبیله "یهودیا" شد. اولادای ازو د منطقه د نام "یهودیه" زندگی موكد. شار اورشلیم د منطقه یهودیه بود. عیسیٰ مسیح ام از قبیله یهودیا بود و او د شار بیت الحم د منطقه یهودیه پیدا شد.

یارای حضرت عیسیٰ:

یار دَ کسی گفته شده که از جمله دوازده همنشینِ خاصِ حضرت عیسیٰ بوده و قد شی همیشه یگ جای شِشت و خیز دَشت. امچنان رُجوع کنید دَ ”جانشین-“

Gospel of Luke: Hazaragi